

A BOLSEVIK PÁRT HARCA A MEZŐGAZDASÁG KOLLEKTIVIZÁLÁSÁÉRT

SEGÉDANYAG A SZK(b)P TÖRTÉNETE
TANULMÁNYOZÁSÁHOZ

**A BOLSEVIK PÁRT HARCA
A MEZŐGAZDASÁG
KOLLEKTIVIZÁLÁSÁÉRT**

**SEGÉDANYAG A SZK(b)P TÖRTÉNETE
TANULMÁNYOZÁSÁHOZ**

SZIKRA

BUDAPEST 1951

A mű eredeti címe:

ПАРТИЯ БОЛЬШЕВИКОВ В БОРЬБЕ
ЗА КОЛЛЕКТИВИЗАЦИЮ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА
МОСКОВСКИЙ РАБОЧИЙ 1950

Fordította

Dr. RÓZSA ISTVÁN

„A bolsevikok pártja az 1930—1934-es években olyan történelmi feladatot oldott meg, mely a hatalom meghódítása után a proletárforradalom legnehezebb feladata volt: a kistulajdonosi parasztgazdaságok millióit átvezette a kolhozok, a szocializmus útjára.

A kulákságnak, ennek a számra legnagyobb kizsákmányoló osztálynak felszámolása és a parasztság zömének átvezetése a kolhozok útjára azt eredményezte, hogy a kapitalizmus utolsó gyökerei is megsemmisültek országunkban, a szocializmus győzött a mezőgazdaságban s a Szovjethatalom végleg megszállárdult a faluban.

A kolhozok, több szervezeti jellegű nehézség leküzdése után, végleg megerősödtek, s a jómódú élet útjára léptek.

Az első ötéves terv megvalósításának eredményeképpen országunkban felépült a szocialista gazdaság megdönthetetlen alapja — az elsőrangú szocialista nehézipar és a gépesített kollektív mezőgazdaság, megszűnt a munkanélküliség és az embernek ember által való kizsákmányolása, létrejöttek annak a feltételei, hogy hazánk minden dolgozójának anyagi és kulturális helyzete állandóan javuljon.

Ezeket az óriási sikereket országunk munkásosztálya, kolhozparasztsága és valamennyi dolgozója a párt és a kormány merész, forradalmi és bölcs politikájának segítségével érte el.

A kapitalista környezet, amely arra törekszik, hogy a Szovjetunió erejét gyengítse és aláássa, egyre fokozottabban «dolgozik» azon, hogy a Szovjetunióban gyilkosokból, kártevőkből és kémekből bandákat szervezzen. Különösen erősödött a kapitalista környezet ellenséges tevékenysége a Szovjetunió ellen azzal kapcsolatban, hogy Németországban és Japánban a fasiszták kerültek hatalomra. A fasizmus a trockistákban és zinovjevistákban hű szolgálókra tett szert, akik minden kémkedésre, kártevésre, terrorista és diverziós cselekedetre, a Szovjetunió vereségének előkészítésére kaphatók — a kapitalizmus visszaállítása érdekében.

A Szovjethatalom kemény ököllel sujt le ezekre az elfajzott, emberi mivoltukból kivetkőzött korcsokra s mint a nép ellenségeivel és hazaárulókkal, könyörtelenül leszámol velük.”

A SzK(b)P története. Rövid tanfolyam.
Szikra 1950. 397—398. old.

LENIN ÉS SZTÁLIN A KOLLEKTIVIZÁLÁSRÓL

A leninizmus úgy tekinti a parasztkérdést, mint a proletárforradalom és a proletárdiktatúra általános kérdésének egy részét. Lenin és Sztálin műveikben mélyrehatóan és teoretikusan dolgozták ki a parasztkérdést. Ezen a szilárd elméleti alapon épül fel a Bolsevik Párt parasztpolitikája.

A leninizmus megmutatta a parasztkérdésben, mint a proletariátus szövetségének kérdésében, a hatalomért és a szocializmus építéséért vívott harcban, a megoldás egyetlen helyes útját.

A Szovjetunió szocialista építésének egész története ragyogó példája a munkásosztály és a dolgozó parasztság szoros politikai és gazdasági együttműködésének abban a közös harcban, melyet a Bolsevik Párt vezetésével a szocializmus győzelméért vívnak. Országunk parasztsága a világ legforradalmibb proletariátusa — az orosz munkásosztály vezetésével három forradalom iskoláját járta ki. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom eredményeképpen földet és békét kapott, a szocializmus győzelméért vívott harcban a proletariátus szövetségese volt. Sztálin elvtárs rámutatott, hogy „... a szovjet parasztság, amely megszokta, hogy a proletariátussal való politikai barátságot és politikai együttműködést megbecsülje, amely szabadságát ennek a barátságnak és ennek az együtt-

működésnek köszönheti — feltétlenül rendkívül hálás talaj a proletariátussal való gazdasági együttműködésre".*

Lenin nem egyszer mutatott rá arra, hogy miután a proletariátus megszerezte a hatalmat, a szocialista forradalom legnehezebb és legbonyolultabb feladata: szocialista alapon, gyökeresen átalakítani a mezőgazdaságot, a milliónyi egyéni parasztgazdaságot a szocializmus útjára terelni.

Miben állt a proletárdiktatúra e történelmi feladatának nehézsége és bonyolultsága?

A kisparaszti gazdaság a termelési eszközök magántulajdonára támaszkodik és így, alapjait tekintve egytípusú a kapitalista gazdasággal. Ezért, ahogy Lenin mondta „... a kisüzem szüntelenül, minden nap minden órájában, elemi erővel és tömegméretekben szüli a kapitalizmust és burzsoáziát”.** A kisparaszti falu szilárdabb gazdasági bázist nyújtott a kapitalizmus mint a kommunizmus számára.

A paraszt, természeténél fogva, egyidejűleg volt dolgozó és tulajdonos is. A tulajdonos paraszt öntudatának kapitalista tendenciája egy bizonyos ideig győzedelmeskedett a dolgozó paraszt szocialista tendenciája felett. Lenin ezzel kapcsolatban azt mondta, hogy „... a kiserőműves átalakításához egész gondolkodásmódjának és szokásainak formálásához nemzedékekre van szükség. A kiserőműves tekintetében ezt a kérdést megoldani, egész gondolkodásmódját, hogy úgy mondjam, egészségessé tenni, csak az anyagi alap, a technika, a traktorok és gépek tömeges alkalmazása a mezőgazdaságban, a nagy méretekben történő villamosítás képes.”***

Az iparilag elmaradt Oroszországban győzedelmeskedő proletárforradalom nem tudta egyszerre meg-

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 58. old.

** Ugyanott, 41. old.

*** Lenin Művei. XXVI. köt. 239. old. (oroszul).

teremteni a mezőgazdaságnak szükséges anyagi bázist — a traktorokat és egyéb mezőgazdasági gépeket — melyeknek alkalmazása szemléltetően bizonyította volna be az egyénileg gazdálkodó parasztnak a nagyüzemi szocialista mezőgazdaság fölényét.

Óriási munka elvégzése állt előttünk: olyan hatalmas szocialista ipart teremteni, mely a mezőgazdaság szocialista átalakításának legfőbb mozgatóereje lehet.

Meg kellett teremteni a kulákság felszámolásához szükséges feltételeket. Enélkül nem lehetett volna megvalósítani a mezőgazdaság szocialista átalakítását.

A Szovjethatalom olyan országot kapott örökségül a cárizmustól, amelyben a lakosság zömének, de elsősorban a parasztságnak kultúrszínvonala rendkívül alacsony volt. Ez a tény szintén erősen akadályozta a falu szocialista átalakítását.

Ezek voltak azok a legkomolyabb nehézségek, melyek a kisparaszti falu szocialista átalakításának útjában álltak.

Lenin, amikor figyelmeztetett bennünket azokra a nehézségekre, melyek a szocialista társadalom felépítésének feladatában előttünk állnak, rámutatott egyúttal arra is, hogy ezt a feladatot mindenképpen meg fogjuk oldani és a szocializmus győzedelmeskedni fog országunkban. A Szovjet Köztársaságnak, mondta Lenin, rendelkezésére áll minden, ami a teljes szocialista társadalom felépítéséhez szükséges. Lenin 1922 novemberében, a moszkvai tanács pléniumán mondott beszédében kijelentette, hogy „... bármennyire nehéz, bármennyire új is ez a feladat előbbi feladatunkhoz képest és bármennyi nehézséget okoz is nekünk, mi együttesen, nem holnap, hanem néhány éven belül, mindenképpen megoldjuk ezt a feladatot úgy, hogy a NEP Oroszországból Szocialista Oroszország lesz”.*

* Lenin Művei. XXVII. köt. 366. old. (oroszul).

Lenin, amikor a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme után meghatározta a Párt és a szovjet állam feladatait, beszédeiben és cikkeiben kifejtette, hogy az egyéni kisparaszti gazdaságokat feltétlenül át kell állítani a föld közös megművelésének útjára.

A petrográdi kormányzóság mezőgazdasági munkásainak I. kongresszusán 1919 márciusában, Lenin azt mondta, hogy ha mezőgazdaságunk alapja a régi kisgazdaság marad, akkor továbbra is elkerülhetetlen a parasztság túlnyomó többségének nyomora és a javak továbbra is a falusi gazdagok maroknyi csoportjának kezében összpontosulnak.

„Ezért a mi feladatunk most az, hogy áttérjünk a föld közös megművelésére, a nagyüzemi közös gazdálkodásra” — mondta Vlagyimir Iljics. Beszédét annak a szilárd meggyőződésének kifejezésével végezte be, hogy „... sikerül leraknunk a valóban szocialista földművelés alapját.”**

Vlagyimir Iljics számolt azzal, hogy az események menete megmutatja és bebizonyítja a parasztságnak, hogy számára csak a Szovjethatalom hozhat segítséget. A Szovjethatalom politikájának pedig az a célja, hogy a kistermelő parasztgazdaságokat fokozatosan átállítsa a közös földművelésre.

A kisparaszti gazdaságok átvezetése a kollektivizálás útjára megfelelt mind a szocialista építés érdekeinek, mind pedig a parasztság milliós tömege egyéni érdekeinek. Ezért volt a mezőgazdaság szocialista alapokra helyezésére irányuló bolsevik politika időszerű és reális, s ez biztosította a történelmi feladat sikeres megoldását.

Lenin nem szorítkozott arra, hogy csak felvesse a kérdést a dolgozó parasztságnak a szocialista építésbe

* Lenin Művei. XXIV. köt. 43. old. (oroszul).

** Ugyanott, 44. old.

való bevonásáról. Megmutatta e feladat megoldásának gyakorlati útját is. A marxizmus történetében elsőként dolgozott ki elméleti tervet és gyakorlati intézkedéseket, hogyan vezethetjük át a kisparaszti gazdaságokat a szocializmus útjára.

Lenin szövetkezeti terve megmutatta, hogyan kell a parasztság millióit bekapcsolni a szocializmus építésébe és ez újabb lépést jelentett azon lenini elmélet fejlődésében, mely szerint a szocializmus győzhet egy országban is. Lenin azt tanította, hogy a szocialista társadalom Szovjetországban felépítése általános kérdésének egyik alkotórésze az áttérés a kis áruteremelő paraszti gazdaságokról az artelszerű, kollektív mezőgazdasági termelésre. Vlagyimir Iljics rámutatott „...ha a régi, szegény, nyomorúságos parasztgazdaság megmaradna olyannak, amilyen régebben volt, akkor szó sem lehetne a szocialista társadalom semmiféle tartós építéséről”.*

Lenin 1917 nyarán, a parasztküldöttek I. oroszországi kongresszusán tartott beszédében ezt mondta: „Ha továbbra is, a régi módon kis gazdaságokban fogunk ülni, még ha szabad földön, szabad polgárok is leszünk, elkerülhetetlen pusztulás fenyeget bennünket.”**

Lenin már jóval a „Szövetkezetekről” című cikkének megírása előtt több ízben hangsúlyozta, hogy a szövetkezetek milyen óriási jelentőségűek a Szovjet-állam viszonyai között. Ebben a cikkben szilárdan megalapozta a szocializmus építésének ezt a lángeszű tervét, hogy a parasztokat a szövetkezeten keresztül kell bevonni a szocialista építésbe.

1918 végén, 1919 elején Lenin megírta „Kis kép, nagy kérdések tisztázására” című cikkét, melyben különös figyelmet fordított arra, hogyan használja fel a

* Lenin. Válogatott művek. 2 köt. Szikra 1949 637. old.

** Lenin Művei. 4. kiad. 24. köt. 465. old. (oroszul).

proletárdiktatúra a szövetkezeteket szocialista feladatok megvalósítására. Lenin kíméletlenül gúnyolta azokat, akik megvetéssel beszéltek a szövetkezetekről és „akik rendkívüli fontoskodással és ugyanolyan rendkívüli ostobasággal . . .” kijelentették, hogy a már meglévő kereskedelmi szövetkezetek nem használhatók fel a kommunista építésnél.

Lenin rámutatott, hogy az ilyen nézetek jelentik a kommunizmus feladatainak legveszélyesebb elferdítését és csak hatalmas kárt okoznak a Szovjethatalomnak. Abból a tényből, írta Lenin, hogy a szövetkezet vitathatatlanul a burzsoá társadalom apparátusa, még nem lehet levonni azt a következtetést, hogy a szövetkezeteket lehetetlen a kommunista építés feladatainak megoldására felhasználni. Éppen abban áll a kommunista társadalom felépítésének nehézsége, írta Vlagyimir Iljics, hogy olyan anyagokból kell építeni a kommunizmust (és ez teljesen elkerülhetetlen), melyeket a kapitalizmus és a kapitalizmus körülményei között nevelkedett emberek teremtettek meg.

1921 áprilisában írja meg Lenin ismert broszúráját: „A terményadóról.” Ebben ismét felveti a kérdést a szövetkezetekről. Rámutat e broszúrában arra, hogy a szövetkezet mint a kereskedelem formája is nagy szerepet hivatott játszani, mert „. . . megkönnyíti a lakosság millióinak és később az egész lakosságnak egyesülését, megszervezését, ez pedig óriási előny az államkapitalizmusból a szocializmusba való további átmenet szempontjából”.*

A szövetkezeteknek a szocialista építésben betöltött szerepét és jelentőségét legteljesebben „A szövetkezetekről” (1923) című cikkében világítja meg Lenin. A lenini szövetkezeti terv a Nagy Októberi Szocialista Forradalom politikai és gazdasági eredményeinek szilárd alapjaira támaszkodott. Ez a terv abból indult ki,

* *Lenin. Válogatott művek. 2. köt. Szikra 1949. 855—856. old.*

hogy országunk munkásosztálya megdöntötte a kizsákmányolókat, megteremtette saját diktatúráját, elfoglalta a gazdasági élet parancsnoki magaslatait és szoros kapcsolatot létesített a dolgozó parasztsággal. „Valóban — írta Vlagyimir Iljics — minden nagyüzemi termelőeszköz az állam hatalmában van, az államhatalom a proletariátus kezében, e proletariátus szövetségben a sokmillió kis- és törpeparaszttal, a proletariátus vezetőszerpe a parasztság irányában biztosítva stb. — hát ez nem minden, ami kell ahhoz, hogy a szövetkezetekből egyesegyedül a szövetkezetekből, amelyeket azelőtt, mint szatócskodást kezeltünk — s amelyeket most, az új gazdasági politika idején, bizonyos tekintetben jogosan kezelhetünk ugyanúgy, vajjon ez nem minden-e, ami a teljes szocialista társadalom felépítéséhez szükséges? Ez még nem a szocialista társadalom felépítése, de ez minden, ami e felépítéshez szükséges és elegendő.”*

Lenin Oroszországnak olyan szövetkezetesítéséről beszélt, melyben ténylegesen a lakosság széles tömegei vennének részt. Ehhez, tanította Vlagyimir Iljics, egész történelmi korszak szükséges, melyen a legjobb esetben is csak egy-két évtized folyamán juthatunk túl. Ennyi idő kell ahhoz, hogy a parasztság megtegye az utat a legalacsonyabb formájú — beszerző és értékesítő szövetkezetektől, azok legmagasabb formájáig — a nagyüzemi társas termelő szövetkezetig. Ez az idő szükséges volt még ahhoz is, hogy megteremtsük a modern nagyipart, azt az anyagi alapot, melyen a mezőgazdaságot sikeresen szocialista módra rendezhetjük be.

A szövetkezeteken keresztül a szocializmus felé — ez volt a lenini terv a többmillió paraszttömegeknek a szocializmus építésébe való bevonására. A szövetkezetekben Lenin a kis egyéni gazdaságról a nagy-

---

* Ugyanott, 999. old.

üzemi társas gazdálkodásra való áttérésnek a parasz-
tok milliói számára hozzáférhető és érthető útját látja.
„Lenin rámutatott arra, milyen úton kell országunk-
ban a mezőgazdaság fejlődésének haladnia: a paraszt-
ságot a szövetkezeteken keresztül be kell vonni a szo-
cialista építésbe, a mezőgazdaságba fokozatosan be
kell vezetni a kollektívizmus elveit, először a mező-
gazdasági termékek értékesítése terén, azután pedig a
mezőgazdasági termékek termelése terén. Lenin rámu-
tatott arra, hogy amikor van proletárdiktatúra és fenn-
áll a munkásosztály és parasztság szövetsége, melyben
szilárdan a proletariátusé a vezetős szerep, és amikor
van szocialista ipar — akkor a helyesen szervezett és
a parasztság millióit felölelő termelőszövetkezet az az
eszköz, melynek segítségével országunkban fel lehet
építeni a teljes szocialista társadalmat.”*

Lenin szövetkezeti terve program volt a Párt és a
Szovjetállam tevékenysége számára azon feladat meg-
oldására, mely a szocialista építés egyik legnehezebb
feladata volt, miután a proletariátus magához ra-
gadta a hatalmat. Lenin szövetkezeti tervében meg-
mutatta azt az utat, melyen a parasztság áttérhetett az
egyéni gazdálkodásról a nagyüzemi, artelszerű, kollek-
tív mezőgazdaságra.

Sztálin elvtárs a leninizmus ellenségei elleni harc-
ban nemcsak megvédelmezte a lenini szövetkezeti ter-
vet, hanem minden irányban ki is fejlesztette azt a
szocialista építés további szakaszaiban és megterem-
tette a kollektívizálás hiánytalan elméletét. Sztálin
elvtárs erős fegyvert adott a Párt kezébe ahhoz, hogy
sikeresen oldja meg a mezőgazdaság szocialista ala-
pokon való gyökeres átszervezésének feladatát.

*

1917 októberében a proletariátus a Bolsevik Párt
vezetésével, szövetségben a szegényparasztsággal, le-

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 316—317. old.

győzte a kapitalizmust politikailag és megteremtette a proletariátus diktatúráját.

Az Októberi Forradalom győzelme után új feladat várt Pártunkra: végezni a kapitalizmussal gazdaságilag is. Meg kellett szervezni a szocialista gazdaság építését. Ez volt a győztes proletárdiktatúra feladata. Amint a proletariátus megszerezte a hatalmat, a Bolsevik Párt és a Szovjetállam egész gyakorlati tevékenységét azonnal alárendelte e legfőbb feladat megvalósításának.

A Szovjethatalom törvényhozó tevékenysége alapján a kapitalisták és földbirtokosok tulajdonát rövid idő alatt kisajátították. A föld, az üzemek, a gyárak, a bankok, a közlekedés a nép tulajdonába ment át. Ezek az intézkedések a szocialista gazdaság elkövetkezendő építésének alapjai voltak. Előttünk — a szocialista gazdaság megteremtésének hatalmas munkája.

A fehérgárdisták és a külföldi intervenciósok szétverése után a Szovjetállam a szétrombolt népgazdaság, az éhség és nyomor rendkívül súlyos körülményei között látott hozzá a békés építéshez. 1920-ban mezőgazdaságunk termelése a háborúelőttinek mindössze 50 százaléka volt. Még rosszabb volt a helyzet az ipar terén. A nagyipari termelés ebben az időben a háborúelőttinek csaknem egyhatedére csökkent.

Ilyen körülmények között a Pártnak új irányvonalat kellett kidolgoznia az ország gazdasági életének minden kérdésére vonatkozóan.

A Bolsevik Párt X. kongresszusa rendkívül fontos határozatot hozott arra vonatkozóan, hogy a kötelező gabonabeszolgáltatásról át kell térni a terményadóra, át kell térni az új gazdasági politikára.

„Lenin azt tartotta, hogy az áruforgalom némi szabadsága gazdaságilag érdekeltté fogja tenni a parasztot, fokozza majd munkájának termelékenységét és a mezőgazdaság gyors fellendülésére vezet; hogy ezen az alapon helyre fog állni az állami ipar és ki fog szo-

rulni a magántőke; hogy majd miután kellő mennyiségű erőt és anyagi eszközt halmoztunk fel, hatalmas ipart lehet teremteni, amely a szocializmus gazdasági alapja, s aztán erélyes támadásba lehet átmenni, hogy az országban a kapitalizmus maradványait megsemmisítsük.”*

Bölcs és messzelátó politika volt ez, mely számolt azzal, hogy országunkban a szocializmus végül is teljes győzelmet arat.

Mindenekelőtt újjá kellett teremteni a mezőgazdaságot, fokozni kellett a gabonatermelést és az ipar fellendítéséhez szükséges ipari növények termelését. Ebben az időszakban a Párt felvetette az állami és szövetkezeti kereskedelem megszervezésének kérdését. Ez a kereskedelem igen fontos eszköz a Szovjet-állam kezében a város és falu közötti áruforgalom kibővítésére, a munkások és parasztok gazdasági szövetségének megerősítésére, a mezőgazdaság és az ipar fellendítésére.

A Bolsevik Párt utasításaiból és határozataiból kiindulva a szovjet kormány évről-évre fokozottabb támogatásban részesítette a falut, növelte a parasztságnak nyújtott olcsó állami hitelt. Így például az 1924. és 1925. években a Szovjetállam körülbelül 290 millió rubel hitelt folyósított a szegényparasztságnak, míg ugyanakkor ipari jellegű építkezési beruházásokra 385 millió rubelt fordítottak.

A mezőgazdasági termelés az 1924—25-ös gazdasági évben már elérte a háborúelőtti színvonal 87 százalékát. A nagyipar 1925-ben a háborúelőtti termelésnek körülbelül 75 százalékát adta. Ilyenformán népgazdaságunk helyreállítása befejezéséhez közeledett és a Párt előtt felvetődött az a kérdés, milyenek az ország további fejlődésének perspektívái, mi a szocializmus sorsa a Szovjetunióban. „A helyreállítási idő-

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 310. old.

szak végén — mutatott rá Sztálin elvtárs — ezek a kérdések már nem mint elméleti kérdések, hanem mint a gyakorlat kérdései, mint a mindennapi gazdasági építés kérdései merültek fel a párt előtt.”*

A lenini-sztálini Központi Bizottság által vezetett Bolsevik Párt felfegyverezte a szovjet népet a szocializmus győzelméért vívott harc pontos tervével és megmutatta, hogy minden szükséges előfeltételünk megvan ahhoz, hogy felépítsük a Szovjetunióban a teljes szocialista társadalmat.

A szocialista gazdaság építésének legfontosabb, legdöntőbb szakasza az ország iparosítása volt.

A XIV. pártkongresszuson Sztálin elvtárs zseniálisan megalapozta agrárországunk ipari országgá változtatásának tervét. Rámutatott arra, hogy a Párt központi feladata a harc a szocialista iparosításért és, hogy csakis e feladat megoldása biztosíthatja a Szovjetállam gazdasági önállóságát, ez erősítheti meg védelmi képességét és csak ez képes megteremteni a feltételeket az egész népgazdaság és ezen belül a mezőgazdaság szocialista átalakítására. A Párt vezérvonala, mely az ország szocialista iparosítására irányult, minden szükséges feltételt biztosított ahhoz, hogy felépítsük a Szovjetunióban a teljes szocialista társadalmat.

Lenin és Sztálin munkáikban rámutattak arra, milyen óriási jelentősége van az ország iparosításának a szocializmus győzelmé szempontjából. Lenin azt tanította, hogy a Szovjetunióban a szocializmus sorsa egészében és azon belül a mezőgazdaság szocialista átalakítása szorosan összefügg az élenjáró technikán alapuló nagyipar megteremtésének feladatával.

Vlagyimir Iljics többször is hangoztatta, mennyire fontos a parasztgazdaság fellendülése a nagyipar helyreállítása és egy hatalmas szocialista ipar megte-

* Ugyanott, 329. old.

remtése szempontjából, rámutatott arra, hogy a szocialista ipar a szocializmus győzelmének egyetlen bázisa országunkban. „A tartalékok biztosításának, a szocialista társadalom megteremtésének — írta Lenin — valóságos és egyetlen alapja a nagyipar . . . . gazdaságunk e nagyipari bázisát képesek vagyunk megteremteni, meg kell hogy teremtsük és meg is fogjuk teremteni. Enélkül szó sem lehet gazdasági életünk semmiféle valóban szocialista alapjáról.”*

Lenin még a VIII. pártkongresszuson figyelmeztetett arra, hogy megfelelő anyagi és technikai bázis nélkül lehetetlen az egyéni mezőgazdaságot a kollektivizálás útjára vinni. „A középparasztság a kommunista társadalomban csak akkor lesz a mi oldalunkon, ha gazdasági életviszonyait megkönnyítjük és megjavítjuk — írta Lenin. — Ha holnap százezer elsőrendű traktort tudnánk adni, ellátva azokat benzinnel és hozzáértő gépészekkel (önök nagyon jól tudják, hogy ez egyelőre ábránd), akkor a középparasztt azt mondaná: «Én is a kommunia (vagyis a kommunizmus) mellett vagyok».***

Ha nem építettük volna fel hatalmas szocialista iparunkat, nem oldhattuk volna meg az ország szocialista átalakításának többi feladatát sem, nem oldhattuk volna meg a proletárforradalom olyan fontos feladatát sem, mint a szétszórt egyéni parasztgazdaságok átvezetését a szocialista fejlődés útjára.

Lenin azt tartotta, hogy a proletariátus diktatúrájának alapelve a munkás-paraszt szövetség, melyben a munkásosztályé a vezetős szerep. Ez az alapelv biztosítja a szovjet rendszer szilárdságát és az eredményes szocialista építést mind a városban, mind a falun. „Lenin arra tanított minket, hogy a munkásosztály és

* Lenin Művei. XXVI. köt. 390—391. old. (oroszul).

** Lenin. Válogatott művek. 2. köt. Szikra 1949. 547. old.

a parasztság szövetsége a proletariátus diktatúrájának alapelve. Ezt nem szabad elfelejtenünk.”*

„Hogyan szervezzük át a Munkás- és Paraszt- Ellenőrzést?” című cikkében Lenin azt írta, hogy „Köz- társaságunk sorsa ugyanis végeredményben attól függ, együtt fog-e haladni a parasztság tömege a munkás- osztállyal, hű marad-e a vele kötött szövetséghez, avagy lehetővé teszi-e a «nepmanoknak», azaz az új burzsoáziának, hogy közte és a munkások között meg- hasonlást idézzen elő, hogy elszakítsák őt a munká- soktól.”**

A munkás-paraszt szövetség elsősorban a mun- kásosztálynak a középparasztsággal, azaz a parasztság zömével való szövetségét jelenti, mert a Nagy Októ- beri Szocialista Forradalom után a Szovjethatalom olyan óriási segítségben (hitelek, adókedvezmények stb.) részesítette a szegényparasztokat, hogy a falu egyre inkább középparaszti lett és a középparasztság a falusi lakosság többségét alkotta.

A Szovjetek II. Összszövetségi Kongresszusán Sztálin elvtárs a Párt nevében nagy esküt tett arra, hogy töretlenül teljesítik Lenin végakarátát, köztük a munkás-paraszt szövetség minden eszközzel való meg- szilárdítását:

„Amikor eltávozott tőlünk, Lenin elvtárs örökbe hagyta ránk, hogy minden erőnkkel szilárdítsuk a munkások és parasztok szövetségét. Esküszünk neked, Lenin elvtárs, hogy becsülettel fogjuk teljesíteni ezt a végakaratotod is!”***

Sztálin elvtárs a nép ellenségei, a trockisták, zi- novjevisták, buharinisták ellen vívott kíméletlen harc- ban megvédelmezte a munkásosztály és a parasztság szövetségéről szóló lenini tanítást, megvédelmezte és

* Sztálin. A Szovjetunió agrárpolitikájáról. Szikra 1949. 153. old.

** Lenin. Válogatott művek. 2. köt. Szikra 1949. 1014. old.

*** A SzK(b)P története. Szikra 1950. 325. old.

kimerítően megindokolta, miért olyan nélkülözhetetlen ez a szövetség a szocialista építés minden szakaszában.

A proletariátus diktatúrája, amint erre Sztálin rámutatott, a kizsákmányoló osztályok ellen irányuló munkás-paraszt szövetségre támaszkodik és ezért a Párt és a Szovjethatalom feladatai nem oldhatók meg sikeresen akkor, ha ez a szövetség felbomlik.

A Bolsevik Pártnak és a proletárhatalomnak nem akármilyen munkás-paraszt szövetségre van szüksége, hanem olyan szövetségre, mely először, biztosítja az egyetlen következetes forradalmi osztály, a proletariátus vezetőszerpét, másodsor, megkönnyíti a szocializmus építése végső céljának, a kommunizmus felépítésének elérését. Csak ilyen körülmények között létezhetett, fejlődhetett és erősödhetett a munkások és parasztek szövetsége.

„A leninizmus — mondja Sztálin elvtárs — feltétlenül a parasztság zömével való tartós szövetséget, a középparasztsággal való szövetséget akarja, de nem akármilyen szövetséget akar, hanem a középparasztsággal kötött olyan szövetséget, mely biztosítja a munkásosztály vezetőszerpét, erősíti a proletariátus diktatúráját és megkönnyíti az osztályok megszüntetésének művét.“*

A szövetség szervező és irányító ereje a Bolsevik Párt és az általa vezetett Szovjetállam volt. A Szovjetállam politikája biztosította a munkások és parasztek szövetségének fennmaradását és további erősödését, biztosította a proletariátus vezetőszerpének további megszilárdítását ebben a szövetségben.

Sztálin elvtárs rámutatott, hogy a városi proletariátus és a paraszttömegek, valamint a szocialista ipar és a mezőgazdaság kölcsönös viszonyáról szóló kér-

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 45. old.

dés a szocialista gazdasági rend felépítésének alapvető kérdése.

Sztálin elvtárs leleplezte a trockistáknak és buharinistáknak a munkások és parasztok szövetségére nézve végzetes politikáját. A trockisták tagadták a munkásosztály és a középparasztság szövetségének lehetőségét. A trockisták, ezek a megrögzött ellenforradalmárok azt állították, hogy a parasztság reakciós erő és érdekei állítólag antagonisztikus ellenmondásban állnak a munkásság érdekeivel. A kulákság érdekeinek képviselői, a kapitalizmus jobboldali restaurátorai azt javasolták, hogy ne nyúljunk a kulákhoz, adjunk lehetőséget szabad fejlődésére. Ezért olyan szövetségért harcoltak, mely az egész parasztságra, így a kulákságra is kiterjed, és nem olyan szövetségért, melynek végső célja a kizsákmányoló osztályok megszüntetése volt a városon és falun egyaránt.

A trockistáknak és a buharinistáknak a parasztkérdésben elfoglalt álláspontja lényegében azonos volt, mert azonos eredményre vezetett volna: a munkások és a dolgozó parasztság szövetségének felbomlására, a proletárdiktatúra pusztulására.

A leninizmus azt tanítja, hogy a szoros szövetség kölcsönös érdeke mind a munkásosztálynak, mind pedig a parasztság zömének. A két osztálynak a szövetséghez és az együttműködéshez fűződő érdekét az diktálja, hogy a szocializmust építeni parasztság nélkül nem lehet, ugyanúgy ahogy a parasztság sem tud a proletariátus nélkül a nyomorból kiutat találni. Ennek ellenére a leninizmus nem tagadja, hogy vannak belső ellentmondások a munkásosztály és a parasztság között. Ezek az ellentmondások azonban, amint Lenin és Sztálin rámutatott, nem állnak legyőzhetetlen akadályként a szocialista építés útjában és a Bolsevik Párt, s a Szovjetállam helyes politikájával tökéletesen megoldhatók, mert az alapvető, döntő kérdésekben a proletariátusnak és a parasztságnak közösek

az érdekei. A dolog úgy áll, hogy az ország szocialista átalakítása nemcsak a proletariátusnak, hanem a parasztságnak is érdeke. Az érdekek közössége, éppen ebben az igen fontos, döntő kérdésben, alapja a munkásosztály és a parasztság szövetségének, mely a szocializmus győzelmére épül fel. A parasztság saját élettapasztalatain keresztül győződött meg arról, hogy a mezőgazdaság kapitalista fejlődése a parasztok többségére elszegényedést jelent és arról, hogy csak a Szovjethatalom szabadította ki a szolgaságból, juttatta földhöz a parasztságot. A parasztok milliói a gyakorlatban győződtek meg arról, hogy csak a szocializmus útja az az út, mely a mezőgazdaság soha nem látott fellendüléséhez, a falu dolgozóinak egyre növekvő jólétéhez vezet.

„Innen a proletariátus és a parasztság érdekeinek közössége — mondja Sztálin elvtárs —, amely semlegesíti a közöttük fennálló ellentmondásokat.

Ezért mondja a leninizmus azt, hogy a parasztsággal együtt a munkások és parasztok szövetségének alapján kell és lehet felépítenünk a teljes szocialista társadalmat.

Ezért mondja a leninizmus, támaszkodva a proletárok és parasztok közös érdekeire hogy saját erőnkkel kell és lehet leküzdeni a proletariátus és a parasztság között fennálló ellentmondásokat.*

Lenin szerint a szocializmus győzelmének legfontosabb feltétele a munkásosztály és a többmillió paraszttömegek, a szocialista ipar és a parasztgazdaság összefogása.

Sztálin elvtárs, Lenin útmutatására támaszkodva, kimerítő, mélyreható, tudományos analízist adott a szocializmus gazdasági lényegéről és gazdasági alapjáról. „A szocializmus gazdasági alapját megterem-

---

* Sztálin A Szovjetunió agrárpolitikájáról. Szikra 1949. 71. old.

leni annyit jelent, mint egy egységes gazdaságba fogni a mezőgazdaságot és a szocialista ipart, a mezőgazdaságot a szocialista ipar vezetése alá helyezni, rendezni a város és a falu viszonyát a mezőgazdasági és ipari termékek kicserélése alapján, betömni és megsemmisíteni mindazokat a csatornákat, melyeknek segítségével osztályok születnek és születik elsősorban a tőke, és végül, olyan termelési és elosztási viszonyokat teremteni, melyek egyenesen és közvetlenül az osztályok megsemmisítéséhez vezetnek.*

A Párt, Sztálin elvtárs vezetésével, fáradhatatlanul erősítette a város és falu összefogását. A város és falu összefogása megszilárdításának kérdéseit ismételten megvitatták a Párt kongresszusain és konferenciáin. Ezek a kérdések a Bolsevik Párt és a Szovjetállam állandó, központi kérdései voltak. Sztálin elvtárs, továbbfejlesztve a város és falu összefogásának lenini tételét, rámutatott, hogy a helyreállítási korszak befejezése után, a szocialista építés új szakaszában a város és falu összefogásának régi formáit új formákkal kell kiegészíteni.

A város és falu összefogásának új formái elsősorban abban álltak, hogy az ipar technikai újjászervezése mellett, megkezdődött az új technika alkalmazása alapján a mezőgazdaság újjászervezése is. A mezőgazdaság újjáalakítását csak úgy lehetett megvalósítani, hogy a szétforgácsolt egyéni parasztgazdaságok, fokozatosan nagyüzemi gazdaságokba tömörültek, a mezőgazdaság a kollektív munka alapján épült. Ezzel kapcsolatban Sztálin elvtárs arra figyelmeztetett bennünket, hogy nem az egyéni szegény- és középparaszti gazdaságok elhanyagolásáról van szó, amely gazdaságokat támogatnunk kellett az új feltételek között is addig, amíg túlsúlyban voltak, hanem arról, hogy „az egyéni szegény- és közép-

* Sztálin Művei. 9. köt. 22—23. old. (oroszul).

paraszti gazdaságok fejlesztését ki kell *egészíteni* a kollektív gazdasági formák és a szovhozok erőteljes fejlesztésével".* Hidat kell verni a két gazdasági forma között és ezzel megkönnyíteni a parasztnak az át-térést az egyéni munkáról a kollektív munkára.

„Azelőtt — mondta Sztálin elvtárs — *főképpen* a paraszt személyi szükségleteit elégítettük ki s ke-veset foglalkoztunk gazdaságának termelési szükség-leteivel, most azonban a paraszt személyi szükség-leteinek további kielégítése mellett teljes erővel neki kell feküdnünk annak, hogy mezőgazdasági gépek-vel, traktorokkal, műtrágyával stb. lássuk el a pa-raszt gazdaságát, mert ez közvetlen kapcsolatban áll azzal a feladattal, hogy a mezőgazdasági terme-lést új technikai alapon újjáalakítsuk.”**

Az ipar fejlődésének gyors üteme megteremtette a mezőgazdaság szocialista alapon történő újjászervezéséhez szükséges előfeltételeket. Igen fejlett hazai kohászat, vegyipar, gépgyártás (többek között mező-gazdasági gépgyártás), traktorgyártás nélkül nem le-hetett volna kolhozokat, gép- és traktorállomásokat létesíteni és megerősíteni, nem biztosíthattuk volna a feltételeket ahhoz, hogy a parasztság az egyéni gaz-dálkodásról a kollektív gazdálkodásra térjen át.

Ilyenformán az iparosítási politika megteremtette a mezőgazdaság szocialista átalakításához szükséges feltételeket.

1927 végére már megmutatkoztak a szocialista iparosítás politikájának döntő sikerei. A „ki kit győz le” kérdés, az ipar terén eldőlt a szocializmus javára. A szocialista nagyipar gyors ütemben fejlődött. A mezőgazdaság össztermelése (beleértve az erdőgaz-daságot és halászatot is) szintén meghaladta a háború-

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 64--65. old.

** Ugyanott, 62. old

előtti színvonalat. Ezzel szemben a mezőgazdaság legfontosabb ága — a gabonatermelés — addig az időpontig nem érte el a háborúelőtti színvonalat. A bruttó gabonatermelés a háborúelőttinek csupán 91 százaléka volt. Különösen rossz volt a helyzet az árugabonával, vagyis a gabonának azzal a részével, melyet a parasztok eladtak és amely a városi lakosság, a hadsereg ellátására és egyéb állami célokra szolgált. Az árugabona alig érte el a háborúelőtti színvonal 37 százalékát és további süllyedő irányzatot mutatott. A mezőgazdaság árutermelésének erős csökkenését az okozta, hogy a parasztgazdaságok még 1918-ban elkezdődött kis- és törpegazdaságokra aprózása tovább folytatódott. Ezek a kis- és törpegazdaságok csak minimális árugabonát tudtak termelni. Országunk gabonatermelése súlyos válságot élt át. A Szovjetunió városait, ipari központjait, a Vörös Hadsereget éhínség veszélye fenyegette.

A mezőgazdaság tehát a szocialista építés akadálya lett. 1929 decemberében a marxista agrárszakemberek konferenciáján Sztálin elvtárs azt mondta: „Lehet-e szocializált iparunkat gyorsított ütemben előrevinni, ha olyan mezőgazdasági alapja van, mint a kisparaszi gazdaság, amely képtelen a bővített újratermelésre és ráadásul olyan erő, amely népgazdaságunkban túlsúlyban van? Nem, ezt a feladatot ilyen alapon nem lehet megvalósítani. Lehet-e a Szovjet-hatalmat és a szocialista építést többé-kevésbé hosszú időn át két *különböző* alapra fektetni — a legnagyobb üzemű és egyesített szocialista ipar alapjára és a legelaprózottabb és legelmaradottabb kisárutermelő parasztgazdaság alapjára? Nem, nem lehet. Ennek egyszer az egész népgazdaság teljes felbomlásával kell végződnie.

Hol van hát a kivezető út? A kivezető út az, hogy a mezőgazdaságot tegyük nagyüzemivé, felhalmozásra,

bővített újratermelésre képessé s ilymódon a népgazdaság mezőgazdasági alapját átalakítsuk.”*

Sztálin elvtárs a Párt XV. Kongresszusán tartott beszámolójában hangsúlyozta a mezőgazdaság elmaradottságát a szocialista ipar gyorsütemű fejlődése mögött és rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság áldatlan állapota fenyegető helyzetet teremt az egész népgazdaságra nézve. A kivezető út az adott helyzetből az volt, hogy „a kis és szétforgácsolt paraszti gazdaságok a föld társas megművelése alapján nagy és egyesített gazdaságokba mennek át, hogy az új, magasabb technika alapján rátérnek a föld kollektív megművelésére.

A kivezető út abban van, hogy a kis és apró paraszti gazdaságokat a föld társadalmi, társas, kollektív megművelése alapján, mezőgazdasági gépek és traktorok alkalmazásával, a földművelés intenzívebbé tételének tudományos módszerei alkalmazásával fokozatosan, de állandóan, nem kényszerrel, hanem példaadással és meggyőzéssel nagy gazdaságokba egyesítjük.

Más kivezető út nincs.”**

Sztálin elvtárs beszámolója nyomán a SzK(b)P XV. Kongresszusa történelmi jelentőségű határozatot hozott arra vonatkozóan, hogy minden módon szorgalmazni kell a mezőgazdaság kollektivizálását. A Párt, teljesítve Lenin végakarátát, Sztálin elvtárs vezetésével haladéktalanul hozzálátott azoknak a politikai, szervezeti, anyagi és technikai feltételeknek előkészítéséhez, melyek a hatalom megszerzése után az Októberi Forradalom legnehezebb feladatának — a mezőgazdaság szocialista átalakításának megoldásához szükségesek.

*

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 157—158. old.

** Sztálin. A Szovjetunió agrárpolitikájáról. Szikra 1949. 200—201. old.

A kapitalisták és földesurak hatalmának megdöntése, valamint kisajátításuk után fennmaradt még országunkban a legnépesebb kizsákmányoló osztály — a kulákság.

Lenin így jellemezte a kulákságot:

„A kulákok — a legvadállatibb, legdurvább, legkegyetlenebb kizsákmányolók, akik más országokban a történelem során nem egyszer állították már vissza a földesurak, a cárok, a papok, a kapitalisták hatalmát. A kulákok többen vannak mint a földesurak és kapitalisták. De a kulákság a népnek mégis csak kisebbség... A háború alatt ezek a vérszopók megszédtek magukat a nép nyomorán, ezreket és százezreket harácsoltak össze a gabona és más termékek árának emelése útján. Ezek a pókok a háborúban tönkrement parasztok és éhező munkások véréen híztak kövérre. Ezek a piócák a dolgozók vérét szívták és annál jobban gazdagodtak, mennél jobban éhezett a munkás a városokban és a gyárakban. Ezek a vámpírok kezükbe kaparintották és kaparintják a földesúri földeket és újra meg újra gúzsba kötik a szegény-parasztokat.”*

A „nep” első éveiben a kulákság megerősítette gazdasági pozícióit, számszerűleg is szaporodott a középparasztság legvagyonosabb rétegéből. A kulákok kezükben tartották a mezőgazdasági termelés jelentős részét. A kulákgazdaságok nagymennyiségű áru-gabonát termeltek. A Szovjethatalom nem likvidálhatta rögtön a kulákságot úgy, ahogy a kapitalistákat és földesurakat felszámolta.

A Bolsevik Párt és a Szovjetállam a kulákság korlátozásának és kiszorításának politikáját folytatta. A Szovjethatalom felemelt adóterheket rótt a kulákra, kötelezte arra, hogy gabonáját szabott áron az államnak adja el, a kulákbirtokot és a kulákgazdasá-

* Lenin. Válogatott művek. 2. köt. Szikra 1949. 411. old.

got törvényileg meghatározott méretekre korlátozta. Ezek az intézkedések csak megakadályozták a kulákság fejlődését, kiszorították és tönkretették egyes rétegeit, de még nem semmisítették meg a kulákság, mint osztály, gazdasági alapjait, nem vezettek felszámolására. A kulákság korlátozásának politikája ebben az időszakban teljesen helyes és az egyetlen lehetséges politika volt, minthogy a falun még nem voltak meg a feltételek a kulákságnak, mint osztálynak felszámolásához: nem volt meg a kolhozok és szovhozok szerteágazó hálózata, melyre támaszkodva a szocialista állam egyszersmindenkorra végezhetett volna a kuláksággal.

A Bolsevik Párt falusi politikája Sztálin elvtárs azon útmutatásaiból indult ki, melyek szerint a kulákság csakis a mezőgazdaság szocialista átalakítása, a kolhozok és szovhozok tömegméretű növekedése és megerősítése alapján számolható fel.

Sztálin elvtárs a XV. pártkongresszuson tartott beszámolójában kijelölte a feladatot: *„Bővíteni és erősíteni kell a szocialista kulcspozíciókat a népgazdaság minden ágában, a városban éppúgy mint a falun, irányt kell venni a népgazdaság tőkés elemeinek felszámolására.”**

A Kongresszus határozatilag kimondta, hogy minden módon szorgalmazni kell a mezőgazdaság kollektivizálását és megmutatta a történelmi jelentőségű cél eléréséhez vezető utat és az ahhoz szükséges eszközöket.

A kulákság, érezve pusztulásának közeledtét, fokozta ellenállását a Szovjethatalommal szemben. A kulákok megtagadták, hogy gabonafeleslegüket eladják az államnak, állami- és pártfunkcionáriusokat gyilkoltak meg, kolhozokat gyújtottak fel. „A Párt jól tudta, hogy mindaddig, amíg a kulákság ellenállását

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 347. old.

meg nem törik, amíg a kulákságot a parasztság szemeláttára nyílt harcban szét nem verik, a munkásosztálynak és a Vörös Hadseregnek nem lesz elegendő kenyere, a parasztok kolhozmozgalma pedig nem válhat tömegmozgalommá.”*

A Szovjetállam, a szegényparasztságra támaszkodva, megerősítve szövetségét a középparasztsággal, egész sor rendkívüli intézkedést foganatosított a kulákság ellen; bevonta a szegény- és középparasztságot a kulákok elleni döntő harcba. A kulákság ellenállását megtörték. 1928 végén országunkban már megfelelő mennyiségű gabonataralék volt.

A kolhozépítés egyre szélesebb lendületet vett. A kolhozok és szovhozok fejlődése, valamint a falut traktorokkal és mezőgazdasági gépekkel ellátó szocialista iparosítás győzelmei, gyökeresen megváltoztatták a helyzetet a gabonafronton. 1929-ben a kolhozok és szovhozok nem kevesebb, mint 400 millió pud gabonát termeltek és több mint 130 millió pud árugabonát, vagyis többet, mint a kulákok 1927-ben. Megteremtettek minden feltételt ahhoz, hogy 1930-ban 400 millió pud árugabona kerüljön ki a kolhozokból és szovhozokból, vagyis háromszor annyi, mint 1927-ben a kulákságtól.

Sztálin elvtárs rámutatott, hogy a teljes kollektivizálást nem lehet megvalósítani oly módon, hogy a parasztok egyszerűen és békésen belépnek a kolhozokba, hanem csak úgy, ha tömegesen harcolnak a kulákok ellen; rámutatott, hogy a teljes kollektivizálás elválaszthatatlanul összekapcsolódik a kulákság, mint osztály felszámolásának feladatával.

„A kulákság mint osztály felszámolásának fő módszere a tömeges kollektivizálás módszere — mondta Sztálin elvtárs. — Valamennyi többi rendszabálynak ehhez a fő módszerhez kell igazodnia. Min-

* Ugyanott, 352. old.

dent, ami ellentmond ennek a módszernek, vagy gyengíti jelentőségét, el kell vetni.”*

A Bolsevik Párt, Sztálin elvtárs vezetésével előkészítette a történelmi fordulatot a kulákelemek korlátozásának és kiszorításának politikájáról, a kulákság, mint osztály felszámolásának — a teljes kollektivizálás alapján történő felszámolás politikájára.

Sztálin elvtárs rámutatott, hogy ez a fordulat megvalósíthatónak bizonyult az ország gazdasági életében végbement osztályerő-elolódás következtében, valamint a kolhoz- és szovhozépítés sikerei eredményeképpen, melyek megteremtették a szükséges anyagi bázist ahhoz, hogy a kulákok gabonatermelését a kolhozok és szovhozok gabonatermelésével cseréljük fel. Rámutatott arra az alapvető különbségre, mely a kulákság, mint osztály felszámolásának — a teljes kollektivizálás alapján történő felszámolásának politikája és a teljes kollektivizálás előtt folytatott korlátozási és kiszorítási politika között fennáll. Sztálin elvtárs tudományosan bizonyította be, hogy a belső kapitalizmus elleni utolsó, döntő harc ideje elérkezett. Az ország iparosításának megvalósítása előtt, a parasztság zömének a kollektív gazdálkodásra való áttérése előtt minden, a kulákság megsemmisítésére irányuló kísérlet elkerülhetetlenül bukással végződő, igen veszélyes kaland lett volna.

„Ahhoz, hogy a kulákságot mint osztályt kiszorítsuk, nem elegendő a kulákság egyes osztagait korlátozó és kiszorító politika. Ahhoz, hogy a kulákságot mint osztályt kiszorítsuk, nyílt harcban meg kell törni ennek az osztálynak az ellenállását és meg kell fosztani létének és fejlődésének termelési forrásaitól (a szabad földhasználattól, a munkaeszközöktől, a haszonbérlettől, a bér munka alkalmazásának jogától stb.).

Éppen ez az, amit a kulákság mint osztály fel-

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950 201—202. old.

számlolásának politikája felé tett *fordulatnak* nevezzük. Enélkül minden szóbeszéd a kulákságnak mint osztálynak kiszorításáról nem egyéb, mint üres feleség, mely csak a jobboldali elhajlóknak tetsző és csak nekik előnyös. Enélkül a falu valamelyest komoly kollektivizálása, és még inkább teljes kollektivizálása, elképzelhetetlen. Ezt jól megértették falvaink szegény- és középparasztjai, akik szétverik a kulákságot és megvalósítják a teljes kollektivizálást.**

1929 végén már minden olyan előfeltétel megvolt, mely lehetővé tette a Szovjethatalomnak, hogy éles fordulatot vegyen a kulákság korlátozásának politikájáról a kulákság mint osztály felszámolásának és megsemmisítésének politikájára. A Szovjethatalom hatályon kívül helyezte a föld haszonbérletéről és a bérmunkáról szóló törvényeket és ezzel a kulákságot mind a földtől, mind a bérmunkásoktól megfosztotta. A Szovjethatalom feloldotta a kulákok kisajátításának tilalmát és megengedte a parasztnak, hogy a kulákság jószágait és mezőgazdasági felszerelését a kolhozok javára elkobozzák... A kulákságot kisajátították.

„Óriási forradalmi átalakulás volt ez, ugrás a társadalom régi minőségi állapotából egy új minőségi állapotba, amely — következményeit tekintve — ugyanolyan jelentőségű volt, mint az 1917 októberi forradalmi átalakulás.*** A forradalmi átalakulás megvalósult a falun, *felülről* az államhatalom kezdeményezésére, *alulról*, a parasztnak milliós tömegeinek közvetlen támogatásával.

Ez a forradalom a Szovjetunió szocialista építésének három alapvető kérdését oldotta meg egycspárra: 1. felszámolta és megsemmisítette a legnépesebb kizsákmányoló osztályt, a kapitalizmus restaurá-

* *Sztálin Művei*. 12. köt. Szikra 1950. 196. old.

** *A SzK(b)P története*. Szikra 1950. 368. old.

ciójának támaszát, a kulákságot; 2. országunk legnépesebb dolgozó osztályát, a parasztságot átvezette a kapitalizmust szülő egyéni gazdálkodás útjáról a szocialista, társadalmi, kolhozgazdálkodás útjára; 3. megvetette a Szovjethatalom szocialista alapját a népgazdaság legkiterjedtebb, életbevágóan fontos, de egyszersemind legelmaradottabb területén, a mezőgazdaságban. A kollektív gazdálkodásra való áttérés azt jelentette, hogy a szocializmus győzött a falun. Így a forradalom megsemmisítette a kapitalizmus visszaállításának utolsó forrásait az országban és ugyanakkor megteremtette a népgazdaság szocialista felépítésének új, döntő feltételeit. A kulákság, mint osztály felszámolásával, a kolhozrendszer győzelmével örökre megghiúsult a világ kapitalistáinak minden ahhoz fűzött reménye, hogy belső ellenforradalmi erők segítségével visszaállíthatják a kapitalizmust a Szovjetunióban.

A város és a falu kapitalista elemei elkeseredett harcot vívtak a szocializmus ellen, nemcsak gazdasági, hanem ideológiai téren is. A Pártba és a munkásosztályba beépített ügynökeik pedig, a trockisták, zinovjevisták, a jobboldali kapitalista restaurátorok és a különféle burzsoá-nacionalisták voltak. Annak a harcnak döntő szakaszaiban, melyet Lenin—Sztálin pártja azért vívott, hogy országunkban a szocializmus diadalmaskodjék, ezek az ellenségek hol együttesen, hol pedig — hogy nézeteik és gyakorlati céljaik közösségét leplezzék — külön-külön léptek fel a Párt ellen. A teljes kollektivizálás megvalósítása idején a trockista és buharinista árulók fokozták a Párt elleni harcukat, mert a kolhozrendszer győzelmében a kapitalizmus visszaállításához fűzött reményeik megghiúsulását látták.

A XV. pártkongresszusnak a mezőgazdaság kollektivizálására és a kulákság elleni támadás folytatására vonatkozó utasításaival szemben a trockisták,

zinovjevisták és buharinisták, mint a szocializmus győzelmére irányuló pártvonal engesztelhetetlen elenségei, síkraszálltak a kollektivizálás politikája ellen. A buharinisták azt bizonygatták, hogy a kollektivizálás nem sikerülhet, hogy nem kell hozzányúlni a kuláksághoz, mert a kulákok szerintük „belenőnek” a szocializmusba. A kulákság, saját ügynökeit látta a jobboldaliakban és számítva támogatásukra, fokozta a Szovjethatalom intézkedéseivel szembeni ellenállását, szovjetellenes tevékenységét.

A trockisták kölcsönös bizalmatlanságot akartak kelteni a város és a falu dolgozói között, revideálni akarták a leninizmusnak azt a tanítását, hogy a teljes szocialista társadalom felépítése a munkások és a parasztok politikai és gazdasági szövetsége alapján maradéktalanul megvalósítható a Szovjetunióban.

„A trockizmus lényege elsősorban annak a tagadása, hogy a szocializmust a Szovjetunióban országunk munkásosztályának és parasztságának erejéből fel lehet építeni”* — mondta Sztálin elvtárs a XVI. pártkongresszuson.

A trockizmusra jellemző annak tagadása is, hogy a munkásosztály magával tudja ragadni a parasztságot és be tudja vonni a parasztok zömét a szocialista építésbe. A trockisták ugyanis olyan ellenforradalmi tömegnek tekintették a parasztságot, melytől a szocialista építés érdekei teljesen idegenek.

„Lehet-e ilyen nézetekkel — mondta Sztálin elvtárs — harcba vinni a paraszttömegeket a kolhozmozgalomért, megszervezni a tömeges kolhozmozgalmat, megszervézni a kulákság mint osztály felszámolását? Világos, hogy nem lehet.

Ebből következik: ahhoz hogy megszervezzük a parasztság tömeges kolhozmozgalmát és felszámoljuk a kulákságot, elsősorban el kell temetnünk a trockiz-

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 377. old.

mus burzsoá elméletét, amely szerint a parasztság dolgozó tömegeit nem lehet bevonni a szocializmusba.”*

Amikor a Bolsevik Párt és a Szovjetállam döntő támadásba ment át a kulákság ellen, Buharin és Rikov csoportja nyíltan síkraszállt a kulákság védelmére. Az árulók azzal próbálták megfélemlíteni a Pártot, hogy a kulákság elleni kivételes rendszabályok elkerülhetetlenül le fogják zülleszteni a mezőgazdaságot. A kulákgazdaság hanyatlását hazug módon egész mezőgazdaságunk lezüllesztésének állították be. A Buharin- és Rikov-féle torzszülöttek „az osztályharc kialakulásának” képmutató, hazug elméletével próbálták alátámasztani a Párt politikája ellen folytatott harcot. Azt állították, hogy szocializmus sikereinek növekedésével az osztályharc veszít erejéből, majd rövidesen teljesen kialszik, az osztályellenség ellenállás nélkül feladja állásait és békésen „belenő” a szocializmusba. A jobboldaliak minden elméleti megállapításának egy célja volt: megghiúsítani a Szovjetállam támadását a kulákság ellen, megmenteni a kulákokat a megsemmisüléstől. Nyilvánvaló, hogy ez az „elmélet” szöges ellentétben volt a leninizmussal, mely azt tanítja, hogy az osztályellenség ellenállása annál elkeseredettebb lesz, minél inkább kicsúszik lába alól a talaj, minél nagyobbak lesznek a szocializmus sikerei. Sztálin elvtárs beszédeinek — „A jobboldali veszélyről a SzK(b)P-ban” (a Moszkvai Pártbizottság és a Moszkvai Ellenőrző Bizottság 1928 októberi plénumán) és „A jobboldali elhajlás a SzK(b)P-ban” (a SzK(b)P Központi Bizottságának 1929 áprilisi plénumán) — különös jelentőségük volt Buharin és Rikov pártellenes csoportjának széttűzésében. Sztálin elvtárs bebizonyította, hogy a jobboldaliak — a kulákság ügynökei a Pártban.

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 379. old.

A SzK(b)P XVI. Kongresszusán tartott politikai beszámolójában Sztálin elvtárs végleg leleplezte a kapitalizmus jobboldali restaurátorait — Buharint, Rikovit, Tomszkijt és híveiket. Sztálin elvtárs rámutatott, hogy ez a pártellenes csoport, a trockistáktól eltérően, szavakban elismerte ugyan a szocializmus felépítésének lehetőségét a Szovjetunióban, a valóságban azonban csakúgy mint a trockisták ennek tagadásához jutott el. A jobboldali kapitulánsok szavaikban elismerték, hogy a parasztok bevonhatók a falu szocialista építésébe. Ez az elismerés azonban a valóságban csupán formális volt, mert tagadta azokat az egyedül helyes módokat és eszközöket, melyeket a cél megvalósítása érdekében a Párt megjelölt. A kapitalizmus jobboldali restaurátorai nem ismerték el, hogy a kolhoz és a szovhoz az alapvető eszköze és az útja a parasztság bevonásának a szocialista építésbe.

„Nem lehet kétséges — mondta Sztálin elvtárs — hogy ha nem folytattunk volna erélyes harcot a jobboldali elhajlás ellen, ha nem szigeteltük volna el vezető elemeit, nem tudtuk volna sem a Párt és a munkásosztály erőit, sem a szegény- és középparasztság tömegeinek erőit a szocializmus általános támadására, a szovhozok és kolhozok megszervezésére, nehéziparunk helyreállítására, a kulákság, mint osztály felszámolására mozgósítani.”*

Rendkívüli jelentőségű volt a kolhozrendszer győzelme szempontjából az agrárkérdés mélyreható tudományos kidolgozása, melyet Sztálin elvtárs végzett és óriási jelentőségű volt az a megsemmisítő kritika, amelyet „A Szovjetunió agrárpolitikájának kérdéseihez”** című klasszikus munkájában a kapitalizmus jobboldali restaurálóinak a szocializmussal szembenálló, antimarxista „elméletei” felé gyakorolt. Eb-

* Ugyanott, 385. old.

** Ugyanott, 153—185. old.

ben a munkájában Sztálin elvtárs leleplezte a népgazdasági szektorok „egyensúlyáról”, a szocialista építés „automatizmusáról” és a kisparaszti gazdaság „szilárd-ságáról” szóló jobboldali, opportunistá elméletek burzsoá mivoltát.

Népgazdaságunk szektorainak „egyensúlyáról” szóló elméletnek, mint Sztálin elvtárs rámutatott, semmi köze a marxizmushoz. Sztálin elvtárs az újratermelés marxista elméletéből kiindulva bebizonyította, hogy a szocialista állam népgazdasága nem támaszkodhat többé-kevésbé hosszú időn át két különböző alapra: a bővített újratermelést megvalósító szocialista nagyiparra és a felaprózott kistermelő mezőgazdaságra. Az utóbbi nemcsak a bővített újratermelést, hanem még az egyszerű újratermelést sem képes mindig megvalósítani. Ilyen mezőgazdasági bázison nem lehetett a szocialista ipart gyorsított ütemben előrevinni. Nem lehetett a szocialista építést két különböző alapra fektetni — a legnagyobbüzemi és egyesített szocialista ipar alapjára és a legfelaprózottabb, legelmaradottabb kistermelő parasztgazdaság alapjára. Sztálin elvtárs rámutatott, hogy ennek valamikor az egész népgazdaság teljes felbomlásával kell végződnie. Meg kellett erősíteni a mezőgazdaságot, képessé tenni a bővített újratermelésre és ezzel átalakítani az egész népgazdaság mezőgazdasági alapját. A nagyüzemi mezőgazdaság megteremtésére két út volt lehetséges — a kapitalista út és a szocialista út. Természetesen az az út, hogy a falun kapitalista vállalatokat honosítsunk meg, összeegyeztethetetlen a gazdaság szocialista rendszerével. Ez az út a parasztság elszegényedésére, a falun a kapitalizmus kifejlődésére és végül következésképpen, országunk szocialista építésének pusztulására vezetett volna. Ezért a Párt hozzalátott a kollektív, szocialista, nagyüzemi mezőgazdaság megteremtéséhez. Ez pedig azt jelentette, hogy olyan új, élenjáró technikával felszerelt kolhozokat és

szovhozokat kellett létesíteni, melyek hivatottak arra, hogy a kapitalista, kulákelemeket kiszorítsuk a mezőgazdaságból. „Harmadik út nincs és nem is lehet — mondta Sztálin elvtárs. —

Az «egyensúly»-elmélet nem egyéb, mint kísérlet egy harmadik út konstruálására. És éppen azért, mert egy harmadik (nemlétező) utat tart szem előtt, utópikus, antimarxista.”*

Sztálin elvtárs bebizonyította, hogy a jobboldali kapitulánsoknak az „egyensúly”-elmélet az osztálybéke propagálásához szükséges és ahhoz, hogy megvédelmezzék az egyéni parasztság hadállásait és hogy „új” elméleti fegyverrel vétezzék fel a kulákelemeket a kolhozrendszer elleni harcban.

Sztálin elvtárs porrázúzta a jobboldaliak másik antimarxista elméletét — a szocialista építés „automatizmusának” elméletét is.

A jobboldaliak megkísérelték a kapitalizmus fejlődésének törvényszerűségét mechanikusan a szovjet társadalom viszonyaira alkalmazni. A kapitalizmusban a falu ösztönösen követte és követi a várost. Azért van ez így, mondta Sztálin elvtárs, mert a városi tőkés gazdaság és a falusi kis árutermelő gazdaság alapján egytípusú. Egészen más a helyzet a szovjet rendszerben. A mi iparunk szocialista típusú volt ugyanakkor, amikor a mezőgazdaság egyéni, kis árutermelő volt és a termelőeszközök magántulajdonára támaszkodott. Éppen ezért a magántulajdonos falu nem követhette automatikusan a szocialista várost. Erre figyelmeztetett Lenin, amikor azt mondta, hogy „... a kisüzem szakadatlanul, minden nap minden órájában, magától és tömegméretekben szüli a kapitalizmust és a burzsoáziát... hogy amíg kisparaszti országban élünk, a kapitalizmus számára Oroszország-

* Ugyanott, 158. old.

ban szilárdabb gazdasági alap van, mint a kommunizmus számára”.*

Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy bár a kisárutermelő faluval szemben a szocialista város volt a vezető erő, ez a tényező egymagában még nem volt elegendő ahhoz, hogy a falu kövesse a várost. „Tehát ahhoz — mondta Sztálin elvtárs —, hogy a kisparaszti falu a szocialista várost kövesse, többek között még az is kell, hogy a falun a szocializmus bázisául, szovhozok és kolhozok formájában, szocialista nagygazdaságokat szervezzünk, amelyek a szocialista város vezetésével magukkal tudják vonni a parasztság zömét.”**

Az „automatizmus” hazug, jobboldali, opportunistá elméletét Sztálin elvtárs szembeállította azzal a politikával, mely szerint a szocialista város a kolhozok és szovhozok tervszerű szervezésével aktívan beavatkozik a mezőgazdaság hatáskörébe. — És ugyanakkor Sztálin elvtárs szembeállította ezt a hazug elméletet azzal a forradalmi átalakító politikával, mely az államhatalom kezdeményezésére, alulról pedig a parasztság széles tömegeinek támogatásával a kisparaszti falut a szocializmus útjára vezeti.

A kisparaszti gazdaság „szilárdságának” elméletéről Sztálin elvtárs azt mondta, hogy „... ennek az antimarxista elméletnek csak egy célja van, és pedig: a kapitalista rend dicsőítése és megerősítése”.***

Sztálin elvtárs megvilágította azokat az új érveket, amelyeket a Szovjetunió szocialista építésének gyakorlata szolgáltatott a kisparaszti gazdaság „szilárdságának” jobboldali, opportunistá elmélete elleni harchoz. A kapitalizmusban valóban megvan a kisárutermelő gazdaság viszonylagos „szilárdsága”. Ennek a „szilárdságnak” egyik oka a burzsoá társada-

* Ugyanott, 160—161. old.

** Ugyanott, 161. old.

*** Ugyanott, 162. old.

lomban a föld magántulajdona, mely darabka földjéhez való szolgálai ragaszkodás szellemében neveli a parasztokat. A Szovjetországban az Októberi Szocialista Forradalom után megszűnt a föld magántulajdona. A föld az egész nép, az állam tulajdona lett. Ezzel könnyebbé vált a parasztok áttérése a föld társadalmi megművelésének útjára. A föld nacionalizálása megteremtette annak lehetőségét, hogy áttérjünk a szocializmusra a földművelésben.

Sztálin elvtárs kifejtette, hogy a föld nacionalizálása, a lenini szövetkezeti terv megvalósítása és a szocialista építés egész gyakorlata megindokolja azt a gyökeres különbséget, mely a szovjet parasztság és a kapitalista országok parasztsága között fennáll.

Nyilvánvalóan a jobboldaliaknak az a kísérlete, hogy a kisparaszti gazdaság „szilárdságának” a kapitalizmusban érvényes burzsoá elméletét a szovjet rendszer viszonyaira alkalmazzák, áruló, ellenforradalmi célt követett: megghiúsítani a szocialista építést a falun és következésképpen tönkretenni a szocializmus ügyét a Szovjetunióban.

Sztálin elvtárs, miután zseniálisan kidolgozta a mezőgazdaság kollektivizálásának elméletét, rámutatott arra, hogy a jelenlegi szakaszban a kolhozmozgalom alapvető- és főformája a mezőgazdasági artel.

Lenin szövetkezeti tervében azt írta, hogy a parasztság áttérését az egyéni gazdálkodásról a társadalmira „lehetőleg egyszerű, könnyű és a parasztság számára hozzáférhető” úton kell megvalósítani. Sztálin elvtárs, továbbfejlesztve a lenini tételt, azt tanítja, hogy a legegyszerűbb, a legkönnyebb és a parasztság számára leghozzáférhetőbb út a mezőgazdasági artelek megszervezése.

A mezőgazdasági artelben a főbb termelési eszközök: a munka, a földhasználat, az igásállat, a gazdasági épületek, gépek és egyéb felszerelések társadalmisítva vannak. Nincsenek társadalmisítva a lakóhá-

zak, a szárnyas- és apróállatok, a fejősállatok egy része stb.

A mezőgazdasági artel azzal, hogy összehangolja a kolhozparasztok személyes érdekeit a társadalmi érdekekkel, lehetővé teszi a kolhozparasztok személyes érdekeinek alkalmazkodását a társadalmi érdekekhez.

Sztálin elvtárs megmagyarázta, milyen óriási jelentőségű a parasztok személyes érdekeinek összehangolása a társadalmi érdekekkel. Ez az összehangolás a kolhozmozgalom fejlődésének legfontosabb feltétele. Minthogy a kolhozokban a társadalmi érdekek szilárd alapon nyugszanak (a főbb termelési eszközök társadalmasítása, a kollektív munka, a társadalmi munkafegyelem, a kolhoztermelés és az egész szocialista állam érdekeinek közössége), elkerülhetetlenül a parasztok személyes érdekei fölé kerekednek.

Kiemelkedő elméleti és gyakorlati jelentőségű Sztálin elvtárs marxista-leninista analízise a kolhozoknak, mint szocialista gazdasági formának természetéről. Sztálin elvtárs, meghatározva a kolhoz természetét, hangsúlyozta a kolhozoknak, mint szocialista gazdasági formának a lényegét.

„A kolhoz, mint gazdasági típus, a szocialista gazdaság egyik formája. Ez kétségtelen.”* Sztálin elvtárs leleplezte a kolhozok szocialista természetét tagadni akaró trockisták állításainak ellenforradalmi jellegét. Rámutatott arra, hogy a kolhoz nem egyéb, mint szocialista gazdasági forma, állami földön működő és kollektív munkán alapuló kollektív vállalat. A kolhoz, tanítja Sztálin elvtárs, a szocialista építés bázisa a falun.

A kolhozok szocialista természetének sztálini analízise felfegyverezte a Pártot a kolhozok szervezeti és gazdasági megerősítéséért és további fejlődéséért

---

* Ugyanott 174. old.

folyó harcra. A Bolsevik Párt és a Szovjetállam Sztálin elvtárs vezetésével óriási munkát fejtett ki azért, hogy a kolhozokban meghonosítsák a munka és a termelés megszervezésének szocialista elvét és elsősorban, hogy megerősítsék a társadalmi, szocialista kolhoztulajdont. A kolhozok szocialista természetének sztálini analízise alkotja a mezőgazdasági artelszabályzat alapját.

A kolhozépítés feladatainak sikeres megoldásában óriási szerepet játszott az, hogy Sztálin elvtárs leleplezte a trockistáknak és a kapitalizmus jobboldali restaurátorainak burzsoá és antimarxista elméleteit.

*

A kollektivizálás hatalmas lendülete, mely abban nyilvánult meg, hogy az 1929—30. években a parasztok tömegesen léptek be a kolhozokba — a Bolsevik Párt és a szovjet kormány óriási előkészítő munkájának eredménye volt.

A XVI. pártkongresszuson Sztálin elvtárs azt mondta, hogy azt a fordulatot, melyet a parasztság a kollektivizálás felé vett, különböző tényezők készítettek elő:

először, az ország fejlődésének egész menete, a mezőgazdaságot traktorokkal és más mezőgazdasági gépekkel ellátó szocialista ipar fejlődése;

másodszor, a kulákság ellen folytatott erélyes harc politikája;

harmadszor, a mezőgazdasági szövetkezetek fejlődése, melyek hozzászoktatták az egyénileg gazdálkodó parasztot az ügyek kollektív intézéséhez;

negyedszer, a kolhozok hálózata, mely a parasztnak módot adott arra, hogy meggyőződjék a kollektív gazdasági formák előnyeiről az egyéni gazdasággal szemben;

ötödször, az ország területén szétszórt és élenjáró

technikával felszerelt szovhozok, melyeknek gyakorlata meggyőzte a parasztságot az új technika erejéről és előnyeiről.

„... a szovhoz volt az a vezető erő — mondta Sztálin elvtárs —, amely új technikájával, a környékbeli parasztnak nyújtott segítséggel, példátlan gazdasági lendületével megkönnyítette a paraszti tömegek fordulatát és a kollektivizálás útjára indította őket.”*

A kollektivizálás politikájának győzelmében kiemelkedő szerepet játszottak a gép- és traktorállomások. Sztálin elvtárs rámutatott a gép- és traktorállomásoknak, mint a mezőgazdaság szocialista átalakítása támaszpontjainak jelentőségére.

A Párt egész sor nagyjelentőségű intézkedést tett a tömeges kolhozmozgalom szervezése terén. A szovhozépítésbe óriási állami eszközöket fektettek be. Az 1927/28. gazdasági évben a szovhozok finanszírozására 65,7 millió rubelt fordítottak. 1928/29-ben 185,8 milliót és 1929/30-ban 856,2 millió rubelt. 1927—30-ig 18 ezer traktort bocsátottak a szovhozok rendelkezésére.

Óriási anyagi támogatásban részesült ezekben az években a kolhozépítés is. 1927/28-ban a kolhozok finanszírozására 76 millió rubelt, 1928/29-ben 170 milliót és 1929/30-ban 473 millió rubelt fordítottak. Ezenkívül 1930-ban 65 millió rubelt utaltak ki a kollektivizálási alapra.

Ezzel azonban nem merült ki az államnak a kolhozok részére nyújtott segítsége. 1930-ban a kolhozok olyan kedvezményekben részesültek, melyek 200 millió rubellel emelték pénzkészletüket. A kolhozok megkapták a kisajátított kulákok vagyonát, melynek értéke több mint 400 millió rubel volt. Ugyancsak 1930-ban az állam 61 millió pud (10 millió métermázs) gabonát adott vetőmagkölcsonként a kolhozoknak. A

---

* Ugyanott, 302. old.

Szovjetállam traktorokkal növelte a kolhozoknak nyújtott segítséget és sokezer gép- és lófogatbázist sikerült szerveznie.

A Párt 25 ezer élenjáró munkást irányított falusi munkára, akik a kolhozmozgalom propagandistái és szervezői lettek.

A kollektivizálás ütemét megítélhetjük a következő adatokból. 1928-ban a kolhozok vetésterülete 1 millió 390 ezer hektár volt, melyen több mint 20 millió pud árugabonát termeltek. 1929-ben a vetésterület 4 millió 262 ezer hektárra emelkedett, körülbelül 78 millió pud árugabona termeléssel. 1930-ban a kolhozok már tervbevehették 15 millió hektár felszántását. A kolhozoknak, a szovhozokkal együtt 1930-ban több mint 400 millió pud árugabonát kellett adniuk és adtak is annyit. Az állam az árugabonatermelésnek több mint felét kapta a kolhozoktól.

„A nagy fordulat éve” című cikkében Sztálin elvtárs ezt írta: „Meg kell állapítanunk, hogy ilyen viharos fejlődési ütemet *nem* ismer még a mi szocializált nagyiparunk sem, amelynek fejlődési üteme általában nagy lendülettel tűnik ki.”* Ugyanebben a cikkben Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy most az az új és döntő, hogy a parasztok nem egyes csoportokban lépnek be a kolhozokba, mint azelőtt, hanem egész falvak, járások, körzetek, sőt egész kerületek parasztsága lép be egyszerre. Ez azt jelentette, hogy a középparaszt elindult a kolhozba. Az ország mezőgazdaságának fejlődésében gyökeres fordulat állott be.

1930 január 5-én a SzK(b)P Központi Bizottsága történelmi jelentőségű határozatot hozott „A kollektivizálás üteméről és a kolhozépítés állami támogatásáról”, mely különböző kollektivizálási ütemet állapított meg a Szovjetunió egyes területeire, Lenin és Sztálin tanítása alapján, szem előtt tartva egyes vidékek saját

tosságait. A Központi Bizottság ugyanebben a határozatban olyan intézkedéseket vett tervbe, melyek arra irányultak, hogy fokozottabb mértékben lássák el a mezőgazdaságot traktorokkal, kombájnokkal stb. és rámutatott arra, mennyire fontos a mezőgazdasági gépeket előállító gyárak építésének meggyorsítása.

A SzK(b)P Központi Bizottsága egyidejűleg igen fontos utasításokat adott a kolhozmozgalom jellegére és formáira vonatkozóan. Ezek az utasítások a kollektivizálásról szóló lenini-sztálini tanítás alapvető tételeiből fakadtak. A Központi Bizottság utasítása szerint az adott időszakban a kolhozmozgalom főformája a mezőgazdasági artel, amelyben csak a főbb termelési eszközöket társadalmasítják. A határozat kihangsúlyozza a kollektivizálás legfőbb elvét — az önkéntességet. Az állami és pártszervezeteket határozott formában felszólították, hogy tartózkodjanak a kolhozmozgalomnak bármilyen felülről történő elrendelésétől.

A falun hatalmas kolhozmozgalom bontakozott ki. A kolhozépítésnek óriási sikerei voltak. Ennek ellenére egyes helyeken csakhamar komoly hibák mutatkoztak a kollektivizálási politika alkalmazásában. Egyes területek vezetői megszegték a Központi Bizottságnak a kollektivizálás ütemére és határidejére vonatkozó egyenes utasítását. Nem voltak tekintettel arra, hogy a parasztokat kellőképpen előkészítették-e a kolhozba való belépésre és erőltetni kezdték a kollektivizálás határidő előtti befejezését. Ilyen hibás gyakorlatot láttunk Moszkva-területen, a kaukázuson túli és a középázsiai köztársaságokban. A trockisták és a kapitalizmus jobboldali restaurálói, hogy lehetetlené tegyék a kollektivizálás ügyét, „baloldali” túlkapásokat provokáltak a kolhozépítésben. Így Moszkva-területen arra vettek irányt, hogy a kollektivizálást 1930 tavaszára befejezzék, holott a SzK(b)P Központi Bizottságának 1930 január 5-i határozata

Moszkva-területet a harmadik csoportba sorolta, ahol a kollektivizálást csak 1933-ra kellett befejezni.

A Párt Központi Bizottságának többszöri utasítása ellenére néhány helyen megsértették a kolhozépítés önkéntességének elvét. Több kerületben megkísérelték, hogy az artel-formát átugorva, kommunát alakítsanak.

Sztálin elvtárs idejében feltárta a kolhozépítés gyakorlatában elkövetett hibákat és mozgósította a Pártot a túlkapások elleni harcra, a meghódított hadállások megerősítésére, a szakadatlan előrehaladásra.

1930 március 2-án a Központi Bizottság határozata értelmében közzétették Sztálin elvtárs „Akiknek a siker fejükbe szállt” című történelmi jelentőségű cikkét. Sztálin elvtárs megírta, hogy a falu szocializmus felé vett határozott fordulata már biztos, a kollektivizálás terén elért sikerek óriási jelentőségűek az ország további fejlődése szempontjából. Ezért a Párt feladata az, hogy megszilárdítsa az elért sikereket és tervszerűen használja fel azokat a további előrehaladás érdekében. A sikereknek azonban — ahogy Sztálin elvtárs rámutatott — megvannak a maguk árnyoldalai is.

Sztálin elvtárs kiadta a jelszót: erélyesen és azonnal kijavítani azokat a hibákat, melyeket a pártszervezetek elkövettek, lesujtani a „baloldali” elhajlókra. Sztálin hangsúlyozta azt is, mennyire fontos szigorúan betartani a kolhozépítés önkéntességének elvét, mennyire fontos a kollektivizálás ütemének és módszereinek megállapításánál figyelembevenni a Szovjetunió különböző vidékeinek különböző viszonyait. Rámutatott arra, hogy a kolhozmozgalom legfontosabb láncszeme a mezőgazdasági artel. Ebben a kolhozmozgalom kimenetelére döntő pillanatban Sztálin elvtárs cikkének óriási történelmi jelentősége volt. Segítette a pártszervezeteket, hogy rövid idő alatt kijavítsák az elkövetett hibákat, kemény csapást mért az ellenségre, aki abban reménykedett, hogy ezeknek a túlkapásoknak a talaján megghiúsul a kolhozépítés.

Sztálin elvtárs cikke megnyugtatta a paraszttömegeket, megerősítette bennük a hitet annak az új útnak helyességében, melyen Lenin és Sztálin pártja vezette a szovjet parasztságot. A parasztek milliós tömegei meggyőződtek arról, hogy a Bolsevik Párt politikájának semmi köze sincs a kolhozépítés elveinek egyes helyeken előfordult elferdítéséhez.

A SzK(b)P Központi Bizottsága 1930 március 15-én meghozta „Harc a Párt vonalának elferdítése ellen a kolhozmozgalomban” című határozatát, melynek az volt a célja, hogy biztosítsa a kolhozmozgalomban elkövetett hibák és túlkapások kijavítását.

Hamarosan megjelent Sztálin elvtárs „Válasz a kolhozparaszt elvtársaknak” című cikke. Ez a cikk kimerítően mutatott rá a kolhozépítésben helyenként elkövetett főbb hibák lényegére: helytelenül kezelték a középparasztságot, a kolhozok megteremtése során megsértették azt a lenini elvet, amely megköveteli, hogy számolni kell a Szovjetunió különböző vidékein uralkodó különböző viszonyokkal, végül, hogy az artelt átugorva, közvetlenül áttértek a kommunákra.

Sztálin elvtárs vezetésével a Pártnak sikerült felszámolnia a túlkapásokat, amelyeket a helyi funkcionáriusok az ország több területén elkövettek.

„A Központi Bizottság rendíthetetlen szilárdságára volt szükség, a Központi Bizottságnak az ár ellen kellett úsznia, hogy idejekorán a helyes útra lehessen terelni a pártkáderek jelentős részét, amely a sikerektől elkapatva hanyatt-homlok zuhant a Párt vonalától elvezető lejtőn.

A Párt elérte, hogy a kolhozmozgalomban megszűnt a pártvonal elferdítése.

Ezen az alapon szilárdultak meg a kolhozmozgalom sikerei.”*

A nagy Sztálin lángeszű vezetése, bölcsesége és

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 373. old.

éleslátása kimagasló sikereket biztosított a Pártnak a kollektivizálási politika megvalósítása során.

A hatalmas fordulat a mezőgazdaságban igen rövid időn belül valósult meg. 1930 május 1-én a főbb gabonatermő kerületekben a kollektivizálás a parasztgazdaságok 40—50 százalékára terjedt ki, a kolhozok vetésterülete pedig 36 millió hektárra rúgott. A kolhozépítés ötéves programját pedig két év alatt már több mint másfélszeresen túlteljesítettük. Még jelentősebb volt a kolhozok árutermelésének emelkedési üteme. A kolhozok árutermelése három éven belül több mint negyvenszeresére nőtt. 1930-ban az állam az egész áru-gabonatermelésnek több mint a felét a kolhozoktól kapta.

„Ez azt jelentette — fejtette ki Sztálin elvtárs — hogy a mezőgazdaság sorsát ezután már nem az egyéni parasztgazdaságok, hanem a kolhozok és szovhozok döntik el.

A parasztságnak a kolhozokba való tömeges belépése előtt a Szovjethatalom főleg a szocialista iparra támaszkodott, mostantól fogva azonban már a mezőgazdaság gyorsan fejlődő szocialista szektorára, a kolhozokra és szovhozokra is támaszkodhatott.

A kolhozparasztság, mint a XVI. pártkongresszus egyik határozatában leszögezte, «a Szovjethatalom igazi és szilárd támaszává» lett.”*

Az 1931. év a kolhozépítés újabb fellendülésének esztendeje volt. A főbb gabonatermő vidékeken ekkorra a parasztgazdaságoknak több mint 80%-a kolhozokban egyesült. Ezekben a vidékeken a teljes kollektivizálást már befejezettnek tekinthettük. Az ipari növényeket termelő és a kevésbé fontos gabonatermő vidékeken a gazdaságoknak több mint 50 százalékát kollektivizálták. Az országban 200 ezer kolhoz és 4 ezer szovhoz volt. Ezek az egész vetésterület

* Ugyanott, 376. old.

kétharmadát művelték. A szocializmus történelmi jelentőségű győzelmet aratott a falun.

1933 januárjában a Párt Központi Bizottsága határozatot hozott, hogy politikai osztályokat szervez a kolhozokat szolgáló gép- és traktorállomások mellett. 17 ezer pártmunkást irányítottak a falvakba gép- és traktorállomáson végzendő munkára.

A Bolsevik Párt, miután minden feltételt megteremtett a kolhozmozgalom erőteljes fejlődéséhez, Sztálin elvtárs vezetésével áttért a kolhozépítés második szakaszára. Míg ezelőtt a kollektivizálás célja főleg újabb és újabb vidékek bekapcsolása és a kolhozok számbeli gyarapítása volt, addig a második szakaszban Sztálin elvtárs a kolhozok és kádereik munkájának minőségi megjavítását tűzte ki feladatul.

Sztálin elvtárs az élmunkás kolhozparasztok első szovjetuniói kongresszusán mondott beszédében rámutatott arra, hogy a szegényparasztok azelőtt éhező milliós tömegei, hála a kolhozrendszernek, a középparasztok színvonalára emelkedtek, megélhetésük már nem volt bizonytalan. Ez volt az első lépés — mondta Sztálin elvtárs — a kolhozépítés útján. A második lépés az lesz, hogy minden kolhozparasztot jómódúvá és minden kolhozolt bolsevik kolhozzá teszünk. Sztálin elvtárs beszéde a kolhozok harci programja lett.

A Bolsevik Párt és a szovjet kormány tevékenységének eredményeképpen 1934 végére a kolhozok szilárd, legyőzhetetlen erővé váltak. A parasztság a Szovjethatalom szilárd támasza lett a falun. A szocialista ipar ebben az időben a Szovjetunió egész iparának 99 százaléka volt.

A szocialista mezőgazdaság az ország egész vetésterületének körülbelül 90 százalékát művelte meg. A szocialista rendszer tehát uralkodó rendszer lett a falun.

A rendkívüli Összszövetségi VIII. Szovjetkongresszuson Sztálin elvtárs a Szovjetunió alkotmányter-

vezetéről mondott előadói beszédében rámutatott, milyen mélyrehatóan megváltozott országunk lakosságának osztályösszetétele. Az új, szovjet parasztságról Sztálin elvtárs ezt mondta: „Nem kevésbé mélyreható változások mentek végbe a Szovjetunió parasztságának helyzetében. Régebben a parasztok több mint húszmillió elszórt, kis- és középparasztagazdaságban túrták a földet, egyenként, ki-ki a maga telkén. Elmaradott technikával dolgoztak, a földbirtokosok, kulákok, kereskedők, spekulánsok, uzsorások stb. kizsákmányolták őket. Most a Szovjetunióban teljesen új parasztság fejlődött ki: nincsenek többé földbirtokosok és kulákok, kereskedők és uzsorások, akik a parasztságot kizsákmányolhatnák. A parasztagazdaságok óriási többsége kolhozokban egyesült, amelyek alapja nem a termelési eszközök magántulajdona, hanem a kollektív munka alapján létrejött kollektív tulajdon. Ez új típusú parasztság, amely megszabadult mindennemű kizsákmányolástól. Ilyen parasztság szintén nem volt még az emberiség történetében.”*

A teljes kollektivizálás sztálini politikájának megvalósítása következtében 25 millió kis- és törpe magángazdaság helyett országunkban több mint negyedmillió nagy, szocialista mezőgazdasági üzem — kolhoz alakult.

A kollektivizálás végetvetett a falu évszázados elmaradottságának és nyomorának, megteremtette mezőgazdaságunk eddig soha nem látott felvirágzásának előfeltételeit.

Mik voltak a teljes kollektivizálás politikájának gazdasági eredményei? Vizsgáljuk ezt meg a mezőgazdaság legfőbb ágának, a gabonagazdaságnak példáján. Közvetlenül az első világháború előtti Oroszországban a gabona össztermelés körülbelül 4,9 milliárd pud

---

* Ugyanott, 414—415. old.

volt. A Szovjetunióban 1928-ban (a teljes kollektivizálás előtt) a gabona össztermelés 4,5 milliárd pudot, közvetlenül a Nagy Honvédő Háború előtt pedig 7,3 milliárd pudot tett ki. Az árugabonatermelés országunkban 1940-re csaknem kétszeresen meghaladta a forradalomelőtti Oroszország árugabonatermelését.

A cári Oroszországban az egész árugabonatermelés 22 százalékát a földbirtokosok, 50 százalékát a kulákok adták és csak 28 százalékát adta a parasztság zöme, vagyis a szegény- és középparasztok.

A Szovjetunióban a Nagy Honvédő Háború előtt az árugabonatermelésnek körülbelül 10 százaléka jutott a szovhozokra és csaknem 90 százaléka a kolhozokra. Ilyenformán ténylegesen csaknem az egész árugabonatermelés a szocialista termelők kezében volt.

A kolhozrendszer szilárdsága és legyőzhetetlensége, a szocialista mezőgazdaság életereje megcáfolatlanul bebizonyosodott a Nagy Honvédő Háború éveiben.

Sztálin elvtárs, 1946 február 9-én Moszkva Sztálin-kerületének választói gyűlésén tartott történelmi beszédében azt mondta, hogy a Kommunista Pártnak sikerült biztosítania a háborúviseléshez szükséges anyagi lehetőségeket, mégpedig először, az ország iparosításának szovjet politikája, másodsor, a mezőgazdaság kollektivizálásának politikája segítségével.

„A kollektivizálás módszere — mondta Sztálin elvtárs — a leghaladóbb módszernek bizonyult, nemcsak azért, mert ez nem követelte meg a parasztok kifosztását, hanem főleg azért, mert lehetővé tette, hogy néhány év alatt az egész országot ellepjék a kollektív gazdaságok, amelyeknek minden lehetőségük megvan az új technika alkalmazására, fel tudják használni az agronómia összes vívmányait és az országnak sokkal több áruterméket tudnak adni.

Kétségtelen, hogy a kollektivizálás nélkül nem

tudtuk volna ilyen rövid idő alatt felszámolni mezőgazdaságunk évszázados elmaradottságát.”*

Az erőteljes kolhozrendszer nemcsak jelentős állami gabonakészlet felhalmozását biztosította, hanem a Szovjet Hadsereg és a lakosság zavartalan kenyérellátását is a háború idején.

A kolhozok megerősítése, anyagi és technikai alapjuk megszilárdítása, a mezőgazdaság további fejlődéséért folyó harc, a háborúutáni ötéves terv egyik központi feladata.

A SzK(b)P Központi Bizottsága plenumának februári (1947) határozata kidolgozott programot adott a mezőgazdaság háborúutáni fejlesztésére. A Központi Bizottság kitűzte a feladatot:

„A mezőgazdaság olymértű fejlődését kell biztosítanunk, mely lehetővé teszi azt, hogy rövid idő alatt élelmiszerbőséget teremtsünk lakosságunk, nyersanyagbőséget a könnyűipar számára és azt, hogy felhalmozzuk a szükséges állami élelmiszer- és nyersanyagtartalékot.”

A Szovjetállam óriási anyagi támogatásban részesítette a kolhozokat, szovhozokat, s a gép- és traktorállomásokat, segítette először a mezőgazdaság háborúokozta sebeinek gyors gyógyítását, majd előrehaladását.

A Párt és a szovjet kormány hároméves tervet dolgozott ki a kolhozok közös állattenyésztésének fejlesztésére. Ez a terv programja lett annak a harcnak, melyet a kolhozparasztok a szocialista állattenyésztés erőteljes fejlesztéséért vívtak.

A Nagy Honvédő Háborúban mérhetetlen veszteségeket szenvedett mezőgazdaságunk egyedül a kolhozrendszernek köszönhetette, hogy a rövid háborúutáni időszakban kiemelkedő eredményeket tudott elérni.

---

* Olvasókönyv a marxizmus-leninizmus tanulmányozására. 1. kiad. 1. köt. Szikra 1949. 212—213. old.

Ékesszólóan beszél ezekről az eredményekről a Szovjetunió Minisztertanácsa mellett működő Központi Statisztikai Igazgatóság közleménye a Szovjetunió népgazdaságának helyreállítását és fejlesztését szolgáló 1949. évi állami terv III. negyedévi teljesítésének eredményeiről. A gabonaneműek 1949. évi össztermelése több mint 1948-ban volt és túlhaladja a háborúelőtti 1940. év termését. Kiemelkedő terméseredményeket ért el a kolhozparaszság sok iparinövény, valamint a kolhozokban folyó közös állattenyésztés fejlesztése terén is.

Sztálin elvtárs rámutatott, hogy a parasztok, akik az egyéni gazdálkodás és az individuális munka körülményei között erőtlenek, hatalmas erővé válnak, ha kolhozokban egyesülnek. Sztálin elvtársnak ez az előrelátása azóta valósággá vált. Elegendő a kolhozfalu életéből néhány példát felhozni. A mezőgazdaság kollektívizálása igen rövid idő alatt megszüntette a „földszűke” problémáját. A kolhozrendszer lehetőséget nyújtott a parasztoknak arra, hogy a közös munka és a korszerű mezőgazdasági gépek alkalmazásával mocsarak és egyéb, megművelésre eddig alkalmatlan földek hektárjainak millióit kiszárítsák és termőfölddé tegyék, s ezzel a vetésterületet jelentősen kiszélesíték. Az ország vetésterülete 1940-re az 1913. évinek másfélszeresére növekedett. Már egyedül ez bizonyítja a kolhozok vitathatatlan fölényét az egyéni gazdálkodással szemben.

Középázsiai köztársaságaink és az ország egyéb aszályos vidékeinek parasztjai évszázadokon át ábrándoztak a földjeik öntözéséhez szükséges vízről. Ez az ábránd mindaddig ábránd maradt, amíg országunkban a kolhozrendszer nem győzedelmeskedett.

Csak a kolhozrendszer tudta a parasztok millióit olyan hatalmas méretű középítkezésekre lelkesíteni, melyeknek eredményeképpen Közép-Ázsiában, a Vol-

gántúl, Észak-Kaukázusban és a Szovjetunió más vidékein óriási öntözőberendezések létesültek.

A Pártnak és a kormánynak Sztálin elvtárs kezdeményezésére a természet átalakításáról hozott határozata kiméretlenül hadat üzent az aszálynak s a rossz termésnek és új szakaszt nyitott meg a szocialista földművelés fejlődésében. Ez a határozat az ország hatalmas sztyeppés és erdősztyeppés területeinek részletes bolsevik természetátalakító tervét adja. Ezeknek a történelemben méreteit tekintve példátlan munkálatoknak a megvalósítása csakis azért lehetséges, mert országunkban mind a városban, mind a falun győzött a szocializmus.

Csak a kolhozrendszerben terjedhetett ki az egész népre az a mozgalom, amelynek célja, hogy a falvakban száz és ezernyi villanytelep létesüljön.

Miután a proletariátus átvette a hatalmat, Lenin szerint az egész népgazdaság — beleértve a mezőgazdaságot is — villamosítása volt a szocialista építés egyik legfontosabb problémája. A villamosítást Lenin olyan feladatnak tekintette, mely szoros kapcsolatban van országunkban a kommunizmus építésének feladataival. Lenin a villamosításban látta a kommunista társadalom anyagi és technikai alapját. Kifejezésre jutott ez az ismert lenini jelszóban:

„A kommunizmus annyi, mint Szovjethatalom plusz az egész ország villamosítása.”

Országunkban ma már nemcsak egyes kerületek, hanem egész területek haladnak a kolhozok teljes villamosítása útján. A falusi villanyfejlesztő telepek és vízierőművek építése az utóbbi években igazi népi mozgalommá vált.

A háborúutáni sztálini ötéves tervben jelentősen emelkedik a falusi villanyfejlesztő telepek száma. Az ötéves terv éveiben teljesen villamosítanak minden gép- és traktorállomást, minden szovhoz és több mint 56 ezer kolhozot.

Óriási segítséget nyújtanak a kolhozfalunak a villamosítás terén a városok ipari vállalatai, amelyek egyes falvakat patronálnak. A vállalatok berendezéssel, anyaggal látják el a falusi villanyfejlesztő telepeket, szakképzett munkásokat, mérnököket és technikusokat küldenek a faluba. A kolhozok villamosítását a területi pártszervezetek irányítják.

A moszkvai bolsevikok azt a feladatot tűzték ki maguk elé, hogy az ötéves terv végére teljesen befejezik a terület kolhozainak villamosítását, Moszkva-területet a szocialista mezőgazdaság villamosítása és gépesítése terén élenjáró területté teszik.

A kolhozfalu villamosítása emeli a munka termelékenységét, haladó technikával fegyverzi fel a munkát, fokozza a falusi dolgozók szakképzettségét, gyökeresen megjavítja a parasztság életfeltételeit, elősegíti kultúrszínvonalának emelkedését. A villamosítás hozzájárul a kolhozparasztok jólétének növekedéséhez és igen fontos eszköz a város és falu közötti ellentét megsemmisítésében.

A falu villamosításának hatalmas mérete csak a kollektivizálás, csak a mezőgazdaság szocialista átalakítása következtében vált lehetségessé.

A kolhozrendszer győzelme lehetővé tette, hogy a modern tudomány vívmányait rendszeresítsük a mezőgazdasági termelésben. A falu dolgozói kiemelkedő eredményeikért sok köszönettel tartoznak a szovjet tudománynak. Ugyanakkor a nagyüzemi szocialista mezőgazdaság szilárd alapul szolgál a mezőgazdasági tudomány haladásához, Micsurin, Viljamsz, Liszenko tanításai nyomán. Az élenjáró tudomány és a kolhoztermelés közötti szövetség napról-napra szélesedik, erősödik és egyre újabb győzelmeket biztosít szocialista hazánknak.

Lenin és Sztálin pártjának a kollektivizálás sztálini elméletére támaszkodó, valóban forradalmi, bölcs politikája a kolhozrendszer diadalára, a kapitalista osztályok teljes megsemmisítésére, a szocializmusnak a mezőgazdaságban aratott győzelmére vezetett és ezzel a Szovjethatalom véglegesen megszilárdult a falun. Sztálin elvtárs bölcs vezetésével a mezőgazdaság szocialista átalakításának zseniális lenini-sztálini elméletét követve, a Bolsevik Párt megoldotta a szocialista forradalomnak, a proletariátus hatalomrajutása utáni legnehezebb történelmi feladatát és az egyéni parasztgazdaságok millióit átvezette a szocializmus útjára.

A kollektivizálás sztálini elméletének, a Bolsevik Párt politikájának helyességét igazolták a parasztok millióinak élettapasztalatai. A kolhozrendszer élő megtestesülése annak a bölcs politikának, melyet Lenin és Sztálin pártja a parasztkérdésben folytat.

A Szovjetunió mezőgazdaságának szocialista átalakítása során szerzett tapasztalat óriási, világtörténelmi jelentőségű. A Szovjetunió szocialista építésének elmélete és gyakorlata gazdagította a marxista-leninista tudományt, előbbrevítte azt, a testvéri kommunista pártokat pedig a szocializmusért folyó harc világos programjával fegyverezte fel.

Országunk szocialista építésének elmélete és gyakorlata, kollektivizálásunk világtörténelmi jelentőségű tapasztalata példaképpül, és harci programul szolgál a népi demokráciák kommunista és munkáspártjai számára.

SZTÁLIN ELVTÁRS AZ ÚJ TECHNIKA SZEREPÉRŐL A SZOCIALISTA IPAR FEJLŐDÉSÉBEN

Az első sztálini ötéves terv teljesítése megkövetelte, hogy népgazdaságunk minden ágát az új, modern technika alapján szervezzük át. E feladat megoldásának a Bolsevik Párt óriási jelentőséget tulajdonított és úgy tekintette az ipar, a közlekedés és a mezőgazdaság új technikával való ellátását, mint elengedhetetlen feltételt a szocializmus győzelméhez.

Lenin többször hangsúlyozta, hogy a szocialista társadalomban a munka magas termelékenységének anyagi alapját a kapitalizmusnál fejlettebb termelési technika képezi.

„A munka termelékenysége, ez, végeredményben az új társadalmi rend győzelme szempontjából a legfontosabb, a legfőbb dolog — tanította Lenin. — A kapitalizmus a munka termelékenységének olyan fokát hozta létre, aminőt a feudalizmus nem ismert. A kapitalizmust az győzheti le véglegesen és az fogja is véglegesen legyőzni, hogy a szocializmus a munkának új, sokkal magasabb termelékenységét hozza létre.”*

Lenin már a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelmét követő első években azt a feladatot tűzte a Párt és az egész szovjet nép elé, hogy a népgazdaságot az új technika alapján szervezzék át.

A Szovjetállam nemcsak a háború folytán erősen tönkretett és szétzilált, hanem a termelési technika

---

* *Lenin*. Válogatott művek. 2. köt. Szikra 1949 583. old.

szempontjából igen elmaradott gazdaságot kapott örökségül a régi Oroszországtól. Amint Lenin 1913-ban megjegyezte, Oroszország olyan ország volt, „mely négyszerte rosszabbul volt felszerelve modern termelési eszközökkel, mint Anglia, ötszörte rosszabbul, mint Németország és tízszerre rosszabbul, mint Amerika”.*

Oroszország technikai és gazdasági elmaradottságának alapvető oka a feudális, önkényuralmi rendszer volt.

Az orosz nép soraiból olyan kiváló tudósok és feltalálók kerültek ki, mint Petrov, az elektromosív felfedezője; Jakobi, a galvanoplasztika megalapítója; Mendelejev, a nagy kémikus, az elemek periodikus rendszerének megalapítója, aki egész sor igen fontos felfedezést tett az ipari vegyészet területén, többek közt elsőnek dolgozta ki a szén földalatti gázosításának eljárását; Butlerov, a modern szerveskémia megalapozója; Popov, a rádió feltalálója; Csebisev, a mechanizmusok és gépek elméletének megteremtője; Visnyegradszkij, az automatika tudományos alapjainak kidolgozója; Zsukovszkij, a modern aerodinamika megalapozója; Ciolkovszkij, a lökhajtásos rakéta feltalálója. Az orosz tudósok találmányai és felfedezései a modern, élenjáró technika alapjait alkotják. Ennek ellenére, a kizsákmányoló osztályok uralma idején e találmányokat és felfedezéseket nem használták és nem is használhatták fel Oroszország iparában. A cári Oroszország uralkodó osztályai: a földbirtokosok és a kapitalisták, nemcsak hogy nem tudták felszámolni az ország elmaradottságát, de népellenes politikájukkal még fokozták, állandósították azt. A burzsoá Nyugat előtt megalázkodva, akadályozták az orosz tudomány és technika kifejlődését.

Az egyetlen erő, mely képes volt arra, hogy leszámoljon Oroszország elmaradottságával, a Bolsevik

* Lenin Művei. 4. kiad. 19. köt. 261. old. (oroszul).

Párt vezette forradalmi proletariátus volt. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom, mely létrehozta a Szovjethatalmat és lerakta országunk szocialista építésének alapjait, megteremtette a történelmi feladat megoldásának feltételeit. A Lenin vezetésével kidolgozott GOELRO terv kijelölte a Szovjetállam első lépéseit az ország gazdaságának a villamosítás alapján történő átalakításában. A villamosításon Lenin nem egyes, elszigetelt villanyfejlesztőtelepek építését értette, hanem azt, hogy az ország gazdaságát, beleértve a földművelést is, fokozatosan új alapra, a villamosított modern nagyipar technikai alapjára kell helyezni.

A szocialista iparosítás sztálini politikájának megvalósításához olyan önálló nehézipart kellett teremteni, mely alkalmas volt a népgazdaság minden ágának technikai újjáépítésére. Sztálin elvtárs e politika lényegét jellemezve mondta a XIV. pártkongresszuson: „Országunkat agrárországból ipari országgá változtatni, amely a szükséges berendezést saját erejéből képes előállítani — ez vezérvonalunk lényege, alapja.”*

Sztálin elvtárs vezetésével a Szovjetunió népgazdaságának fejlesztésére kidolgozott első ötéves terv — iparunk, közlekedésünk és mezőgazdaságunk modern, élenjáró technika alapján történő átszerelésének grandiózus terve volt.

„Az ötéves terv fő feladata az volt — mondta Sztálin elvtárs — hogy országunkban olyan ipart teremtsen, amely képes nemcsak az egész ipart, hanem a közlekedést és mezőgazdaságot is átszerelni és átszervezni, mégpedig — a szocializmus alapján.”**

A szovjet nép már az első sztálini ötéves terv kezdetén kiemelkedő sikereket ért el e feladat megoldásáért vívott harcban. A munkásosztály tömegeinek

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 333. old.

** Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 442. old

munkalendülete, a szocialista munkaverseny hatalmas fellendülése, biztosította az ország iparosításának bolsevik ütemét. 1929—30-ban a Szovjetunió ipara elérte a háborúelőtti színvonal 180 százalékát és az egész népgazdaság össztermelésének nem kevesebb mint 53 százalékát tette ki.

„... országunk *agrárországból ipari országgá való átalakulásának küszöbére értünk*“* — mondta Sztálin elvtárs a SzK(b)P XVI. Kongresszusán (1930 június).

Az ötéves terv második évének eredményei a szocialista ipar újabb vívmányairól tanúskodtak. Az ipar két év alatt 30,5 milliárd rubel értékű terméket adott az országnak, holott terv szerint csak 29,3 milliárd értékűt kellett volna adnia.

Különösen jelentős volt a nehézipar fejlődése. Két év alatt 13,8 milliárd rubel terméket adott a tervezett 12,5 milliárd helyett. A leggyorsabb ütemben a gépgyártás fejlődött, mely ötéves tervét három éven belül teljesítette. A szovjet gépgyártás már ellátta a népgazdaságot új gépekkel, munkapadokkal, korszerű technikai felszereléssel.

A Párt az elért sikerekre támaszkodva, utasítást adott a népgazdaság minden ágának újjáalakítására. Ebben az időszakban a technika döntő jelentőségre tett szert. Mégis a gazdasági káderek — ipari vállalatok és gazdasági szervezetek vezetőinek nagy része — leki-csinylő magatartást tanúsított a technikával szemben. A technikát másodrendű dolognak tartották, mellyel „a burzsoá szakembereknek“ kell foglalkozniuk, saját feladatukat pedig abban látták, hogy az „általános“ vezetést végezzék.

A kommunista gazdasági vezetők passzivitása az ipar technikájának kérdéseivel szemben a népgazdaság újjáalakításának megghiúsulására vezethetett volna. Ezért a Párt feladata az volt, hogy a funkcionáriusok

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 286. old.

figyelmét a technikának a szocialista építésben betöltött szerepére irányítsa. A technikának a bolsevikok szívügyévé kellett lennie, mert az új technika elsajátítása nélkül lehetetlen volt előrehaladni.

Óriási szerepet játszott a feladat megoldásában Sztálin elvtársnak a szocialista ipar funkcionáriusainak első országos értekezletén, 1931 február 4-én „A gazdasági vezetők feladatairól” mondott beszéde.

„Sztálin elvtárs beszéde történelmi jelentőségű volt, mert végetvetett a kommunista gazdasági vezetők technikát fitymáló magatartásának, a kommunista gazdasági vezetőket arccal a technika felé fordította, új harci szakaszt nyitott meg — megnyitotta a technika elsajátításáért, maguk a bolsevikok által való elsajátításért folyó harc szakaszát s ezzel megkönnyítette a népgazdaság újjáalakításának kibontakozását.”*

Sztálin elvtárs beszédében kiadta a jelszót: „Az újjáalakítás időszakában minden a technikától függ.”

Ez a jelszó szocialista építésünk bölcs sztálini vezetésének fényes példája. A bolsevik vezetés művésze megköveteli, hogy a Párt előtt álló, soronkövetkező feladatok közül ki tudjuk választani azt a főfeladatot, melynek megoldása biztosítja a Párt egész vezérvonalának sikeres megvalósítását. „A forradalmi mozgalom fordulópontjain — mondja Sztálin elvtárs — mindig valamilyen alapvető jelszót adunk ki, mint központi jelszót, azért, hogy azt megragadva, segítségével kezünkben tarthassuk az egész láncot. Lenin így tanított bennünket: keressétek meg munkánk láncolatában a fő láncszemet, ragadjátok meg és húzzátok, hogy segítségével magatok után vonhassátok az egész láncot és előre mehessetek.”**

A szocialista építés ilyen fő láncszeme volt a népgazdaság újjáalakításának időszakában a technika. Az

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 379. old.

** *Lenin—Sztálin. Párt és pártépítés.* Szikra 1950. 715. old.

új technika fejlődése és bevezetése az iparba és a mezőgazdaságba döntő feltétel volt ahhoz, hogy országunkban továbbépíthessük a szocializmust.

Az 1931. esztendő az első sztálini ötéves terv harmadik, döntő éve volt. Ebben az esztendőben iparunknak 45 százalékkal több terméket kellett adnia. Ahhoz, hogy az ötéves tervet négy éven belül teljesítsük, az országnak fokoznia kellett a népgazdaság fejlődési ütemét. Ezt nem érhettük volna el az ipari vállalatok újjáalakítása, új, magastermelékenységű technikával való felszerelése nélkül. A munkatermelékenység emelése az új technika bevezetésével lehetővé tette, hogy új gyárak és üzemek építéséhez szükséges további eszközökhöz jussunk.

A szocialista építés sikerei megjavították a dolgozók anyagi helyzetét. A néptömegek anyagi jólétének növekedésével évről-évre emelkedett a mezőgazdasági termékek és ipari készítmények iránti kereslet. Ahhoz, hogy ez a kereslet kielégítést nyerjen, a népgazdaság valamennyi ágának termelését két-háromszorosára kellett emelni. Ezt csak úgy érhettük el, ha a gyárakat és üzemeket, a szovhozokat és kolhozokat olyan új technikával szereljük fel, mely mind az iparban, mind a mezőgazdaságban képes felemelni a munka termelékenységét.

A népgazdaságnak az új technika alapján történő újjáalakítása elválaszthatatlan kapcsolatban volt a szocializmus minden fronton meginduló támadásával — a város és a falu tőkés elemei ellen. Sztálin elvtárs a XVI. pártkongresszuson tartott beszámolójában arról beszélt, hogy „... a népgazdaság újjáalakítása nálunk nem szorítkozik a népgazdaság technikai bázisának átépítésére, hanem ellenkezőleg, megköveteli egyszerre mind a társadalmi-gazdasági viszonyok átalakítását is”.*

* *Sztálin Művei*. 12. köt. Szikra 1950. 323. old.

A város és a falu tőkés elemeit nemcsak a munka és a tulajdon új szervezésével kell sujtani és végleg szétzúzni, hanem az új technikával, a szocialista gazdaság technikájának fölényével is.

Az új technika döntő szerepet játszott a szocializmusnak a tőkés elemek elleni támadásában az ipar területén, ahol a „ki kit győz le” kérdés már véglegesen és visszavonhatatlanul eldőlt a szocializmus javára. Az itt-ott épségben maradt egyes kapitalista vállalatok elkerülhetetlen pusztulásra voltak ítélve. Nem tudták felvenni a versenyt a magastermelékenységgű technikai berendezéssel felszerelt szocialista iparral.

Igen fontos helyet töltött be az új technika a mezőgazdaság szocialista átalakításában is. Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy a parasztság tömegeinek a szocializmus felé vett fordulatát előkészítő tényezők közül fontos szerepet játszik az új technika, melyet a szocialista ipar adott a mezőgazdaságnak. A parasztok tömeges belépését a kolhozokba jelentős mértékben előkészítette „... az egész Szovjetunió területén szétosztott és új technikával felszerelt szovhozok hálózata, amely a parasztnak módot adott arra, hogy meggyőződjön az új technika erejéről és előnyeiről.

Hiba volna, ha szovhozainkat csupán a gabonataralékok forrásának tekintenők. Valójában, a szovhoz volt az a vezető erő, amely új technikájával, a környékbeli parasztnak nyújtott segítséggel, példátlan gazdasági lendületével megkönnyítette a paraszti tömegek fordulatát és a kollektivizálás útjára indította őket.”*

A Szovjetunió a szocialista iparosítás első éveiben már komoly sikereket ért el a kapitalizmussal folytatott gazdasági versenyben. A XVI. pártkongresszuson Sztálin elvtárs megemlítette, hogy a Szovjetunió messze túlhaladta az élenjáró kapitalista országokat

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 302. old.

az ipari fejlődésének üteme tekintetében. Az 1926/27-től 1929/30-ig eltelt három év folyamán a szocialista ipar össztermelése több mint kétszeresére emelkedett. Ilyen fejlődési ütemet a világ egyetlen országa sem ismert.

Bár a Szovjetunió túlszárnyalta a kapitalista országokat ipara fejlődésének ütemében, iparának fejlettségi színvonala abban az időben még nem volt kielégítő.

A Párt és az egész szovjet nép soronkövetkező feladata volt: túlhaladni az élenjáró kapitalista országokat az ipar fejlettségi színvonala tekintetében is. E feladat megoldásához egész népgazdaságunkat új technikával kellett ellátnunk, a népgazdaság valamennyi ágát át kellett alakítani a korszerű, magastermelékenységgű technika alapján. A sztálini jelszó — „Az újjáalakítás időszakában minden a technikától függ” — mozgósította a Pártot és az egész szovjet népet e nagy történelmi feladat sikeres megoldására.

A második ötéves terv végére a Szovjetunió nagy vonalakban befejezte a népgazdaság újjáalakítását és a technika fejlettségi színvonala terén maga mögött hagyta a legfejlettebb kapitalista országokat.

1937-ben a Szovjetunió egész ipari termelésének 80 százalékát olyan vállalatok állították elő, melyeket az első és második ötéves terv során újonnan építettek, vagy teljesen átalakítottak. Ezeket a vállalatokat új, korszerű technikai berendezéssel szerelték fel.

Az 1938 január 1-én üzemben lévő munkapadok 50 százaléka a második ötéves terv éveiben készült. Kiváló sikereket értünk el a mezőgazdaság szocialista átalakításában és technikai felszerelésében is. 1938-ban a kolhozokban és szovhozokban 483 500 traktor, 153 500 kombájn, 195 800 tehergépkocsi és egyéb gépek tömege működött.

A XVIII. pártkongresszuson (1939 március) Sztálin elvtárs ezt mondta: „Tény, hogy a termelés techniká-

jának szempontjából, abból a szempontból, hogy az ipari termelés milyen mértékben van ellátva új technikával, a mi országunk az első helyen áll a világon.”*

A további technikai fejlődés egyik legfontosabb feltétele annak, hogy országunk a kommunizmus felé haladjon. Ezért a népgazdaság helyreállítását és fejlesztését szolgáló háborúutáni ötéves tervről szóló törvény megköveteli, hogy a Szovjetunió népgazdaságának minden ágában biztosítsuk a további technikai haladást, mint a termelés nagyarányú fellendülésének és a munka termelékenysége emelkedésének feltételét. Az ötéves terv a termelés gépesítésének és automatizálásának óriási programját tartalmazza. Ezt a programot sikeresen valósítjuk meg a gyakorlatban. Az ország egész népgazdaságának technikai felszerelését előállító szovjet gépgyártás méretei már messze túlhaladták a háborúelőtti 1940-es színvonalat.

*

Országunk szocialista építése az ipar különösen gyors fejlődési ütemét követelte meg. Az ipar fejlődési ütemétől függött az egyik legnehezebb feladat megoldása: a kis árutermelő parasztgazdaságot a nagyüzemi, szocialista földművelés útjára vinni.

Az ipar gyors fejlődési ütemének kérdése, amint Sztálin elvtárs rámutatott, nem vetődött volna fel annyira élesen, ha országunknak legalább olyan fejlett ipara lett volna, mint a legélenjáróbb kapitalista országoknak. A Szovjetunió iparának fejlettségi színvonalja azonban abban az időben még elmaradt a kapitalista országoktól. Ezt az elmaradást igen rövid idő alatt fel kellett számolni.

Sztálin elvtárs a szocialista ipar funkcionáriusainak első országos értekezletén, 1931 február 4-én, azt mondta: „Néha azt kérdezik, nem lehetne-e az ütemet

---

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 680. old.

valamivel lassítani, haladásunkat valamennyire fékezni? Nem, elvtársak, nem lehet! Az ütemet lassítani nem lehet! Ellenkezőleg, erőnkől telhetőleg és a lehetőségekhez képest gyorsítani kell . . .

A tempót fékezni annyit jelent, mint elmaradni. Aki elmarad, azt verik. Mi pedig nem akarjuk, hogy bennünket verjenek. Nem, mi nem akarjuk! . . .

Mi a gazdasági téren vezető országok mögött 50—100 évvel elmaradtunk. Ezt a távolságot be kell futnunk tíz év alatt. Vagy meg tudjuk ezt tenni, vagy agyonnyomnak bennünket.”*

Az imperialisták részéről fenyegető katonai támadás veszélye azt követelte a Szovjetuniótól, hogy a legrövidebb időn belül hatalmas fegyveres erőt létesítsen a szocialista haza védelmére. Ez a körülmény is diktálta a szocialista ipar gyors fejlődésének szükségességét, olyan iparét, mely Szovjet Hadseregünket és Flottánkat megfelelő mennyiségű korszerű fegyverrel képes ellátni.

„Azt akarjuk talán, hogy szocialista hazánkat leverjék, hogy elveszítse függetlenségét? — mondta Sztálin elvtárs. — De ha ezt nem akarjuk, akkor a legrövidebb időn belül meg kell szüntetni elmaradottságát és valódi bolsevik tempóban fel kell építeni szocialista gazdaságát. Más út nincs.”**

Országunkban megvolt minden az ipari fejlődés gyors ütemének biztosításához.

Az ipar gyors fejlődéséhez, mondta Sztálin elvtárs, a következő feltételek szükségeseek:

1. Hogy az ország elegendő természeti kincsrel: vasérc, szén, olaj, gabona, gyapot stb. rendelkezze. Országunknak több van ezekből, mint akármelyik más országnak.

2. Olyan hatalom, amely a nép javára használja

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 394—395. old.

** Ugyanott, 395. old.

fel ezt az óriási természeti gazdagságot. És a Szovjethatalom éppen ilyen hatalom. A szocialista Szovjet-állam vezetése biztosítja az ország óriási természeti gazdagságának tervszerű és célszerű felkutatását és kihasználását.

3. A szocialista ipar fejlődésének gyorsításához elengedhetetlen, hogy a Szovjethatalmat a munkások és parasztok milliós tömegei támogassák. A szocialista Szovjetállam éppen az a hatalom, mely az egész szovjet nép tevékeny támogatására támaszkodik. Ennek a támogatásnak egyik legfényesebb bizonyítéka a Szovjetunió néptömegeinek egyre fokozódó munkalelkesedése.

4. Ahhoz, hogy a szocialista ipar gyorsabb ütemben fejlődhessék, mint a kapitalista, „kell még *olyan rendszer*, amely mentes a kapitalizmus gyógyíthatatlan betegségeitől és komoly előnyöket nyújt a kapitalizmussal szemben”.* Éppen ilyen rendszer a szovjet szocialista társadalmi rend. Ez a rendszer nem ismeri a kapitalizmus rákfenéit: az elkerülhetetlen válságokat, a krónikus munkanélküliséget és a néptömegek növekvő nyomorát. A szovjet rendszer gazdasági alapját a termelési eszközök szocialista társadalmi tulajdona képezi, mely lehetetlenné teszi az embernek ember általi kizsákmányolását.

5. Az ipar és az egész mezőgazdaság gyors fejlődéséhez nélkülözhetetlen „*olyan párt*, amely eléggé összeforrott és egységes ahhoz, hogy a munkásosztály legjobbjainak erőfeszítéseit *egy pontra* irányítsa és amely eléggé tapasztalt ahhoz, hogy ne hátráljon meg a nehézségek elől és rendszeresen folytasson helyes, forradalmi, bolsevik politikát.”** A szovjet nép élén éppen ilyen párt áll: Lenin és Sztálin pártja. A Bolsevik Párt vezetésével népünk megvalósította a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat, felépítette a szocia-

* Ugyanott, 391. old.

** Ugyanott, 392. old.

lizmust, világtörténelmi jelentőségű győzelmet aratott a Nagy Honvédő Háborúban és most, a háború után biztosan halad a kommunizmus felé vezető úton.

Következésképpen, a szocialista ipar fejlődésének olyan lehetőségei vannak, amilyenek a kapitalista országok iparának soha nem voltak és nem is lehetnek.

A szocialista ipar hatalmas fejlődési ütemét megítélhetjük a következő adatokból. Míg az 1921-től 1926-ig tartó helyreállítási időszakban az ipari termelés évenkénti emelkedése átlag 2049 millió rubelt tett ki, addig az első ötéves tervben 5478 millió rubel, a második ötéves tervben 10 438 millió rubel, a harmadik ötéves terv három éve alatt 14 316 millió rubel volt. Országunk népgazdaságának háborúutáni fejlődése még gyorsabb ütemben halad, mint a háború előtt. A háborúutáni ötéves terv szerint az ipari termelés átlagos évenkénti emelkedésének 15 600 millió rubelt kell kitennie.

*

Országunk ipari fejlődése és a szocialista építés sikerei új feladatokat helyeztek előtérbe és új módszereket követeltek a szocialista ipar vezetésében.

Óriási jelentősége volt Sztálin elvtárs beszédének „Új helyzet — új feladatok a gazdasági építőmunkában”, melyet 1931 június 23-án mondott el a gazdasági funkcionáriusok értekezletén. Ennek alapján alakítottuk át az új feltételeknek megfelelően egész gazdasági munkánkat.

Sztálin elvtárs ebben a beszédében felsorolta azt a hat ismert feltételt, amely a szocialista ipar bolsevik vezetésének alapelveit foglalja magába.

A szocialista ipar fejlődésének első feltétele megkövetelte a munkaerő szervezett toborzását és a munka gépesítését.

A munkaerő toborzásának kérdése igen nagy jelentőségű volt a szocialista ipar fejlődése szempontjából.

ból. Az újonnan épített gyáraknak és üzemeknek számos új káderre volt szükségük. A termelésben és az építőiparban foglalkoztatott munkások összlétszáma az első ötéves tervnek csupán a harmadik, döntő évében szaporodott kétmillióval.

A multban, amikor a városban munkanélküliség volt, a faluban pedig a parasztok jelentős része az osztályrétegződés következtében tökrement és a városba özönlött, az iparnak munkaerővel való ellátása önmagától megoldódott. A munkások maguk jöttek a gyárakba és üzemekbe munkát keresni. A munkaerő felvételének ez a módja, mely természetes a kapitalizmusban, teljesen alkalmatlan a szocialista társadalom fejlődő ipara számára, ahol egyszersmindenkorra megszűnt a munkanélküliség és a dolgozó tömegek nyomora.

A szocialista ipar fejlődésének nélkülözhetetlen feltétele a munkaerő szervezett toborzása. Sztálin elvtárs rámutatott, hogy csak a munkaerő szervezett toborzása útján lehet a gyorsan növekvő szocialista ipar új kaderszükségleteit kielégíteni. Sztálin elvtárs ezen útmutatása alapján országunkban rendszeresítették az új munkáskáderek tervszerű nevelését a szocialista ipar és közlekedés számára.

Ennek a rendszernek első alapköveit az első sztálini ötéves terv éveiben rakták le. A munkaerő szervezett toborzása akkor úgy folyt, hogy a gazdasági szervezetek szerződést kötöttek a kolhozokkal és kolhozparasztokkal. Később, amikor a szocialista ipar rohamos növekedése megkövetelte az ipari munkáskáderek nevelésének további kiszélesítését, Sztálin elvtárs utasítására állami munkaerőtartalékot létesítettek. A munkaerőtartalék igen fontos forrás, melynek révén országunk népgazdasága évről-évre kulturált, technikailag képzett káderekhez jut. A vasutas- és ipariskolák, valamint az üzemi ipariskolák csupán a háborúutáni ötéves terv két és fél éve alatt többezer

ifjú, szakképzett munkást bocsátottak ki. Ezenkívül a háborúutáni ötéves terv éveiben nagymértékben elterjedt az egyéni-, brigád- és tanfolyamoktatási forma.

Sztálin elvtárs a gazdasági funkcionáriusok értekezletén mondott beszédében (1931 június 23.) a munkaerő szervezett toborzásának követelménye mellé állította a munka gépesítésének követelményét.

„... a munkafolyamatok mechanizálása — mondta Sztálin elvtárs — az a számunkra új és döntő erő, mely nélkül az előirányzott ütemet és a termelés új méreteit betartanunk lehetetlen.”* A termelés gépesítése lényegesen megkönnyíti a munkások munkáját, emeli annak termelékenységét és nagy munkaerőmegtakarítást eredményez.

A sztálini ötéves tervek során országunk óriási sikereket ért el e feladat megoldása terén.

A gépesítés méreteit és ütemét megítélhetjük a Donyecmedence széniparának példáján. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtt a Donyecmedencében kézi munkával, csákánnyal végezték a szénfejtést. A bányász munkája kimerítő és alacsony termelékenységű volt. De már a második sztálini ötéves terv végére 94,6 százalékig gépesítve volt a szénfejtés a Donyecmedencében. A kőszénipar gépesítési színvonala terén a Szovjetunió már akkor jóval túlhaladta Európa kapitalista országait és az Amerikai Egyesült Államokat.

A háborúutáni sztálini ötéves terv a szocialista ipar gépesítésének további fejlesztését irányozta elő. A széniparban az ötéves terv végére háromszor-négy-szer akkora gépparknak kell lennie, mint a háború előtt volt. Az erdőiparban a kitermelést és a kiközeletést a háborúutáni ötéves terv végére 75 százalékban gépesíteni kell, a fakiszállítást pedig 55 százalékban. Nagy munkálatokat irányoz elő a háborúutáni ötéves

* Ugyanott, 400. old.

terv a kohászat, az építő- és tőzegipar, a közlekedés és a népgazdaság egyéb ágainak gépesítése terén is.

Sztálin elvtárs, amikor felvetette a szocialista ipar bolsevik vezetésének második feltételét, rámutatott arra, mennyire fontos a munkaerőhullámzás felszámolása, az egyenlősi megsemmisítése, a munkabérekérdés helyes megszervezése, a munkások életviszonyainak megjavítása.

Az ipar általános újjáalakításának feladata megkövetelte, hogy a vállalatoknál állandó káderek legyenek. Azért volt erre szükség, hogy a dolgozók gyorsabban elsajátítsák a termelés új, bonyolult technikáját, rendszeresen emeljék szakképzettségüket és kulturális, technikai színvonalukat. Komoly akadálya volt e feladat megvalósításának a néhány gyárban és üzemben tapasztalt munkaerőhullámzás. E hullámzás oka a munkabérekérdés helytelen megszervezése volt, ugyanis nem tettek különbséget a szakképzett és nem-szakképzett, a nehéz és könnyű munka között. Az ilyen „baloldalias” egyenlősi merőben ellentmondott a munkabérekérdés szocialista megszervezésének, melynek alapjául a munka mennyisége és minősége szerinti termékelosztás elve szolgál. A szocialista állam azzal, hogy a szakképzett munkát jobban fizeti meg, arra sarkalja a munkásokat, hogy emeljék szakképzettségüket, bővítsék termeléstechinikai tudásukat.

Ahhoz tehát, hogy felszámoljuk a munkaerőhullámzást, és állandó, szakképzett munkásállományt létesítsünk az iparban, erélyesen véget kellett vetnünk az egyenlősdinek és következetesen érvényesítenünk kellett a munka bérezésének szocialista elvét.

Az állandó, szakképzett munkásállomány létesítését a vállalatokon belül elősegítette a munkások ellátásának és lakásviszonyainak további javulása is. „Meg kell érteni — mondta Sztálin elvtárs a gazdasági funkcionáriusokhoz fordulva — hogy a munkások életviszonyai nálunk gyökeresen megváltoztak. Ma a munk-

kás nem az, aki azelőtt volt. A mai munkás, a mi szovjetmunkásunk, úgy akar élni, hogy minden anyagi és kulturális szükségletét kielégíthesse, az élelemmel való ellátás terén is, a lakás terén is, kulturális és minden egyéb különféle szükségletének biztosítása terén is. Neki joga van erre, mi pedig kötelesek vagyunk biztosítani számára ezeket a feltételeket. Igaz, a mi munkásunk nem szenved a munkanélküliségtől, szabad a kapitalizmus jármától, nem rabszolga többé, hanem a maga gazdája. De ez még kevés. A mi munkásunk összes anyagi és kulturális szükségletének biztosítását követeli és mi kötelesek vagyunk teljesíteni ezt a követelést.”*

Nagy figyelmet fordított Sztálin elvtárs beszédében a munka megszervezésének kérdéseire.

Az új technika bőséges beáramlása az iparba a munka olyan megszervezését követelte meg, mely biztosítja a gépek és mechanizmusok helyes használatát, gondos ápolását és azt, hogy a munkások gyorsan megtanulják kezelésüket. Ezzel szemben sok gazdasági funkcionárius nem tartotta ezt szem előtt, nem szervezte át a munkát az új technika követelményeinek megfelelően. Több vállalatnál hiányzott az egyéni felelősség a gépek, munkapadok és szerszámok használatánál.

Az egyéni felelősség hiánya a szocialista ipar fejlődésének komoly akadálya volt. Megnehezítette az új technika gyors elsajátításáért folyó harcot, zavarta a munka termelékenységének emelkedését, s a termelési tervek teljesítését a megghiúsulás veszélyével fenyegette.

Sztálin elvtárs vázolta a gazdasági funkcionáriusok legközelebbi feladatát: az egyéni felelősség hiányának felszámolását, a munka megszervezésének

---

* Ugyanott, 404. old.

megjavítását, az erők helyes elosztását a vállalaton belül.

Sztálin elvtárs beszédében központi helyet foglalt el a munkásosztály saját, üzemi műszaki értelmiségének kérdése. Egyetlen uralkodó osztály sem lehetett meg — mondta Sztálin elvtárs — a saját értelmisége nélkül. A Szovjetunió munkásosztályának szintén meg kell teremtenie saját értelmiségét.

A Bolsevik Párt a Szocialista Forradalom első napjaitól kezdve kiemelte a népből és gondosan nevelte a termelés szervező és vezető kádereit. A Szovjethatalom minden tanintézet kapuit szélesre tárta a munkások és parasztok előtt. A Szovjethatalom fennállásának már az első éveiben kifejlődtek a munkásosztály és a dolgozó parasztságból a szovjet értelmiség első csapatát képező új szakemberek. Ez a csapat azonban még kisszámú volt.

Az ország iparosításának végrehajtását megelőzően az ipar számára elegendő volt a mérnök és technikus erőknek az a minimuma, amely rendelkezésre állt. Az egész népgazdaság iparosításának és újjáalakításának időszakában azonban, amikor az ipari termelés terjedelme jelentősen kibővült, számos új mérnök- és technikuskáderre volt szükség.

„... országunk — mondta Sztálin elvtárs 1931-ben — a fejlődésnek abba a szakaszába lépett, amikor a *munkásosztálynak meg kell teremtenie a maga számára a saját technikai értelmiségét*...”*

Sztálin elvtárs rámutatott, hogy „... a munkásosztály mérnöki és technikai értelmisége nemcsak a főiskolát végzettekéből fog kialakulni, hanem üzemeink gyakorlati munkásaiból is, képzett munkásainkból, a munkásosztálynak a gyárakban, bányákban dolgozó kulturált elemeiből. A szocialista verseny kezdeményezői, a rohambrigádok vezetői, a munkalendület

* Ugyanott, 410. old.

gyakorlati serkentői, a munka szervezői az építőmunka egyik vagy másik frontján — ez a munkásosztálynak az az új rétege, mely a főiskolát végzett elvtársakkal együtt a munkásosztály értelmiségének, iparunk vezetőrétegének magvát kell hogy alkossa. A feladat az, hogy ne szorítsuk háttérbe ezeket a kezdeményező elvtársakat, merészebben léptessük őket elő vezető állásokba, adjunk nekik lehetőséget arra, hogy szervezőképességüket kifejtsék, hogy tudásukat gyarapítsák s teremtsük meg számukra a szükséges feltételeket, nem sajnálva erre a pénzt.”*

Sztálin elvtárs tehát, jóval a Sztahanov-mozgalom keletkezése előtt, látta a munkásosztály soraiban később bekövetkezett, tömegméretű, kulturális és technikai fellendülésnek kezdetét, mely komoly lépés volt a szellemi és fizikai munka közötti ellentét megsemmisítésének útján.

Sztálin elvtárs beszédében nagy figyelmet szentelt az ipart és az egész népgazdaságot szolgáló akkumuláció új forrásainak létesítése és a régi források megerősítése kérdésének.

A szovjet nép külföldi hitelek és kölcsönök nélkül építette szocialista iparát. Az ország iparosítására szolgáló anyagi eszközök akkumulációjának fő forrása a könnyűipar, a mezőgazdaság és az állami költségvetés beruházási előirányzatai voltak.

Az iparban és a mezőgazdaságban folyó építkezések méreteinek kibővülésével ezek a források már elégtelenné váltak. Az ország népgazdaságának további fejlődése érdekében új, további forrásokra volt szükség.

Ilyen forrásokat teremthetünk — mondta Sztálin elvtárs — a takarékosági rendszer megerősítése, az improduktív kiadások csökkentése, a termelés egyszerűsítése, az önköltség csökkentése útján. Erélyesen

* Ugyanott, 410. old

véget kellett vetni a rossz gazdálkodásnak és a pazarlásnak.

Ezért, ahogy Sztálin elvtárs rámutatott, a soronkövetkező feladat a gazdaságos számvetés bevezetése és megerősítése, az iparon belüli akkumuláció növelése volt.

Ez a feladat teljes mértékben megőrizte jelentőségét a mostani időkben is. Az iparon belüli akkumuláció növelése a belső tartalékok mozgósítása útján új lehetőségeket nyújt a háborúutáni sztálini ötéves terv időelőtti teljesítésére.

Moszkva és Moszkva-terület dolgozóinak harca a tervenfelüli akkumuláció növeléséért már 1948-ban 2 milliárd rubel többletösszeget eredményezett a népgazdaság fejlesztése számára.

A moszkvaiak felhívására más városok, területek és köztársaságok dolgozói is jelentősen hozzájárultak a tervenfelüli akkumulációhoz. Országos viszonylatban a tervenfelüli akkumuláció már 1948-ban 6 milliárd rubelt tett ki.

1949 elején, ugyancsak a fővárosi dolgozók kezdeményezésére, új, nagyszerű mozgalom bontakozott ki a forgóeszközök megtérülésének meggyorsítása érdekében. Ez a mozgalom további lehetőségeket teremtett a háborúutáni sztálini ötéves terv időelőtti teljesítéséhez.

Sztálin elvtárs beszédei a szocialista ipar funkcionáriusainak értekezletén és a gazdasági funkcionáriusok értekezletén megjelölték a népgazdaság újjáalakításának gyors befejezéséért folyó harc világos és pontos programját. A szovjet nép, e programot követve, idő előtt teljesítette a háborúelőtti ötéves terveket és elsőrendű, korszerű technikával felszerelt, hatalmas szocialista gazdaságot teremtett.

Sztálin elvtárs történelmi útmutatásai a technika szerepéről, országunk ipari fejlődésének üteméről, a szocialista ipar vezetésének módszeréről, napjainkban is megőrizték rendkívüli jelentőségüket.

A szovjet nép egyik legfontosabb feladata a kommunizmusért folytatott harcban — az új, élenjáró szovjet technika további, minden eszközzel való fejlesztése népgazdaságunk minden ágában.

Sztálin elvtárs a XVIII. pártkongresszuson mondott beszámolójában rámutatott arra, hogy a kommunizmus országunkban folyó építése szempontjából döntő feltétel a Szovjetunió gazdasági főfeladatának megoldása: túlhaladni a főbb kapitalista országokat gazdasági téren. „Csakis abban az esetben — mondta Sztálin elvtárs —, ha gazdaságilag túlhaladjuk a főbb kapitalista országokat, számíthatunk arra, hogy országunk teljes mértékben el lesz látva fogyasztási cikkekkel, hogy bőségesen lesznek termékeink és lehetőségünk nyílik arra, hogy áttérjünk a kommunizmus első szakaszáról a második szakaszra.”*

Moszkva Sztálin-kerületének választói gyűlésén, 1946 február 9-én Sztálin elvtárs nagy, történelmi jelentőségű feladatot tűzött ki a szovjet nép elé: a következő három ötéves terv során ipari termelésünket a háborúelőtti színvonal háromszorosára kell emelni, az öntöttvastermelést 50 millió tonnára, az acéltermelést 60 millió tonnára, a széntermelést 500 millió tonnára, a kőolajtermelést 60 millió tonnára kell növelni. Ennek a sztálini programnak a teljesítése fokozza az ország biztonságát és megteremti az anyagi alapot a kommunizmus győzelméhez.

Ahhoz, hogy a gazdasági főfeladatot megoldjuk — mondja Sztálin elvtárs — mindenekelőtt a szovjet emberek komoly és törhetetlen haladniakarása, nagy áldozatkészsége és komoly tőkebefektetés szükséges a

* Ugyanott, 682. old.

szocialista ipar további kibővítése érdekében. Ehhez még a termelés technikájának minden eszközzel való fejlesztése is nélkülözhetetlen „...mennél magasabb lesz nálunk a munka termelékenysége, mennél inkább tökéletesedik a termelés technikája, annál gyorsabban tudjuk majd végrehajtani ezt a legfontosabb gazdasági feladatot, annál jobban megrövidíthetjük a feladat végrehajtásának idejét.”*

A szovjet technika fejlődése elősegíti, hogy országunk egyéb téren is közeledjék a kommunizmus felé. A kommunizmusban már teljesen megsemmisülnek a város és falu, a szellemi és fizikai munka közötti ellentétek, melyek a régi rendszerből maradtak ránk örökségül. Az új technika fejlődése sietteti ezeknek az ellentéteknek a felszámolását.

A szocialista földművelés gépesítése, villamosítása és kémizálása erősen emeli annak termelékenységét, megkönnyíti a kolhozparasztok munkáját. A mezőgazdaság 900 fontosabb munkaneméből 700 már gépesítve van. Nagy arányban folyik a kolhozfalvakban a villanyfejlesztő telepek építése, terjed a villamosság alkalmazása a mezőgazdasági termelésben. A mezőgazdasági munka az ipari munka egyik válfajává válik. A kultúrshívnvonal és az életfeltételek tekintetében a szovjet falu egyre inkább közeledik a szocialista városhoz.

A szellemi és fizikai munka közötti különbség megsemmisítése érdekében a munkásosztály kulturális-technikai hívnvonalát fel kell emelni a mérnökök és technikusok hívnvonalára. A kulturális-technikai felemelkedés első csírái a Sztahanov-mozgalom születésével együtt jelentkeztek. Azóta az új technika elsajátításáért folyó harcban a sztahanovisták, újítók népes serege nőtt fel, akik a tudósokkal, mérnökökkel és technikusokkal szorosán együttműködve előreviszik

* Ugyanott, 683. old

a technikát, magasszínvonalú termelési kultúrát teremtenek.

Sztálin elvtárs útmutatása a szovjet technika minden eszközzel való fejlesztésének szükségességéről, testet öltött a népgazdaság helyreállítását és fejlesztését szolgáló háborúutáni ötéves tervben. A háborúutáni sztálini ötéves terv egyik főfeladata, hogy biztosítsuk a további technikai haladást, mint a termelés hatalmas fellendülésének és a munkatermelékenység emelésének feltételét.

E feladat megoldásában a szovjet nép már döntő sikereket ért el. Népgazdaságunkban nagymértékben valósul meg a munka teljes gépesítése, a termelés tömegméretű automatizálása, több iparág és a mezőgazdaság kémizálása, az ipari vállalatok, a közlekedés, a szovhozok és kolhozok villamosítása. A szovjet tudósok új, magastermelékenységű munkapadokat és gépeket alkottak, új termelési technológiát dolgoztak ki.

A modern szovjet technika fejlődésében egyre világosabban rajzolódnak ki a kommunista társadalom technikájának vonalai. Marx és Engels azt tanította, hogy a kommunizmusban nem lesz nehéz fizikai munka — a termelés egész folyamatát szakképzett munkások által ellenőrzött géprendszerek végzik. A tudományos kommunizmus megalapozóinak ez az előrelátása már kezd megvalósulni országunkban. A háborúutáni sztálini ötéves terv folyamán jelentősen emelkedett a népgazdaság gépesítési színvonala. Különösen gyorsan folyik a munkaigényes és nehéz munkák gépesítése (szénfejtés és kiszállítás a széniparban, a földmunkák, a betonkeverés és betonozás az építőiparban, a ki- és berakodás a közlekedésben, a fa termelése és szállítása az erdőiparban stb.).

Nagy sikereket értünk el a termelés automatizálása terén. Sok gyárban és üzemben automatikus gépek működnek, melyeken a készítmények feldolgozása során szükséges valamennyi, vagy csaknem vala-

mennyi műveletet gépek végzik. A szén- és ércbányákban automatikusan irányítják a futószalagokat és a belső szállítóeszközöket. Évről-évre nő a személyzet nélkül működő automatikus vízierőművek száma. A vasúti közlekedésben több tízezer kilométer utat láttak el önműködő térközbiztosító berendezéssel, sok új gépesített gurítódombot építettek, nagy munkát végeztek a vonatok irányításának automatizálása terén. Jelentős sikereket értünk el népgazdaságunk egyéb ágainak automatizálásában is.

Népünk azzal, hogy sikeresen valósítja meg a szocialista ipar minden eszközzel való fejlesztéséről, az élenjáró szovjet tudomány és technika fejlesztéséről szóló sztálini útmutatásokat, megteremti a kommunizmus győzelméhez szükséges anyagi alapokat.

B. GAVRILOV

**SZTÁLIN ELVTÁRS
„JOBBDALI ELHAJLÁS A SZK(b)P-BAN”
CÍMŰ MUNKÁJÁRÓL**

1929 április 16-tól 23-ig folyt le a SzK(b)P Központi Bizottságának és Központi Ellenőrző Bizottságának plénuma. Sztálin elvtárs a plénum április 22-i ülésén beszédet mondott „Jobbdali elhajlás a SzK(b)P-ban” címen. Sztálin elvtárs ebben a híres beszédében leleplezte a jobbdali elhajlókat, mint a leninizmus ellenségeit és rámutatott arra, hogy a jobbdaliak antileninista álláspontja nem egyéb, mint a Szovjetunió utolsó tőkés osztályának, a kulákságnak védelme. A jobbdaliak, Buharin és cinkosai személyében megpróbálták letéríteni a Pártot az ország szocialista iparosításának, a mezőgazdaság kollektivizálásának útjáról.

Sztálin elvtárs történelmi beszédének óriási elméleti és gyakorlati jelentősége volt. Sztálin elvtárs felfedte a jobbdali elhajlók, a Pártunkba beépített kulákügynökök álláspontjának osztályjellegét; teljesen szétverte kapituláns politikájukat, mely egy célt követett: helyreállítani a kapitalizmust országunkban.

1929 Pártunk megfeszített harcának esztendeje volt, annak a harcnak, mely a XV. kongresszus által megjelölt feladatok megvalósításáért folyt. A Párt az ország szocialista iparosításában elért sikerekre támaszkodva, minden fronton kifejtette a szocializmus általános támadását, harcba hívta a munkásosztályt és a parasztság dolgozó tömegeit az egész népgazdaság szocialista újjáalakításáért, az első sztálini ötéves terv teljesítéséért.

Ahogy a Szovjetunió haladt előre a szocializmus útján, úgy élesedett az országon belül az osztályharc, úgy élesedett a pártonbelüli harc. A fő veszély ebben az időszakban a jobboldali elhajlás és az azzal való megbékélés volt. A jobboldali opportunisták szétzúzása nélkül nem indíthattunk volna minden fronton támadást a tőkés elemek ellen és nem vívhattuk volna ki a szocializmus győzelmét a falun.

Sztálin elvtárs munkája, „Jobboldali elhajlás a SzK(b)P-ban” — az államról, az osztályokról, a proletárdiktatúra körülményei közötti osztályharcról szóló lenini tanítás továbbfejlesztése. Sztálin elvtárs kifejtette ebben a munkájában, hogy az ország iparosítási politikájának és a mezőgazdaság kollektivizálási politikájának alapja a proletariátus és a parasztság dolgozó tömegei közötti szövetség megszilárdítása.

Sztálin elvtárs, miután leleplezte a jobboldaliak kapituláns politikáját, még szorosabbra tömörítette a Pártot és a szocializmus történelmi győzelmére vezette a Szovjetunió népeit.

*

1929 január végén és február elején a SzK(b)P Központi Bizottsága Politikai Irodájának és Központi Ellenőrző Bizottsága Elnökségének együttes ülésén mondotta el Sztálin elvtárs beszédét: „Buharin csoportja és a jobboldali elhajlás Pártunkban.”*

Sztálin elvtárs ebben a beszédében megvilágította, hogy Buharin, Tomszkij és Rikov olyan csoportot alakítottak, melynek saját, különleges platformja van és ezt a platformot szembeszegezik a Párt politikájával. Ez a csoport azzal a követeléssel állt elő, hogy csökkentsük az ipar fejlődési ütemét, fékezzük le a kolhoz- és szovhozépítést, mert mindenképpen akadályozni akarták a Pártnak a város és falu tőkés elemei elleni

* Sztálin Művei. 11. köt. Szikra 1950. 347. old.

átfogó, döntő támadását. Sztálin elvtárs megmagyarázta, hogy „...Buharin csoportja jobboldali elhajló, kapituláns csoport, amely nem a város és falu tőkés elemeinek felszámolásáért, hanem azok szabad fejlődéséért küzd”.*

A jobboldaliak, hogy megfélemlítsék a Pártot és kényszerítsék egész politikájának megváltoztatására, megegyeztek a trockistákkal és lépéseket tettek egy egységes jobboldali-trockista blokk megszervezésére. Sztálin elvtárs leleplezte a jobboldaliak aljas cselekedeteit: „Nyilvánvaló, hogy mivel Pártunk Központi Bizottságában nem számíthattak platformjuk győzelmére, ezért a buharinisták szükségesnek tartották, hogy a Párt Központi Bizottságának háta mögött ilyen blokkot szervezzenek.”**

A jobboldaliak, hogy eltitkolják a Párt előtt kétszínű tevékenységüket, úton-útfélen hangoztatták, hogy semmiféle ellentétük nincs a Párt vezérvonalával, hogy teljes egészében támogatják azt, csupán „jelentéktelen” nézeteltéréseik vannak abból kifolyólag, hogy saját felfogásuk szerint értelmezik a Párt vezérvonalának egyes „árnyalatait”. A jobboldaliaknak ezt az áruló politikáját azonban Sztálin elvtárs határozottan leleplezte, s megmutatta az egész népnek, hogy a jobboldaliak arcátlanul és durván rágalmazzák, zsarolják a Pártot, intrikálnak ellene és nyíltan megtagadják a Párt Központi Bizottsága határozatainak végrehajtását. A jobboldaliak fecsegése az egységes, közös vonalról, hazug kísérlet volt arra, hogy leplezzék áruló politikájukat. Amikor a Párt elfogadta annak az első öt éves tervnek alapvető tételeit, mely feladatául országunk technikai újjáépítését tűzte ki és megjelölte az utat a mezőgazdaság kollektivizálása felé, a jobbolda-

* Ugyanott, 348. old.

** Ugyanott, 348—349. old.

liak szembehelyezkedtek a Bolsevik Párt vezérvonalának ezekkel az alapvető tételeivel.

Sztálin elvtárs felfedte a jobboldaliak áruló politikáját és tényekkel bizonyította, hogy az egy, közös vonalról szóló fecsegésre azért volt szüksége ennek a csoportnak, mert „ezzel saját, a Párt vonalától eltérő vonalát akarta álcázni, hogy alattomban a Párt vonala ellen áskálódhassék. Hiszen az opportunizmus politikája éppen az, hogy igyekszik elkenni a nézeteltéréseket, elködösíteni a pártonbelüli valóságos helyzetet, álcázni saját álláspontját és lehetetlenné tenni, hogy a Párt tiszta képet kapjon.“*

Sztálin elvtárs feltárta a jobboldaliak rothadt, pártellenes lényegét és rámutatott, hogy a valóságban két vonal van. Egy forradalmi, lenini pártvonal és egy másik ez ellen harcoló vonal — a jobboldaliak opportunistá vonala.

*

Sztálin elvtárs „Jobboldali elhajlás a SzK(b)P-ban“ című beszédében rámutatott arra, hogy a Pártban bekövetkezett jobboldali elhajlás kialakulásának előfeltételül mind belső fejlődésünk, mind a nemzetközi proletárforradalom fejlődésének sajátosságai szolgáltak.

A népgazdaság helyreállítása után országunk a fejlődés új szakaszába lépett. A Párt előtt az ország iparosításának és a mezőgazdaság kollektivizálásának politikájára való áttérés feladatai merültek fel. Amint a Központi Bizottság és a Központi Ellenőrző Bizottság 1929 áprilisi plénuma megjegyezte, „az a szükségszerűség, hogy rövid történelmi időn belül elérjük és túlhaladjuk technikai és gazdasági téren a vezető kapitalista országokat, arra kötelezi a Pártot, hogy az ipar gyorsütemű fejlődésére irányuló politikát folytasson.“**

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 9. old.

** A SzK(b)P határozatokban. II. rész 6. kiad. 312. old. (oroszul).

E feladat megvalósítása érdekében egész sor új iparágat kellett teremteni: „új gép- és szerszámgyárakat, gépkocsigyárakat, vegyipari, kohászati üzemeket kellett építeni, meg kellett szervezni a motorok és erőműberendezések hazai gyártását, fokozni kellett a vas-, fém- és szénkitermelést, mert ezt követelte a szocializmus győzelmének ügye a Szovjetunióban”.* Meg kellett teremteni a hadiipart, tankgyárakat, fegyvergyárakat, repülőgépgyárakat, lövedék- és egyéb gyárakat kellett építeni. Ahhoz, hogy a szocializmus győzelmét a falun is biztosíthassuk, traktorgyárakat kellett építeni és különböző mezőgazdasági gépek gyártását kellett megszervezni. Csak ezen az alapon lehetett hathatós feltételeket teremteni ahhoz, hogy az egyéni kisparaszti gazdaságokról áttérjünk a nagyüzemi, gépesített kollektív gazdaság vágányára. Országunk a kapitalista környezetben fejlett ipar nélkül az imperialista országoktól való gazdasági függőségbe kerülhetett volna. Ez a kapitalizmus visszaállítására és a Szovjethatalom megsemmisítésére vezetett volna. Ezért volt olyan életbevágó kérdés a szocialista iparosítás politikájának bevezetése.

Az ország iparosításának és a mezőgazdaság kollektivizálásának lenini-sztálini politikája ellen léptek fel a Párt és a szovjet nép ellenségei: a régi szakemberek felső rétege, a kuláklakajok, a jobboldaliak, a trockisták és mások. Ezek minden eszközzel igyekeztek lassítani az iparosítás fejlődését, csökkenteni a tőkebefektetéseket. A szovjet nép ellenségei kézzel-lábbal be akarták bizonyítani, hogy a Szovjetunió iparosítása munkaerőfelesleghez vezet, hogy ennek következtében az országban munkanélküliség fogja felütni a fejét.

Országunk iparosítási politikája ellen a még 1926-ban egységes, pártellenes blokkban egyesült trockisták és zinovjevisták léptek fel leghevesebben.

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 339. old.

A Pártnak a trockisták és zinovjevisták elleni harca idején a jobboldaliak csoportja nem lépett aktívan a porondra. A jobboldaliak, mintegy tartalékban lévén, az alkalmas percre vártak, hogy síkraszálljanak az árulók védelmében és hogy magukat álcázzák, néha még fel is léptek ellenük.

Amikor a Párt, az iparosítás sikereire támaszkodva, támadást indított a kulákok ellen, „... a Buharin—Rikov csoport ledobta az álarcot és a Párt politikájával nyíltan szembefordult. A Buharin—Rikov csoport kulák lelke nem bírta magát türtőztetni s a csoport hívei már nyíltan a kulákság védelmére keltek.”*

A jobboldaliak, a kulákságot védelmezve, megpróbálták bebizonyítani, hogy egyedül a kulákgazdaság fellendülése biztosítja a mezőgazdaság fejlődését és teszi lehetővé a gabonaprobléma megoldását. A Párt erélyesen visszaverte a jobboldaliak ellenséges támadásait. Sztálin elvtárs, leleplezve a jobboldaliakat, rávilágított arra, hogy a Párt a kolhozok és a szovhozok megerősítésével szándékszik megoldani a mezőgazdaság fejlődésének problémáját és többek közt a gabonaproblémát. Csak ezen az úton érhattük el, hogy a mezőgazdaság fejlődési ütemét az ipar fejlődési üteméhez alkalmazzuk és ezzel „... a gabonagazdaság fejlődési ütemét olyan színvonalra emeljük, hogy biztosítsa az egész népgazdaság, mind az ipar, mind a földművelés gyors előrehaladását”.** E feladat megoldásától függött a szocialista város és a kisárutermelő falu közötti kapcsolat megszilárdítása: „Vagy megoldjuk ezt a feladatot s ezzel a gabonaprobléma is meg lesz oldva, vagy nem oldjuk meg, s akkor elkerülhetetlen a szocialista város és a kisparaszti falu közötti szakadás.”*** Így vetette fel a kérdést Sztálin elvtárs.

Az ország mezőgazdasága nem biztosíthatta a

* Ugyanott, 353. old.

** Sztálin Művei. 11. köt. Szikra 1950. 280. old.

*** Ugyanott.

nagyipar fejlődését. A szovjet falun még a kisáruter-melő, egyéni gazdálkodás uralkodott az arra jellemző alacsony termelési eredménnyel, még erős volt a kulák a falun. Mindez arra vezetett, hogy a város komoly gabonahiányban szenvedett, a növekvő szocialista ipar nem kapott kellő mennyiségű mezőgazdasági nyersanyagot. A kulákok szembeszálltak a Szovjet-hatalommal, csökkentették a vetést, rejtegették és megsemmisítették a gabonát, semhogy azt szabott ára-ron az államnak eladják. A falun folytatott állami be-szerzések megmutatták, hogy a kulák erősödik, szer-vezi az ellenállást a Szovjethatalommal szemben, be-férkőzik a kolhozokba, a szövetkezetekbe, a szegény-paraszt jelmezébe öltözik, rejtőzködik, mindenféle fur-fangossághoz folyamodik. Sztálin elvtárs a szovjet falun kialakult helyzetet analizálva, bebizonyította, hogy 1927 után a kulákságnak megvoltak az objektív feltételei az erősödéésre: néhány termékeny év ered-ményeképpen a kulákok felhalmozták a szükséges tőkét és ez lehetőséget adott arra, hogy a piacon ma-nőverezzenek.

A Párt és a Szovjetállam előtt az a feladat állt, hogy gyökeresen átalakítsák a népgazdaság mező-gazdasági alapját. A XV. pártkongresszuson Sztálin elvtárs a SzK(b)P Központi Bizottsága politikai beszá-molójában azt mondta, hogy a kialakult helyzetből kivezető út „... abban van, hogy a kis és szétforgá-csolt parasztgazdaságok a föld társas megművelése alapján átmennek egyesített gazdaságokba, áttérnek a föld kollektív megművelésére új, magasabb technika alapján.

A kivezető út abban van, hogy a kis és törpe parasztgazdaságokat fokozatosan, de állhatatosan, nem kényszer, hanem példaadás és meggyőzés útján nagy-gazdaságokban egyesítjük a föld társas, szövetkezeti, kollektív megművelése alapján, mezőgazdasági gépek és traktorok alkalmazásával, a földművelés belterjes-

ségét fokozó tudományos módszerek alkalmazásával. Más kivezető út nincs.*

Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy a mezőgazdaságban a fejlődésnek két útja lehetséges: vagy áttérni a nagyüzemi kapitalista termelésre, mely a parasztok széles tömegeinek tönkrementésére, elszegényedésére, a munkásosztály és a parasztság közötti szövetség pusztulására, a kulák falun belüli helyzetének megszilárdulására és végsősoron a szocializmus vereségére vezetett volna; vagy az új úton, a szocializmus útján haladni — a kis parasztgazdaságokat kolhozokban egyesíteni.

A Párt és a szovjet kormány minden feltételt megteremtett a maradéktalan kollektivizálás megvalósításához és teljes győzelmet biztosított a kulákság elleni harcban.

A dolgozó parasztság beözönlése a kolhozokba, az osztályharc elkerülhetetlen kiéleződését idézte elő a falun. A kulákok arra irányuló kísérleteiben, hogy a falun tett szocialista intézkedéseket megghiúsítsák, kifejezésre jutott követelésük: a mezőgazdaság szabad kapitalista fejlődése.

A kulákságnak éppen ezt a követelését fejezi ki nyíltan a jobboldali, opportunista Buharin—Rikov-féle csoportosulás. A szemérmetlen kapitulánsok úton-útfélen hangoztatták, hogy a kolhozok nem sikerülnek a Pártnak, hogy a kulákat nem szabad bántani, hogy a kulák békésen és nyugodtan belenő a szocializmusba, és hogy a burzsoázia megerősödése nem veszélyes a szocializmus szempontjából.

A jobboldaliak fellépései nagy támogatást nyújtottak a kulákságnak: megerősítették a kulákok osztályellenállását a Szovjetunió minden falun foganatosított intézkedésével szemben. Már nemcsak rejtegették és megsemmisítették gabonataralékaikat, hanem a

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 348. old.

kolhozparasztok, az állami és pártfunkcionáriusok elleni terrorral akarták megerősíteni hadállásaikat.

A kulákok, felhasználva ügynökeik — a buharinisták védelmét, szervezkedni kezdtek és nyílt fellépésre készülődtek a Szovjethatalom ellen.

A szovjet kormány a SzK(b)P XV. Kongresszusának utasításait követve, támadásba ment át a kulákság ellen. Alkalmazták a kulákokkal szemben a büntető-törvénykönyv 107. szakaszát, melynek értelmében elkobozták azoknak a kulákoknak és spekulánsoknak gabonafeleslegeit, akik nem voltak hajlandók ezeket a feleslegeket megállapított áron az államnak eladni. Az elkobozott gabona negyedrészt átadták a szegény-parasztoknak.

A kivételes intézkedések megtették hatásukat. A szegény- és középparasztok aktívan támogatta a Szovjethatalom intézkedéseit. A kulákokat elszigetelték, ellenállásukat megtörték. A Párt kulákeleni harcának erősödésével a jobboldaliak egyre nyíltabban fordultak szembe a Párt politikájával. Egyre inkább elárulták kulák lényüket, a kivételes rendszabályok visszavonását követelték. A jobboldaliak nem akarták meglátni a kolhozok és szovhozok fejlődését és azt állították, hogy a kollektivizálás végrehajtásával megkezdődött a mezőgazdaság hanyatlása.

A jobboldaliak amellet, hogy nyíltan szembe fordultak a Párt vezérvonalával, földalatti, szovjetellenes csoportok szervezésébe kezdtek. Híveiknek azt a galád utasítást adták, hogy a kulákok elleni kivételes intézkedéseket terjesszék ki a középparasztokra, hogy így szembeállítsák őket a Szovjethatalommal. Még azt is megkísérelték, hogy parasztfelkelést szervezzenek a Szovjethatalom ellen Szibériában és Észak-Kaukázusban. A jobboldaliak, a külföldi imperialisták egyenes utasítására, kártevőmunkát végeztek országunkban. Akadályozták a raktárak és elevátorok építését, megfertőzték az állam gabonatartalékait, kavarodást idéz-

tek elő a vetőmagkérdésben; hogy a kolhozföldek terméseredményét csökkentsék, traktorokat tettek tönkre, összezavarták a gép- és traktorállomások pénzgazdaságát, megsemmisítették a tenyészállatokat, felrobbantották a magtárakat stb.

Sztálin elvtárs a „Jobboldali elhajlás a SzK(b)P-ban” című munkájában rámutatott, hogy a jobboldaliak fellépése nem véletlen jelenség, hogy az elsősorban az osztályharc élesedésével és azokkal az osztályeltolódásokkal kapcsolatos, melyek nemcsak a Szovjetunióban, hanem a kapitalista országokban is bekövetkeztek. Sztálin elvtárs rámutatott arra, hogy a proletariátus belföldi sikereit elkerülhetetlenül az osztályellenség dühödt ellenállásának kell követnie és követte is.

Sztálin elvtárs rámutatott, hogy „a szocializmus sikeresen támadja a tőkés elemeket, a szocializmus gyorsabban nő, mint a tőkés elemek, a tőkés elemek viszonylagos súlya ennek folytán csökken, és éppen azért, mert a tőkés elemek viszonylagos súlya csökken, a tőkés elemek érzik a halálos veszélyt és fokozzák ellenállásukat”.*

A Bolsevik Párt politikája, mondta Sztálin elvtárs, az legyen „... hogy a munkásosztályt és a falu kizsákmányolt tömegeit felébressze, harcképességüket fokozza és mozgósítási készenlétüket fejlessze — harcra a város és a falu tőkés elemei ellen, harcra az ellenálló osztályellenségek ellen”.**

A Párt olyan jelszavakat adott ki, „mint az önbírálat jelszava, a bürokratizmus elleni harc kiélezésének és a szovjet apparátus megtisztításának jelszava, az új gazdasági káderek szervezésének és vörös szakemberek kiképzésének jelszava, a kolhoz- és szovhozmozgalom fokozásának jelszava, a kulák elleni táma-

* Sztálin Művei. 12. köt. Szikra 1950. 38—39. old.

** Ugyanott, 42. old.

dás jelszava, az önköltség csökkentésének és a szak-szervezeti gyakorlati munka gyökeres megjavításának jelszava, a párttisztítás jelszava . . .”*

Ezeket a jelszavakat követelte meg az ország belső helyzete. Az osztályharc élesedéséről tanúskodott az 1928-ban leplezett nagy kártevő szervezet, melyet burzsoá szakemberek alakítottak a Donyec-medence sahti kerületében. A Szovjethatalom ellen harcoló, régi, burzsoá műszaki értelmiség a Szovjetállam szétzúzásában, a kapitalizmus helyreállításában reménykedett. Azzal kezdte kártevését, hogy eltitkolt gazdag szénrétegeket, igyekezett megőrizni azokat volt gazdái számára. A sahti emberek ezután aktív kártevésre tértek át: elárasztották a bányákat, bányaomlásokat idéztek elő, gépezeteket tettek tönkre, robbanásokat szerveztek, gyújtogattak. A szénipar feldúlásával a kártevők országunk szocialista iparosításának politikáját akarták megghiúsítani. Azzal, hogy szándékosan nehézségeket támasztottak az ellátásban, rontották a munkafeltételeket a bányákban, üldözték az élenjáró munkásokat és a kommunistákat, elégedetlenséget akartak kelteni a munkások soraiban a Szovjethatalommal szemben. A kártevők lehetetlenné tették a tervezést a széniparban, az új bányák építését, az új építkezések tervezését és finanszírozását. Szolgálati viszonyukat felhasználva, helyreállították kapcsolataikat a volt orosz nagyiparosokkal és a külföldi tőkéssekkel. Ellenséges tevékenységüket francia, német, belga és egyéb imperialisták ösztönözték és pénzelték. Ezeké volt a cári Oroszországnak csaknem egész szénipara. A kártevők, akiknek központja Párizsban volt, összeköttetésbe léptek az imperialista tábor egyik csoportjával, amelynek célja a Szovjetállam elleni katonai intervenció szervezése volt. Szétzülleszteni a hátszínű országot az imperialisták első követelésének megfele-

* Ugyanott, 12—13. old.

lően, megsemmisíteni a szénipart — ezt a célt követék a sahti emberek, amikor kártevő aknamunkájukat végezték. A széniparon kívül a kohászatban, a hadiiparban, a közlekedésben és a népgazdaság egyéb ágai-
ban is előfordultak kártevések.

A sahti kártevők leleplezése után még világosabbá vált, „... hogy a burzsoáziát még korántsem tettük teljesen ártalmatlanná, hogy a burzsoázia kártevést szervez és fog még szervezni gazdasági építésünk terén, hogy gazdasági, szakszervezeti és részben párt-szervezeteink nem vették észre osztályellenségeink aknamunkáját, hogy tehát minden erőnkől és minden eszközzel erősíteni és javítani kell szervezeteinket, fejleszteni és fokozni kell osztályéberségüket.”*

Kiderült, hogy a gazdasági szervezetek munkájában igen nagy hiányosságok voltak. A funkcionáriusok egy része túrta, hogy eltompuljon az éberség az osztályellenséggel szemben. Egyes funkcionáriusok nemtörődömsége és egykedvősége arra vezetett, hogy „általánosságban” irányítottak, anélkül, hogy behatoltak volna a dolgok lényegébe, anélkül, hogy ellenőrizték volna a szakemberek munkáját.

A Párt felvetette és kiélezte az önkritika kérdését. A szocialista építés ügye sürgetően követelte gazdasági, szakszervezeti és pártapparátusunk megjavítását, a gazdasági funkcionáriusok szakképzettségének emelését, új szakemberek kádereinek megteremtését a munkásosztály soraiból. Kritika és helyesen megszervezett ellenőrzés nélkül lehetetlen volt megfékezni a burzsoá szakemberek kártevését.

A Párt és a Szovjetállam az önkritika segítségével kíméletlenül leleplezte a bürokratákat, kiirtotta a maradiságot és a huza-vonákat. Mindez lényegesen megjavította az államapparátust, megtisztította az

* Ugyanott, 13. old.

olyan emberektől, akik elnézték és hallgatólagosan támogatták az osztályellenség tevékenységét.

Ebben, az államra nézve nagyjelentőségű kérdésben nagy erélyről tett tanúságot a Komszomol. A Komszomol tagjai a Párt és a kormány segítségére siettek a gazdasági apparátus megjavításában, „könnyű lovaságot” szerveztek, mely felkutatja a korruptokat, a bürokratákat, harcolt a huza-vonák és a rossz gazdálkodás ellen.

Rendkívül fontos szerepet játszott a szovjet apparátus megtisztítása is. Az erre a célra alakult speciális bizottságok feltárták a gazdasági apparátus szennyesét. Beférkőztek ebbe az apparátusba fehér-gárdisták, volt cári tábornokok, volt cári hivatalnokok, a cári titkosszolgálat emberei és hasonlók. Ezek a megbújt ellenségek valamennyien fékeztek és rontották a szovjet apparátus munkáját és sikkasztókat, bürokratákat és szabotálókat termeltek ki. A Párt a munkások és munkásnők ezreit emelte ki vezető gazdasági és közigazgatási pozícióba. A szovjet apparátus rendbejött.

Az ország szocialista iparosításának és a mezőgazdaság kollektivizálásának politikája és annak megvalósításával kapcsolatosan felmerült új feladatok „...a szakszervezetek és a szovjet apparátus egész gyakorlati tevékenységének felülvizsgálását, e szervezetek gyökeres felfrissítését és e szervezeteknek a bürokratizmus elemeitől való megtisztítását követelték”.* Ez maga után vont a szakszervezeti és a szovjet apparátuson belüli bürokratizmus elleni harc kiélesedését. De a szovjet gazdasági és szakszervezeti apparátus megerősítése és a bürokrata, osztályidegen elemektől való megtisztítása lehetetlen volt a Párt megtisztítása nélkül. A Pártnak, mint a Szovjetállam vezető és szervező erejének, meg kellett erősíteni so-

* Ugyanott, 14. old.

rait azzal, hogy megtisztítja az osztályidegen, betolakodott, züllött és elbürokratizálódott elemektől. A párttisztítást 1929-ben hajtották végre. Az összes idegen és véletlenül bekerült elemek kizárása után a Párt még szigorúbban szabályozta szociális összetételét azzal, hogy korlátozta a nem proletár elemek felvételét.

Ez volt azoknak a jelszavaknak és feladatoknak köre, melyek ebben az időszakban a Párt és országunk előtt felmerültek. Sztálin elvtárs, miközben megemlíti, hogy ezeket a jelszavakat nem a véletlen, hanem iparunk és mezőgazdaságunk újjáalakításának feladatai teremtették meg és az osztályharc élesedésének tényével kapcsolatosak, rámutatott arra, hogy minden ilyen jelszó nélkülözhetetlen alkotó része annak a láncnak, melyet a kapitalizmus elemei elleni szocialista támadásnak nevezünk. Ennek a támadásnak állnak ellen a falu és város tőkés elemei. Sztálin elvtárs beszédében, ezen ellenállás jellegéről szólva ezt mondta. „Ez a proletariátus osztályellenségeinek erőátcsoportosulása, melynek az a célja, hogy a régit az újjal szemben megvédje. Nem nehéz megérteni, hogy ezek a körülmények feltétlenül az osztályharc kiéleződését vonják maguk után.”*

Sztálin elvtárs megvilágította, hogy az osztályerők átcsoportosulása a kapitalista országokban is megtörtént. Sztálin elvtárs a kapitalista stabilizációról szólva megemlítette: „A külső piacokért és a nyersanyagokért folyó harc élesedése, a növekvő fegyverkezés, az Amerika és Anglia közötti ellentét fokozódása, a szocializmus növekedése a Szovjetunióban, a tőkés országok munkásosztályának balratolódása, a sztrájkok és osztályösszeütközések szakasza Európa országaiban, a forradalmi mozgalom növekedése a gyarmatokon, közöttük Indiában is, a kommunizmus növekedése a világ minden országában — mindezek olyan tények,

* Ugyanott, 17. old.

amelyek kétségtelenül arról tanúskodnak, hogy a kapitalizmus országaiban halmozódnak egy újabb forradalmi fellendülés elemei.”*

Ezzel kapcsolatban a kommunista pártokon belüli, jobboldali elemek elleni harc feladata különösen élessé vált. Sztálin elvtárs felhívta az egész világ kommunistáit arra, hogy erősítsék a harcot a jobboldaliak és a jobboldali elhajlással szembeni békülékenység ellen, kövessék a marxizmus-leninizmus forradalmi elméletét és készítsék elő a proletártömegeket újabb osztályharcokra a kapitalizmus megdöntéséért és a proletariátus diktatúrájának megvalósításáért.

A jobboldali kapitulánsok, ellenforradalmi tevékenységüket kifejelesztve, úgy igyekeztek megerősíteni hadállásaikat, hogy híveket toboroztak maguknak a külföldi kommunista pártok jobboldali elemei közül. Ennek során is kedvenc módszerükhöz, a csalás és a hazugság módszeréhez folyamodtak.

A jobboldaliak eltúlozták a világimperializmus erejét és azt állították, hogy az imperialisták helyzete tartós és szilárd. Szembeszálltak Pártunk és a Komintern állásfoglalásával és tagadták azt a tényt, hogy a kapitalizmus viszonylagos stabilizációja végetért és megkezdődött az új, forradalmi fellendülés növekedése.

A növekvő forradalmi fellendülés erélyes harcot követelt a kommunista pártok jobboldali elemei ellen. A jobboldaliak hevesen síkraszálltak a Német Kommunista Pártból kizárt opportunisták védelmében. A jobboldaliak ragaszkodtak ahhoz, hogy az opportunisták elemek a pártok soraiban maradjanak. Ezzel igyekeztek zavarni a kommunista pártok megtisztítását a szociáldemokrata szennytől.

A Kominternnek a jobboldaliakat elítélő VI. Kongresszusa után a buharinisták továbbra is az op-

* Ugyanott, 18. old.

oportunisták és békülékenyek vonalát vitték a Kominternen belül. Azt követelték, hogy a Német Kommunista Párt vezetését adják a békülékenyek kezébe. Buharin, aki mindenáron támogatni akarta a békülékenyeket és meg akarta szilárdítani hadállásaikat, nyíltan a Német Kommunista Párt forradalmi vezetőségének eltávolítását követelte.

A Komintern sorait szétszüllesztani igyekvő jobboldali áruiók szétszúzása elősegítette a kommunista testvérpártok erősödését.

Sztálin elvtárs, a Párt sorainak egységéért, egyöntetűségéért és eszmei összeforrottságáért vívott kíméletlen harcának példájával megmutatta az egész világ kommunistáinak, mennyire fontos gyökeresen kiirtani az ellenség ügynökeit saját sorainkból, mennyire fontos engesztelhetetlen harcot folytatni a marxista-leninista párt elveinek tisztaságáért.

Sztálin elvtárs megmutatta, hogy a jobboldaliak elleni harc szilárd vonala a kommunista pártok erősödésének záloga és döntő lépés bolsevizálódásuk útján.

*

Sztálin elvtársnak a „Jobboldali elhajlás a SzK(b)P-ban“ című beszéde példaképe volt a leninizmus ragyogó megvédelmezésének az ellenség dühödt kirohanásaival szemben, példaképe az államról, a proletárdiktatúra korszakában folyó osztályharcról szóló lenini elmélet alkotó fejlesztésének.

Sztálin elvtárs rendkívül mélyrehatóan és világosan mutatta meg, hogy egyfelől a város és falu kapitalistái, másfelől a munkásosztály között engesztelhetetlen ellentmondások vannak. A proletariátus és a burzsoázia közötti osztályellentmondások engesztelhetetlenségén alapszik a marxi-lenini osztályharc-elmélet. Sztálin elvtárs porrázúzta a jobboldaliak demagóg nézeteit, melyek szerint a proletárdiktatúrában tompul az

osztályharc és a kapitalizmus békésen belenő a szocializmusba.

Sztálin elvtárs, általánosítva a proletárdiktatúra körülményei közötti osztályharcról szóló marxi-lenini tanítást, ezt a következtetést vonja le: „A proletariátus diktatúrája arra kell, hogy engesztelhetetlen harcot folytassunk a tőkés elemek ellen, arra kell, hogy elnyomjuk a burzsoáziát és gyökerestől kitepjük a kapitalizmust.”* Ezt tagadni, mondja Sztálin elvtárs, annyit jelent, mint tagadni magát a proletárdiktatúrát, tartalmatlanná tenni annak lényegét. Minden szóbeszéd az olyan osztályharcról, mely a kapitalizmusnak a szocializmusba való belenövése feltételei között folyik, üres fecsegés, minthogy az nem az osztályok megsemmisítésére, hanem éppen azok megvédésére irányul. Lenin és Sztálin azt tanítják, hogy „... az osztályokat csakis szívós osztályharc útján lehet megszüntetni, s hogy az osztályharc a proletárdiktatúra viszonyai közt még *elkeseredettebbé* válik, mint amilyen a proletariátus diktatúrája előtt volt”.**

Országunk szocialista építésének gyakorlata teljes mértékben igazolta a leninizmusnak ezt a tételét. A tőkés elemek, melyek, ha a proletárdiktatúra törvényeinek alávetették magukat, a „nep” éveiben egy időre résztvehettek az ország áruforgalmában, fokozták az ellenállást. Ebben az időszakban, ahogy Sztálin elvtárs rámutatott, a tőkés elemek ellenállásának fokozódása két okkal magyarázható. Elsősorban a szocialista gazdasági formák előnyomulásával és növekedésével, a város és a falu tőkéseinek kiszorításával. „A dolog úgy áll — mondta Sztálin elvtárs —, hogy Lenin formulája szerint élünk: «Ki-kit?» — mi fogjuk-e őket, a tőkéseket kétvállra fektetni és — mint Lenin mondta — mi mérjük-e rájuk a végső, döntő csapást,

* Ugyanott, 34 old

** Ugyanott, 36 old

vagy pedig ők fektetnek bennünket kétvállra.”* A másik ok az, hogy a tőkés elemek nem akarják önként átadni hadállásaikat. „... a városi és falusi kispolgárság, mint Lenin mondta, minden nap, minden órában tőkéseket és kistőkéseket termel ki soraiból, és ezek a tőkés elemek mindent elkövetnek, hogy létüket megvédjék.”**

Sztálin elvtárs leleplezte a jobboldaliak arra irányuló kísérleteit, hogy a „nep”-et olyan politikának tüntessék fel, mely feltételezi a kapitalizmus belenövését a szocializmusba. Az 1921-ben bevezetett „nep”, vagyis az új gazdasági politika, csupán engedményt kívánt tenni, hogy a munkások és parasztok, bizonyos feltételek mellett, együttműködjenek a kapitalista elemekkel. Mit jelentett ez az engedmény? Sztálin elvtárs kimerítő választ adott erre a kérdésre beszédében: ez csupán annyit jelent „... hogy a burzsoáziát *most* nem semmisítjük meg, hogy *most* nem sajátítjuk ki, hanem bizonyos feltételek mellett megengedjük a létezését, vagyis azon az alapon, hogy feltétlenül aláveti magát a proletárdiktatúra törvényeinek, melyek a tőkések szakadatlan korlátozására és népgazdaságunk életéből való fokozatos kiszorítására vezetnek”*** A kapitalista elemek kiszorítása azonban lehetetlen elkeseredett osztályharc nélkül. Ezért vetette fel a Párt a „nep” bevezetésével egyidejűleg teljes élességével a „ki kit győz le?” kérdést, vagyis, hogy a kapitalizmus győzi-e le a szocializmust, vagy fordítva. Lenin azt tanította, hogy a proletárdiktatúra kivívása után az osztályharc nem gyengül, hanem még jobban erősödik.

„Az osztályok megszüntetése hosszú, nehéz, szívszívós *osztályharc* műve, s az osztályharc a tőke hatalmának megdöntése *után*, a burzsoá állam lerombolása *után*, a proletárdiktatúra megteremtése *után*, *n e m*

* Ugyanott, 41. old.

** Ugyanott.

*** Ugyanott, 35—36. old.

tűnik el (miként ezt a régi szocializmus és a régi szociáldemokrácia sekélyes «teoretikusai» képzelik), hanem csak formáit változtatja és sok tekintetben még elkeseredettebbé válik.“*

A Párt és a Szovjetállam egész politikája a szocializmus győzelmének biztosítására irányult. Ez kiélezte az osztályharcot, fokozta a kapitalista elemek ellenállását.

Sztálin elvtárs kifejtette, hogy a halódó osztályok soha nem távoznak önként a színről. A burzsoázia, amikor érzi elkerülhetetlen pusztulását, minden erejét mozgósítja, hogy létét megvédje. „Még nem fordult elő a történelemben — mondta Sztálin elvtárs —, hogy a halódó osztályok önként távoztak volna a színről. Még nem fordult elő a történelemben, hogy a halódó burzsoázia létének védelmére ne vetette volna latba minden csepp maradék erejét.“**

Sztálin elvtárs leleplezte a jobboldaliak restaurálásra irányuló fondorlatait és bebizonyította, hogy a jobboldaliak úgynevezett „elmélete“ a kapitalizmus békés belenövéséről a szocializmusba, valamint az az elmélet, hogy a proletárdiktatúra korszakában az osztályharc kialszik, nem egyéb, mint a munkásosztály éberségét elaltató ellenforradalmi elmélet, mely megkönnyíti a kapitalisták harcát a Szovjethatalom ellen.

„Az osztályharc marxista-leninista elméletének — egyebek közt — éppen az az előnye — mutatott rá Sztálin elvtárs —, hogy megkönnyíti a munkásosztály mozgósítását a proletárdiktatúra ellenségei ellen.“***

Sztálin elvtárs beszédében hangsúlyozta, hogy a falusi osztályrétegződés tagadásának semmi köze a leninizmushoz. A falun szegényparasztokból, középparasztokból és kulákokból álló különféle társadalmi csoportok élnek és tevékenykednek. Pártunk paraszt-

* Ugyanott, 37. old.

** Ugyanott, 41—42. old.

*** Ugyanott, 42—43. old.

politikájában figyelembe vette e csoportok létezését. A szegénypáraszt a munkásosztály támasza, a középparaszt — szövetségese, a kulák pedig — osztály-ellenség. Igen fontos körülmény ez, mely meghatározza a Párt politikáját a munkásosztály és a parasztság közti szövetség kérdésében. Sztálin elvtárs azt mondta, hogy „... nekünk a parasztsággal nem *akármilyen* szövetség kell, hanem csakis *olyan szövetség*, amely a parasztság tőkés elemei elleni harcon alapszik”.* A parasztság zöme — középparaszt. A Párt a középparaszttal való szilárd szövetség alapján áll, de a vezetőszerp a szövetségben a munkásosztályé marad. A kérdés illeténvaló feltevése megerősítette a proletariátus diktatúráját és megkönnyítette az osztályok megsemmisítésének ügyét. A középparaszt azonban kettős természetű. Amint Lenin rámutatott, a középparaszt egyrészt dolgozó és mint ilyen, vonzódik a szocializmus-hoz, szívesebben látja a proletárdiktatúrát, mint a burzsoázia diktatúráját. Másrészt, mint kistulajdonos, a szabad kereskedelemhez, a burzsoáziához húz, vagyis visszafelé, a régi, polgári társadalomhoz. A parasztságnak ezt a kettősségét a Párt mindig figyelembevette. A proletariátusnak a középparaszttal való szövetsége csak abban az esetben lehet tartós, ha ez a szövetség általában a kapitalizmus ellen irányul, a munkásosztály vezetőszerpének megőrzése mellett. A Párt meghozta határozatát az új gazdasági politika bevezetéséről és ezzel megerősítette a munkásosztály és a parasztság között a szocializmus építése érdekében létrejött gazdasági szövetséget. A jobboldaliak, amikor a Párt politikája ellen felléptek, azt gondolták, hogy a „nep” a magánkereskedelem korlátlan szabadságát tartalmazza és tagadták a „nep” kétoldalú mivoltát. Sztálin elvtárs, leleplezve a jobboldaliakat, rámutatott, hogy a „nep” nem jelenti a magánkereskedelem bár-

---

* Ugyanott, 44. old.

minő szabadságát, hanem csak bizonyos határok közötti, bizonyos kereteken belüli szabadságot, az állam piacszabályozó szerepének biztosítása mellett. A „nep” másik oldala Sztálin elvtárs szerint nem kevésbé fontos, mint az első.

A jobboldaliak a „nep”-nek éppen a másik oldala ellen intézték támadásukat, hogy megszüntessék az állam szabályozó szerepét. Ez tökéletesen megfelelt a kulákok érdekeinek és a szegényparasztság leigázását, a kulákság falusi hadállásainak megerősítését jelentette.

A jobboldali opportunisták, amikor a Párt politikáját támadták, eltorzították a Párt vonalát a város és a falu közötti „olló” kérdésében és az úgynevezett „sarc” kérdésében.

Amikor Sztálin elvtárs leleplezte a jobboldaliakat, rávilágított, hogy ezekben a kérdésekben a jobboldaliak szokás szerint összeütközésbe kerülnek a pártvonallal és úgy akarják feltüntetni a Párt politikáját, hogy az a parasztság katonai-feudális kizsákmányolására irányul. Ezzel szemben a valóságban az „olló” és az úgynevezett „sarc” kérdésében arról volt szó, „... hogy a parasztság a szokásos egyenes és közvetett adókon kívül, amelyeket az államnak fizet, még afféle adónfelüli adót is fizet olyanformán, hogy az iparcikkeket túlfizeti és nem kap eleget a mezőgazdasági termékek áraiban”.* Ez az adón felüli adó, vagy úgynevezett „olló” valóban megvolt abban az időben s azért volt rá szükség, hogy a pénzeszközöket „átszivattyúzzuk” a mezőgazdaságból az iparba és ezzel iparunk fejlődésének meggyorsítását biztosítsuk.

A pénzeszközök ilyen „átszivattyúzására”, mint ideiglenes rendszabályra, szükség volt, mert nálunk az ipar építése saját eszközökkel, függő helyzetet teremtő külföldi kölcsönök nélkül folyt. Maga a pa-

* Ugyanott, 54. old.

rasztság is egyetértett ezzel a rendszabállyal, mert az ipar gyors fejlődésére nemcsak iparunknak, hanem a mezőgazdaságnak is szüksége volt, amelynek traktorok, mezőgazdasági gépek és műtrágya kellett. Ilyenformán „... az «olló»-ból adódik ez a külön adó, amely «valami sarcféle». Nem sarc, hanem «valami sarcféle». Ezzel kell fizetnünk elmaradottságunkért. Erre az adófelüli adóra azért van szükség, hogy előrelendítsük az ipar fejlődését és véget vessünk elmaradottságunknak.”*

Ezt a politikát, a Pártnak fejlődésünk szempontjából nélkülözhetetlen politikáját igyekeztek a jobboldaliak a parasztság kizsákmányolási politikájának feltüntetni. Arcátlan rágalom volt ez a Párttal, a Szovjethatalommal szemben, hiszen már a szocialista állam természete kizárja a parasztság kizsákmányolását, „... mert a dolgozó parasztság jólétének szakadatlan növekedése a szovjet társadalom fejlődéstörvénye, ez pedig kizárja a parasztság kizsákmányolásának minden lehetőségét”.** Ennek az adónak a beszéde a parasztság anyagi helyzetének szakadatlan javulásával és egyéni gazdaságából származó jövedelmének növekedésével párhuzamosan történt, miközben ez az adó évről-évre csökkent. Ezért a jobboldaliak jajveszékelése a parasztság katonai-feudális kizsákmányolásáról a valóságban azt fejezte ki, „... hogy a legnagyobb mértékben elégedetlenek Pártunknak a kuláksággal szemben folytatott politikájával, amelyet szervezeteink megvalósítanak. Elégedetlenség a Pártnak a parasztság vezetése terén követett lenini politikájával, elégedetlenség gabonabegyűjtési politikánkkal, elégedetlenség a kolhozok és szovhozok minden módon való fejlesztésére irányuló politikánkkal, és végül, vágyódás a piac «felszabadítására» és a magán-

* Ugyanott, 55. old.

** Ugyanott.

kereskedelem teljes szabadságának biztosítására...”* Sztálin elvtárs, letépte az álarcot a jobboldaliakról és bebizonyította, hogy mindazok a fegyverek, melyeknek segítségével rágalmazták a Pártot és hazug kirohanásokat intéznek ellene, a szovjet nép esküdt ellenségeinek fegyvertárából valók.

*

A szocialista ipar fejlődésének eredményei megteremtették minden feltételt a város és falu összefogásának új formájához. A Szovjetállam áttérhetett a parasztság személyes szükségleteinek kielégítéséről termelési szükségletük kielégítésére. Az ipar már hozzákezdhetett ahhoz, hogy ellássa a falut a szükséges gépekkel és traktorokkal. Ezért, mondta Sztálin elvtárs, ahhoz, hogy a mezőgazdaságot újjáalakítsuk, a szétforgácsolt egyéni parasztgazdaságokat fokozatosan nagygazdaságokban, kollektívákban kell egyesíteni, a mezőgazdaságot a kollektív munka alapján kell építeni, ki kell bővíteni a kollektívákat, fejleszteni kell a régi és új szovhozokat, a mezőgazdaság valamennyi fontos ágában rendszeresen kell alkalmazni a termelési szerződések tömeges formáit, fejleszteni kell a gép- és traktorállomások rendszerét, amely segíti a parasztságot az új technika elsajátításában és a munka kollektivizálásában.

Sztálin elvtárs teljes egészében a Párt és a Szovjetállam elé tárta azt a feladatot, hogy a kisparaszti gazdaságokat vigyük át a nagyüzemi, gépesített termelés vágányára, amely csak az új technika és a tudomány legújabb vívmányai alapján fejlődhet és törhet előre, a szocializmus felépítése felé. Ebből következik, hogy fokoznunk kell iparunk fejlesztését, mert az ipar a mezőgazdaság újjáalakításának legfontosabb bázisa.

* Ugyanott, 60—61. old.

Ez volt a Párt szilárd és világos politikája, mely a szocialista mezőgazdaság fejlesztésére és erősítésére irányult. Csak ilyen terv alapján lehetett megoldani a gabonaproblémát, megvalósítani a mezőgazdaság tényleges újjáalakítását. A jobboldaliak ezzel a világos tervvel a piac „normalizálásának“, az árak szabad játékanak gyanús eszméit állították szembe, a kollektivizálás helyett pedig az egyéni parasztgazdaságok fejlesztését, a kulákság elleni harc beszüntetését ajánlották. Sőt olyan messzire mentek, hogy a gabona elégtelensége esetére annak külföldről való behozatalát javasolták, még az ipari berendezések behozatalának csökkentése árán is. A jobboldaliak azzal, hogy ilyen politikát igyekeztek ráerőszakolni a Pártra, az ipar fejlődési ütemének csökkentését követelték.

„Nem szorul bizonyításra — mondta Sztálin elvtárs —, hogy a kolhozokat lehetetlen fejleszteni, a gép- és traktorállomásokot lehetetlen fejleszteni, ha a parasztság zömét tömeges termelési szerződések útján nem hozzuk közelebb a kollektív gazdasági formákhoz, ha a mezőgazdaságot nem látjuk el tetemes mennyiségű traktorral, mezőgazdasági géppel stb.

De a falut lehetetlen gépekkel és traktorokkal ellátni, ha iparunkat nem fejlesztjük gyorsított ütemben. Ezért kell iparunkat gyors ütemben fejleszteni, mert itt a kulcsa annak, hogy a mezőgazdaságot a kollektívizmus alapján újjáalakítsuk.“*

Sztálin elvtárs élesen gúnyolta a jobboldaliak vezérének, Buharinnak azt a mocskos szándékát, hogy az államról szóló lenini tanítást félanarchikus zür zavarral és zagyvasággal cserélje fel.

Lenin már 1916-ban élesen szembeszállt Buharinnal az állam kérdésében és leleplezte az állam „robantásáról“ és „törléséről“ szóló antimarxista, anarchista, buharinista elméletet, mely szerint a munkás-

* Ugyanott, 65. old.

osztály elvileg ellensége minden államnak és így a munkásosztály államának is, tehát a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet államának, vagyis a proletariátus diktatúrájának is.

Lenin mindig azt tanította — és ezt különös erővel hangsúlyozta Sztálin elvtárs — hogy a munkásosztály nem nélkülözheti saját proletárállamát, amely fegyver a burzsoázia ellenállásának elnyomásához, fegyver a szocialista társadalom építéséhez.

Sztálin elvtárs megvédte, általánosította és kifejtette az államról szóló lenini tanítást és bebizonyította, hogy az állam „robbantásáról” és „törléséről” szóló buharinista, anarchista elméletnek semmi köze a marxizmus-leninizmushoz. Az állam elhalásának folyamata a burzsoá államgépezet „összetörése” után indul meg, de csak az új proletárállam megteremtése és megszilárdítása útján valósítható meg.

Sztálin elvtárs Buharinnak az állam „robbantásáról” és „törléséről” szóló antileninista, anarchista álláspontját szembeállította azzal az elmélettel, amely szerint a burzsoázia megdöntése után új államot kell teremteni, mégpedig a proletárdiktatúra államát. A SzK(b)P XVIII. Kongresszusán (1939) mondott beszámolójában Sztálin elvtárs azt az új, fontos tételt állította fel, hogy a kapitalista környezet fennmaradása esetén fennmarad nálunk az állam a kommunizmusban is. A Párt Sztálin elvtárs lángeszű útmutatásait követve, minden módon erősíti a Szovjetállamot, mint a kommunizmus felépítésének hatalmas fegyverét.

Sztálin elvtárs, miután leleplezte a jobboldaliak áruló politikáját, engesztelhetetlen harcra hívta fel a Pártot a jobboldali elhajlás ellen.

A jobboldaliak, a trockistákhoz hasonlóan, mint-hogy erélyes ellenállásra találtak, egy ideig még két-kulacsos politikájukkal tévesztették meg a Pártot. Párthú emberek álarcát öltötték magukra, a valóság-

ban pedig folytatták titkos aknamunkájukat a Szovjethatalom ellen.

Az egyesült trockista-buharinista banda gyilkolta meg Kirovot, Menzsinszkijt, Kujbisevet és Gorkijt. A buharinisták és a trockisták eladták magukat a külföldi kémiszolgálatnak, végrehajtották imperialista gazdáik akaratát, így akarták aláásni országunk védelmi képességét, megkönnyíteni a külföldi katonai intervenciót és elősegíteni a Vörös Hadsereg vereségét a Szovjetunió feldarabolása és országunkban a kapitalizmus helyreállítása érdekében.

„Ezek a fehérgárdista törpék, akiknek alig volt annyi erejük, mint egy nyomorúságos féregnek, közmulatságra nyilván azt képzelték magukról, hogy ők az ország urai s hogy valóban módjukban van szétosztani és áruba bocsátani Ukrajnát, Belorussziát és a Tengermelléket.

Ezek a fehérgárdista férgek elfelejtették, hogy a Szovjetország ura a szovjet nép s hogy a Rikovok, Buharinok, Zinovjevek, Kamenyevok és hasonló urak csak ideig-óráig állnak az állam szolgálatában, amely bármely pillanatban kidobhatja őket irodáikból, mint fölösleges lomot.

Ezek a hitvány fasiszta lakájok elfelejtették, hogy a szovjet népnek csak az ujját kell megmozdítania, hogy hírmondó se maradjon belőlük.

A szovjet bíróság a buharinista-trockista szörnyetegeket golyó általi halálra ítélte.

A Belügyi Népbiztosság végrehajtotta az ítéletet.

A szovjet nép helyeselte a buharinista-trockista banda megsemmisítését és áttért a napirenden levő feladatokra.”*

*

A jobboldaliak harcának és szétzúzásának történelmi leckéjét valamennyi baráti kommunista párt

---

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 419. old.

figyelembe vette. Maga az élet igazolta, hogy a Bolsevik Párt vezérvonala biztosította a Szovjetunió fejlődését és nagyságát, s lehetővé tette, hogy országunk ne csak szétzúzza a kegyetlen ellenséget — a német fasiszta rablókat, hanem segítségére is siessen a hitleri rabszolgaság igája alá került népeknek, meghozza a teljes felszabadulásukat és lehetőséget nyújtson arra, hogy ténylegesen áttérjenek a szocializmusra.

I. KIRJAJEV

A XVII. PÁRTKONGRESSZUS

A XVII. pártkongresszus (1934 január), mint a győzők kongresszusa került be országunk és a Párt történetébe.

A Kongresszuson 1225 szavazati joggal és 736 tanácskozási joggal rendelkező küldött vett részt. A küldöttek 1 874 488 párttagot és 935 298 tagjelöltet képviseltek.

A Kongresszusra a szovjet nép Lenin—Sztálin pártjának vezetésével hatalmas tervet teljesített — az első sztálini ötéves tervet, ami megvetette a szocializmus alapját.

A XVII. pártkongresszus a leninizmus teljes győzelme, az antileninista csoportok maradványainak felszámolása jegyében zajlott le. A pártkongresszus idejére már szétverték a trockistákat, a kapitalizmus jobboldali restaurálóit és a különféle nacionalista elhajló csoportokat. Teljes győzelmet aratott az ország iparosításának és a mezőgazdaság kollektivizálásának politikája. A Bolsevik Párt olyan tömör volt, mint még soha.

A Kongresszus összegezte a pártmunka eredményeit az elmúlt időszakban, kiemelte a szocializmus döntő sikereit a népgazdaság és a kultúra minden területén és a Párt vezérvonalának az egész fronton aratott győzelmét.

A Kongresszuson Sztálin elvtárs számolt be a SzK(b)P Központi Bizottságának munkájáról. Beszá-

molójában a Párt munkájának konkrét programját adta meg az ipar, a mezőgazdaság, a kereskedelem, a közlekedés, a kultúra és a tudomány terén, megadta a szervezési munka és az ideológiai harc programját.

A Kongresszus Pártunk történetében először nem hozott külön kidolgozott határozatot a Központi Bizottság beszámolója alapján.

Kirov javaslatára Sztálin elvtárs beszédét elfogadták mint párttörvényt, mint a Párt munkaprogramját a legközelebbi időszakra.

A Kongresszus megvizsgálta a második ötéves terv alapvető feladatait és jóváhagyta a népgazdaság fejlesztésének második ötéves tervét. Nagy figyelmet szentelt a Kongresszus a szervezeti kérdéseknek.

*

Sztálin elvtárs 1934 január 26-i kongresszusi beszámolójában elemezte azokat a gyökeres változásokat és átalakulásokat, melyek a szovjet országban a kérdéses időszakban bekövetkeztek.

A nagyipar részaránya a népgazdaság össztermelésében ebben az időben 70,4 százalék volt. Ez azt jelentette, hogy országunk szilárdan és véglegesen ipari hatalommá lett. A szocialista ipar az ország egész iparának 99 százaléka volt. Új iparágakat létesítettek: szerszámgyártást, gépkocsi- és traktorgyártást, vegyipart, motor- és repülőgépgyártást, kombájn-, generátor- és turbinagyártást, minőségi acéltermelést. Több ezer új vállalat épült és kezdte meg működését, létrejött a második szén- és kohászati bázis az Uralban. Új, nagy városok fejlődtek ki.

A szocialista iparnak ezek a sikerei elválaszthatatlanul összefonódtak a szakképzett káderek előkészítésének problémájával. 1930-tól 1933-ig az üzemi ipariskolák körülbelül 800 ezer szakmunkást, a technikumok, főiskolák és technikai főiskolák pedig több mint 180 ezer mérnököt és technikust bocsátottak ki.

Ilyenformán országunkban a XVII. pártkongresszus összehívásának idején több ezer új ipari vezető, mérnök és technikus, százezernyi olyan ifjú szakképzett munkás volt, akik elsajátították az új technikát és előrevitték szocialista iparunkat.

„... nélkülük — mondta Sztálin elvtárs — iparunk nem érhetne volna el azokat a sikereket, melyeket elért s melyekre joggal büszke lehet.”*

Hatalmas sikereket értünk el a mezőgazdaság fejlesztése terén. 200 ezer kolhozot és 5 ezer szovhozot létesítettünk. Az összes parasztgazdaságok 65 százalékát kollektivizáltuk. A kolhozok és szovhozok a vetésterületnek 90 százalékát foglalták el. 204 ezer traktoruk volt, ami 3 millió 300 ezer lóerőt jelentett.

1933-ban a kolhozok több mint 1 milliárd pud gabonát adtak az államnak. A faluból eltűnt a nyomor. A kulákságot, mint az utolsó, legnépesebb kizsákmányoló osztályt, felszámoltuk. Folyt a harc a kolhozok szervezeti és gazdasági megerősítéséért. A falun a kolhozparasztság a Szovjethatalom szilárd támasza lett.

Komoly sikereket értünk el az áruforgalom terén. A kereskedelemből teljesen kiszorultak a tőkés elemek.

A szocializmus döntő sikerei a Szovjetország gazdaságának gyökeres megváltozásához vezettek.

Az új gazdasági politika bevezetése idején Lenin arról beszélt, hogy országunkban öt társadalmi-gazdasági forma elemei találhatók meg.

Első forma — patriarchális, jelentékeny mértékben természetes gazdaság, mely úgyszólván semmi kereskedelmet sem folytat.

Második forma — a kisárutermelés, mezőgazdasági termékeit piacra vivő parasztgazdaságok többsége

* *Sztálin*. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 528. old.

és a kézművesek. Ez a forma ölelte fel az ország lakosságának többségét a „nep” első időszakában.

Harmadik forma — magánkapitalizmus (a kulákság, nepmanok, spekulánsok).

Negyedik forma — államkapitalizmus (a koncessziók és az árenda, melyek nálunk nem fejlődtek ki különösebben).

Ötödik forma — szocializmus. Ide tartozik a szocialista ipar, a szovhozok, a kolhozok, az állami kereskedelem és a szövetkezetek.

Szovjetország gazdasági életének sajátossága akkor a különböző társadalmi-gazdasági formák összefonódásában állt. Erről a sajátosságról Lenin így írt: „Oroszország olyan nagy és olyan tarka, hogy mindezek a különböző típusú társadalmi-gazdasági alakulatok összefonódnak benne. Éppen ez teszi sajátossá a helyzetet.”*

De Lenin biztos volt abban, hogy a szocialista forma, mely akkor még jelentéktelen és gyenge volt, felülkerekedik. Lenin előrelátása valóra vált.

A Bolsevik Párt XVII. Kongresszusára gazdaságunkban a szocialista forma kizárólagosan uralkodóvá vált. Sztálin elvtárs, kongresszusi beszámolójában, erről a kérdéstről ezt mondta: „Most elmondhatjuk . . ., hogy az első, harmadik és negyedik társadalmi-gazdasági forma már nem létezik, a második társadalmi-gazdasági forma másodrangú helyre szorult, míg az ötödik társadalmi-gazdasági forma, a szocialista forma, osztatlanul uralkodó és egyedül parancsnokló erő az egész népgazdaságban.”**

A szocializmus győzelmének eredményeként országunkban eltűnt az embernek ember által való kizsákmányolása, a munkanélküliség és a nyomor. „ . . . olyan történelmi vívmányok ezek a dolgozók anyagi helyzete

* Lenin. A terményadóról. Lásd *Lenin*. Válogatott művek. 2. köt. Szikra 1949. 839. old.

** A SzK(b)P története. Szikra 1950. 387. old.

szempontjából — mondta Sztálin elvtárs a kongresszuson —, amilyenekről a legesleg-«demokratikusabb» burzsoá országok munkásai és parasztjai még csak nem is álmodhatnak”.*

Sztálin elvtárs, mint örvendetes tényt említette a dolgozó tömegek növekvő aktivitását és munkahősieségét, többek közt a női kolhoztagok növekvő aktivitását a társadalmi és állami munkában.

A XVII. kongresszus idején, nem teljes adatok szerint, 6 ezer női kolhozelnök, 60 ezer női mezőgazdasági artel vezetőségi tag, 28 ezer női brigádvezető, 9 ezer kolhozbeli árufarmvezető, 100 ezer munkacsoportvezető és 7 ezer traktorista volt.

Sztálin elvtárs az országunkban végbement gyökeres átalakulásról ezt mondta: „A Szovjetunió az alatt az időszak alatt gyökeresen átalakult, ledobva magáról az elmaradottság és középkoriság köntösét. Agrárországból ipari országgá lett. Az apró egyéni mezőgazdaság országából a kollektív gépesített mezőgazdasági nagyüzemek országává változott át. Sötét, írástudatlan, kulturálatlan országból átváltozott — helyesebben: átváltozóban van — írástudó és kulturált, a Szovjetunió népeinek nyelvein működő felső-, közép- és alsó iskolák óriási hálózatával átfont országgá.”**

Mi biztosította az egész fronton a szocializmus győzelmét, milyen okok következtében érte el a szovjet nép ezeket a hatalmas sikereket?

A szocializmus döntő győzelmeit a szocialista gazdasági rendszernek a kapitalista gazdasági rendszer feletti fölénye biztosította. Ezeket a győzelmeket, a Párt és a szovjet kormány merész, forradalmi és bölcs politikája folytán valósították meg a tömegek. A győzelmeket a dolgozó tömegek nagyfokú aktivitása és önfeláldozása, a kibontakozó szocialista munkaver-

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 543—544. old.

** Ugyanott, 522. old.

seny és élmunkás-mozgalom eredményeképpen értük el. A szovjet ember milliói számára a munka, a korábbi súlyos és megszegyenítő teherből a becsület, dicsőség és hősiesség dolga lett.

„Országunk tapasztalata alapján bebizonyult — mondta Sztálin elvtárs —, hogy a szocializmus győzelme, egy, különálló országban teljességgel lehetséges. Milyen ellenvetést lehet felhozni e tény ellen?!”*

*

Beszámolójában Sztálin elvtárs a tudományos analízis felülmúlhatatlan erejével jellemezte a gazdasági és politikai erőknél a világszínpadon kialakult nemzetközi helyzetét és egymáshoz való viszonyát.

1929-től 1933-ig a kapitalista országokban gazdasági világválság tombolt. Ezen országok ipara 1933-ban 25 százalékos vagy még nagyobb csökkenést mutat az 1929-es évvel szemben. A munkanélküliek száma hivatalos adatok szerint Angliában elérte a 3 milliót, Németországban az 5 milliót, az USA-ban a 10 milliót.

A munkásosztály ezekben az országokban elkeseredett harcot vívott a burzsoázia ellen. A néptömegek, jegyezte meg Sztálin elvtárs, még nem érkeztek el odáig, hogy rohamra induljanak a kapitalizmus ellen, de a roham gondolata érik tudatukban.

A gazdasági válsággal kapcsolatban nagymértékben kiélesedtek az ellentétek mind a kapitalista országok között, mind ezeken belül. A burzsoázia, hogy uralmát fenntartsa, a szociáldemokraták támogatásával a fasizmushoz, a kormányzás rendőri, terrorisztikus módszereihez, a háborús revánspolitikához folyamodott. Így kerültek a fasiszták uralomra Németországban és más imperialista országok is a fasiszálás útjára léptek. A kapitalista országok uralkodó osztályai nagy igye-

---

* Ugyanott, 553. old.

kezettel semmisítették meg a parlamentarizmus és a polgári demokrácia maradványait. Miközben lázasan készülődtek az új imperialista háborúra, fokozták a munkásosztály és annak kommunista pártjai ellen irányuló terrort.

„Mint látjuk — mondta Sztálin elvtárs —, a dolog új imperialista háború irányában halad, ezt tekintik kivezető útnak a jelen helyzetből.”*

Sztálin elvtárs leleplezve a Szovjetunió megtámadásának imperialista tervét, figyelmeztetett arra, hogy „Aligha lehet kételkedni abban, hogy ez a háború a legveszedelmesebb háború lesz a burzsoázia számára. Nemcsak azért lesz a legveszedelmesebb, mert a Szovjetunió népei életre-halálra fognak harcolni a forradalom vívmányaiért, legveszedelmesebb lesz a burzsoázia számára azért, mert a háború nemcsak a frontokon fog folyni, hanem az ellenfél frontja mögött is... Aligha fér hozzá kétség, hogy a második Szovjetunió elleni háború a támadók teljes vereségére, Európa és Ázsia számos országában forradalomra, s ez országok burzsoá és földbirtokos kormányainak megsemmisítésére fog vezetni.”**

Sztálin elvtárs nagyszerű előrelátása teljesen beigazolódott. Az angol-amerikai imperialisták provokációjára a fasiszta Németország által kirobbantott második világháború a legmilitaristább és legagresszívabb országok, Németország és Japán szétzúzásával végződött. A hitleri Németország és az imperialista Japán szétzúzásában döntő szerepe volt a Szovjetuniónak. A Szovjetunió párharcban verte szét a hitleri Németországot és megmentette Európa civilizációját a vérengző fasiszta fenevadaktól.

A fasizmus szétverése gyengítette az imperializmus és a reakció erejét és erősítette az antifasiszta

* Ugyanott, 512. old.

** Ugyanott 515. old

mozgalmat. A második világháború eredményeképpen több közép- és délkeleteurópai ország kivált az imperialista rendszerből és kialakította a proletárdiktatúra egyik formáját, a népi demokráciát. Kínában győzött a Népi Köztársaság. A demokrácia és a szocializmus tabora megnövekedett és megerősödött, az imperialista tábor megrendült. Az USA és Anglia imperialistái féktelenül propagálják a háborút, mellyel a világuralmat vélik elérni. És ha a churchillek és trumanok új háborút próbálnak a népekre erőszakolni, akkor az kétségtelenül az egész világkapitalizmus sírja lesz.

Sztálin elvtársnak a XVII. pártkongresszuson elhangzott szavai ma is intő figyelmeztetésként csengenek a háborús uszítók felé:

„A mi külpolitikánk világos. A béke megőrzésének és a kereskedelmi kapcsolatok fejlesztésének politikája ez valamennyi ország felé. A Szovjetuniónak esze ágában sincs, hogy akárkit is fenyegetsen, még kevésbé, hogy akárkire is rátámadjon. Mi a béke mellett vagyunk és a békéért harcolunk. De nem félünk a fenyegetésektől és készek vagyunk rá, hogy a háborús uszítók csapására csapással feleljünk. Aki békét akar és kereskedelmi kapcsolatokat igyekszik velünk létesíteni, az mindenkor támogatásra talál nálunk. Azokat pedig, akik megpróbálnak rátámadni országunkra: úgy visszaverjük, hogy belepusztulnak, nehogy még egyszer kedvük kerekedjék disznóormányukat a mi szovjet-kertünkbe bedugni.”*

*

Sztálin elvtárs beszámolójában nagy figyelmet szentelt a Párt kérdésének. Rámutatott, hogy a Párt rendkívüli sikereket ért el és vitathatatlan tekintélye van a szovjet nép és az egész haladó emberiség előtt azért, mert marxista párt, mert lenini párt.

* Ugyanott, 521. old.

„Nem kétséges — mondta Sztálin elvtárs —, hogy amíg ehhez a tanításhoz hívek maradunk, amíg ezzel az iránytűvel rendelkezünk, munkánk sikeres lesz.“*

A Bolsevik Párt forradalmi és bölcs politikája biztosította a szocialista építés óriási sikereit, biztosította a leninizmus győzelmét. A trockistákat és a kapitalizmus jobboldali restaurálóit szétvertük; az antileninista csoportok maradványait megsemmisítettük.

A kongresszus idején a Bolsevik Párt olyan tömör volt, mint még soha. Sztálin elvtárs mégis figyelmeztetett arra, hogy a harc még nem ért véget. „A kapitalizmusnak a gazdaságban és főleg az emberek tudatában meglevő csökevényei kedvező talajul szolgálnak a szétvert leninellenes csoportok ideológiájának felélézésére. Az emberi tudat fejlődése elmarad az emberek gazdasági helyzete mögött. Ezért a burzsoá nézetek csökevényei még megmaradnak és egy bizonyos ideig meg fognak maradni az emberek fejében, jóllehet a gazdaságban a kapitalizmust már felszámoltuk. Emellett azt is számításba kell venni, hogy a kapitalista környezet, amellyel szemben szárazon kell tartanunk a puskaport, éleszteni és támogatni igyekszik ezeket a csökevényeket.“**

Sztálin elvtárs szerint a kapitalizmusnak az emberek tudatában élő csökevényei ellen küzdeni egyet jelent a harccal a szocialista tulajdon, mint szent és sérthetetlen tulajdon megszilárdításáért, egyet jelent azzal, hogy harcolni kell a munkához való szocialista viszonyért, az öntudatos munkafegyelemért, a szocialista munkaverseny kifejlesztéséért. Sztálin elvtárs azt követelte meg a párttagoktól, hogy emeljék fel elméleti színvonalukat a megfelelő magaslatra, erősítsék meg az ideológiai munkát a Párt összes láncszemeiben, fáradhatatlanul propagálják a leninizmust, neveljék a párt-

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 575. old.

** A SzK(b)P története. Szikra 1950. 387. old.

szervezeteket és az azokat körülvevő pártonkívüli aktívát a nemzetköziség és minden ország dolgozói közötti testvéri szolidaritás szellemében; megkövetelte, hogy ne kenjék el, hanem bátran bírálják a leninizmustól való elhajlásokat, leplezzék le rendszeresen a leninizmussal szembenálló ellenséges irányzatok ideológiáját és ideológiai maradványait.

Az a munkaprogram, melyet Sztálin az ideológia frontján kidolgozott, rendkívüli jelentőségű ma is, amikor a szovjet nép sikerrel küzd a háborúutáni sztálini öt éves terv teljesítéséért és sikeresen valósítja meg a fokozatos átmenetet a szocializmusból a kommunizmusba. Ez a program vezeti Pártunkat akkor, amikor a szovjet népben hazája iránti forró szeretetet ápolva, harcol a burzsoá ideológia veszedelmes befolyása, a burzsoá nacionalizmus és kozmopolitizmus ellen.

Sztálin elvtárs a XVII. pártkongresszuson tartott beszámolójában különös figyelmet fordított a szervezeti vezetéssel, az emberek helyes kiválasztásával és a végrehajtás ellenőrzésének megszervezésével kapcsolatos kérdésekre.

A szervezeti munka döntő jelentőségű volt a szocialista építés szempontjából, mert a szocializmus sikerei nem maguktól születnek meg, hanem úgy, hogy kemény harcot folytatunk a Bolsevik Párt vezérvonalának érvényesítése érdekében.

„A győzelem sohasem jön el magától — mondta Sztálin elvtárs —, rendszerint úgy kell odavonszolni. Jó határozatok és nyilatkozatok a Párt általános irányvonala mellett — ez csak kezdete a dolognak, mert ezek csak a győzelem óhaját jelentik, de nem magát a győzelmet.” És tovább: „... ha meg van adva a helyes politikai vonal, minden a szervezeti munkától függ, többek közt magának a politikai vonalnak a sorsa, annak végrehajtása vagy kudarca is.”*

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 566. old.

Sztálin elvtárs erőteljesen hangsúlyozta, hogy a mi nehézségeink — a szervezeti vezetés nehézségei és kiemelte, hogy a munkában előforduló elmaradásokért és fogyatékoságokért a felelősség mostantól kezdve kilenctized részben nem az objektív körülményekre, hanem reánk magunkra hárul.

Sztálin elvtárs azt követelte meg a Párttól, hogy távolítsa el a vezető állásokból azokat a funkcionáriusokat, akik gátolják a szocialista építés nehézségeinek leküzdését, megkövetelte, hogy tétovázás nélkül váltsa le a vezető állásokból az „elbizakodott nagyurakat” és a „becsületes fecsegőket”, akik bármilyen eleven ügyet képesek fecsegésbe fullasztani.

Sztálin elvtárs a Párt és a Szovjetállam határozatainak végrehajtása feletti ellenőrzés megjavítására azt javasolta, hogy a Központi Ellenőrző Bizottság és a Munkás-Paraszt Ellenőrzés helyébe — amely a XVII. Kongresszusig már teljesítette feladatait — alakítsák meg a SzK(b)P Központi Bizottsága mellett működő Párt Ellenőrző Bizottságot és a Szovjetunió Népbiztosi Tanácsa mellett működő Szovjet Ellenőrző Bizottságot. Ezt a javaslatot egyhangúlag elfogadták.

A szervezeti munka terén Sztálin elvtárs a következő feladatokat tűzte ki a Párt elé:

„1. összhangba kell hozni a szervező munkát a Párt politikai vonalának követelményeivel;

2. a szervezeti vezetést a politikai vezetés színvonalára kell emelni;

3. el kell érni azt, hogy a szervezeti vezetés teljes mértékben biztosítsa a Párt politikai jelszavainak és határozatainak megvalósítását.”*

Különös erővel hangsúlyozta Sztálin elvtárs az éberség fokozásának szükségességét és felszólította a párttagokat, hogy ne bizakodjanak el, ne ringassák magukat álomba az elért sikerek felett, hanem marad-

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 389. old.

janak a teljes, mozgósított készenlét állapotában.”
 „Nem elringatni kell a Pártot — hanem fejleszteni benne az éberséget, nem elaltatni — hanem harci készenlétben tartani, nem lefegyverezni — hanem lefegyverezni, nem leszerelni — hanem mozgósított állapotban tartani a második öt éves terv megvalósítására.”*

A SzK(b)P Központi Bizottságának munkájáról szóló beszámoló nyomán a Kongresszus egyhangúlag a következő határozatot fogadta el: „Miután meghallgatta Sztálin elvtárs a SzK(b)P Központi Bizottsága tevékenységéről szóló beszámolóját, a XVII. Kongresszus elhatározta, hogy

1. teljes egészében jóváhagyja a SzK(b)P Központi Bizottságának politikai vonalát és gyakorlati munkáját;

2. jóváhagyja Sztálin elvtárs beszámolóját és valamennyi pártszervezetnek azt javasolja, hogy munkájában a Sztálin elvtárs beszámolójában elhangzott tételket és kitűzött feladatokat kövesse.”**

Sztálin elvtárs legközelebbi fegyvertársa és barátja, Kirov elvtárs a XVII. Kongresszuson mondott beszédében a beszámolót korunk legragyogóbb és legteljesebb dokumentumának nevezte.

*

A XVII. Kongresszus meghallgatta Molotov és Kujbisev elvtársak beszámolóit a népgazdaság fejlesztésének második öt éves tervéről.

A második öt éves terv politikai főfeladata az volt, hogy véglegesen felszámoljuk a kapitalista elemeket és teljesen megsemmisítsük azokat az okokat, melyek az osztálykülönbségeket és a kizsákmányolást szülik. A feladat az volt hogy a kapitalizmusnak a gazdaság-

* Ugyanott.

** A SzK(b)P határozatokban. II. rész. 6. kiad. 567. old. (oroszul).

ban és az emberek tudatában meglévő csökevényeit leküzdjük és az ország egész dolgozó lakosságát az osztály nélküli szocialista társadalom öntudatos és aktív építőivé tesszük. Ezt a feladatot a második ötéves terv határidőelőtti teljesítéseképpen megoldottuk. Végleg megsemmisültek országunkban a kapitalista elemek, valamint azok az okok, melyek az osztálykülönbségeket és az embernek ember által való kizsákmányolását szülik. A szovjet nép kijárta a kultúrforradalom nagy iskoláját és megszabadult a mult sok régi szokásától és „anyajegyétől”. A szocialista társadalomnak eddig nem ismert, új mozgatóerői jelentek meg: a szovjet társadalom morális és politikai egysége, a népek barátsága és az éltető szovjet hazafiság. Az olyan fogalmak, mint nép és kommunizmus, nálunk összeforrtak. Az emberiség történetében egy eddig ismeretlen új munkásosztály jelent meg, amely megszabadult a kizsákmányolástól, megsemmisítette a kapitalista gazdasági rendszert és megteremtette a termelési eszközök szocialista tulajdonát. Egészen új, ugyancsak mindenféle kizsákmányolás alól felszabadult parasztság fejlődött ki. A parasztság kolhozokban egyesült, olyan kolhozokban, melyeknek alapjául nem a termelési eszközök magántulajdona, hanem a kollektív tulajdon szolgál. Az új szovjet értelmiség, mely ezekben az években nőtt fel, a szocialista társadalom egyenjogú tagja. A népet szolgálja, és egy test, egy lélek a munkásokkal.

A második ötéves terv gazdasági főfeladata az egész népgazdaság újjáalakításának befejezése volt. E befejezésnek pedig döntő feltétele az új technika és az újszerű termelés elsajátítása.

A második ötéves terv végére, 1937-re az ipari termelésnek körülbelül a háborúelőtti színvonal nyolcszorosára kellett emelkednie. A beruházási munkálatok mértékét, az egész népgazdaságra vonatkozóan, 133 milliárd rubelben állapították meg, vagyis 69 milliárd rubellel magasabban, mint az első ötéves tervben. A

beruházásoknak ez az óriási lendülete biztosította a technikai berendezés teljes megújítását a népgazdaság valamennyi ágában. A gépgyártásnak, mint az első öt-éves tervben is, a vezetőhelyet biztosítottuk. Az egész népgazdaság technikai újjáalakítása és a legújabb technika bevezetésének eredményeképpen azt irányoztuk elő, hogy 1937-ben az egész ipari termelésnek körülbelül 80 százalékát az új vállalatoktól kapjuk, melyeket az első és második ötéves tervben építettünk, vagy újjáalakítottunk. A második ötéves tervnek még tovább kellett fokoznia országunk haderejét. És valóban, fegyveres erőnk évről-évre erősödött. Javult a hadsereg technikai felszerelése. Tíz év alatt (1929—1939) a tüzérség hétszeresére, a tankok száma negyvenháromszorosára, a légierő hat és félszeresére emelkedett.

Az első két ötéves terv folyamán gyökeresen átalakult hadiflottánk. Az ország iparosítása lehetővé tette, hogy hatalmas hajóépítő ipart létesítsünk. Négy-szerannyi hadihajó épült, mint a cári Oroszországban az első világháborút megelőző 10 év alatt.

A mezőgazdaság technikai újjáalakítása terén az volt a feladat, hogy a kolhozokat kiváló minőségű mezőgazdasági gépekkel lássuk el, nagymennyiségű gépkocsit juttassunk a falunak és minden kolhoz számára biztosítsuk a gép- és traktorállomások személyzetét. Tervbevettük, hogy a traktorparkot négyszeresére, a kombájn- és gépkocsiparkot tizenkétszeresére növeljük, befejezzük a mezőgazdaság gépesítését és széles körben bevezetjük az agrotechnikát, a helyes vetésforgókat stb.

A második ötéves terv teljesítésének eredményeképpen mezőgazdaságunk a világ első mezőgazdasága lett.

A második ötéves terv a közlekedés és hírközlés technikai újjáalakítására nagyszabású munkákat irányzott elő. 5 ezer kilométernyi vasutat villamosítottunk;

csaknem 10 ezer kilométeren második sínpárt fektettünk le, hatalmas vasútvonalakat építettünk: Bajkál—Amur, Akmolinszk—Kartali, Moszkva—Donyec-médenca, Karaganda—Balhas, Ufa—Magnitnaja stb. vasutakat, összesen 11 ezer kilométer hosszúságban. A víziközlekedés terén a víziutak gigantikus építését vettük tervbe: Fehér-tenger—Balti-tenger, Moszkva—Volga, Volga—Don csatornákét, a Mária-csatorna és a Moszkva folyó víziútrendszerének újjáépítését.

A második ötéves terv a Szovjetunió keleti kerületeinek — az Uralnak, Nyugat- és Kelet-Szibériának, Kazahsztánnak, a Távolkeletnek, Közép-Ázsiának stb. további iparosítását, a második, keleti szén- és kohászati bázis építésének befejezését vette tervbe. A termelőerők helyes elrendezésének eredményeképpen a keleti köztársaságok hazánk védelmének hatalmas bázisaivá váltak.

A második ötéves terv átfogó programot adott a dolgozó tömegek anyagi- és kultúrszínvonalának további emelésére. A parazita osztályok maradványainak végleges felszámolása és a nemzeti jövedelem általános emelkedése biztosította a második ötéves tervben a munkás- és kolhozparaszt-tömegek jólétének még nagyobb emelkedését, a reálbérek jelentékeny növekedését. A nemzeti jövedelemnek a második ötéves tervben 2,2-szeresére, a nemzeti jövedelemen belül a fogyasztási alapnak 2,4-szeresére kellett emelkednie az akkumulációnak a társadalmi gazdaságban való egyidejű óriási növekedése, valamint az állami tartalékok gyarapodása mellett.

A második ötéves terv idején hatalmas kultúrforradalom ment végbe. A szovjet nép anyagi és kulturális színvonalának emelkedésében jutott kifejezésre az orosz proletariátus 1917 októberi vívmányainak ereje és hatalma.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom örökre megsemmisítette a gyűlölt kapitalista rendszert és utat

nyitott országunk népeinek a fényes jövő felé. Lenin azt mondta, hogy sohasem fogják legyőzni azt a népet, mely érezte és látta a szocialista forradalom hatalmas anyagi és kulturális eredményeit, a szocializmus győzelmének eredményeit. A második ötéves terv nagy-szerű feladatainak sikeres végrehajtása érdekében a népgazdaság valamennyi területén minden módon emelni kellett a munka minőségét és elsősorban a gyakorlati szervezeti vezetés minőségét. Ezért mondja a Kongresszus határozata ebben a kérdésben a következőket: „A második ötéves terv fő feladatai — a tőkés elemek végleges felszámolása, a gazdaságban és az emberek tudatában élő kapitalista csökevények leküzdése, az egész népgazdaság újjáalakításának befejezése a legújabb technika alapján, az új technikának és az új üzemeknek teljes kihasználása, a mezőgazdaság gépesítése és hozamának növelése — minden téren halasztást nem tűrően vetik fel a *munka minőségi megjavításának kérdését, elsősorban a gyakorlati szervezeti vezetés minőségi megjavításának kérdését.*”*

A XVII. pártkongresszus új szervezeti szabályzatot fogadott el. Ez az új szervezeti szabályzat, a régitől eltérően, egy bevezető részt tartalmaz, megerősíti azokat a szervezeti változásokat, amelyek a XVI. pártkongresszus határozatai óta mentek végbe és olyan formát adott a pártszervezeteknek, amely az egész Párt számára a legsikeresebb munkát biztosította a második sztálini ötéves terv végrehajtása során.

A szervezeti szabályzat bevezető része röviden meghatározza, hogy mi a kommunista párt, mi a jelentősége a proletariátus harca szempontjából, milyen helyet és milyen szerepet tölt be a munkásosztály diktatúrájának rendszerében. A szervezeti szabályzat hangsúlyozza, hogy a Párt a Szovjetunió munkásosztályának

* A SzK(b)P története. Szikra 1950. 390. old.

élenjáró szervezett csapata, osztályszervezetének legmagasabb formája.

Az új szervezeti szabályzat meghagyta a párttag-ság fogalmának korábbi meghatározását és részletesen felsorolta a párttagok kötelezettségeit. A pártagnak nemcsak az a kötelessége, hogy idejében befizesse a tagsági díjakat, alávesse magát a Párt határozatainak és elfogadja a Párt programját, hanem az is, hogy a legszigorúbban betartsa a pártfegyelmet, aktívan résztvegyen a Párt és az ország politikai életében, gyakorlatban alkalmazza a Párt politikáját és szakadatlanul emelje ideológiai és politikai színvonalát. A szervezeti szabályzat arra kötelezi a párttagot, hogy az állami és munkafegyelem betartásának mintaképe legyen és rendszeresen fejlessze termelési szakképzettségét.

Az új szervezeti szabályzat szigorúbb szabályokhoz köti a felvételt. A szervezeti szabályzat megkövetelte a jelöltségi idő eltöltésének és a jelölt párttaggá való felvételének gondos és szigorú ellenőrzését. Az új szervezeti szabályzat foglalkozott a szimpatizánsok csoportjaival is.

A szervezeti szabályzat részletesen kifejti a párt-építés szervezeti elveit és újonnan fogalmazza meg a korábbi pártsejtekre, azaz — ahogy a XVII. pártkongresszus óta nevezzük — az alapszervezetekre, továbbá a pártonbelüli demokráciára és a pártfegyelemre vonatkozó pontokat is.

*

A XVII. pártkongresszus határozatai biztosították a második ötéves terv sikeres végrehajtását és a szocialista rendszer osztatlan uralmát a Szovjetunió egész népgazdaságában.

A Párt és a népek nagy vezére, Sztálin elvtárs vezetésével a Szovjetunió a győztes szocializmus országa lett.

Nagy jelentőségük volt és van ma is Sztálin elv-

társ kongresszusi útmutatásainak, melyek rávilágítottak arra, hogy milyen szükséges a Párt és a szovjet nép éberségének és harci készenlétének fokozása, a háborús uszítók mesterkedéseivel szemben, mennyire fontos a nemzetközi kapcsolatok megszilárdítása országunk munkásai és a külföldi proletariátus között.

„Nyugaton a munkások azt mondják — mutatott rá Sztálin elvtárs —, hogy a Szovjetunió munkásosztálya a világproletariátus rohambrigádja. Ez nagyon helyes. Ez azt jelenti, hogy a világproletariátus továbbra is kész erejéhez és lehetőségeihez mértén támogatni a Szovjetunió munkásosztályát. Ez azonban komoly kötelezettségeket ró ránk. Ez azt jelenti, hogy a világproletariátus rohambrigádjának megtisztelő címét munkánkkal kell kiérdemelnünk. Ez arra kötelez bennünket, hogy jobban dolgozzunk és jobban harcoljunk a szocializmus végső győzelméért országunkban, a szocializmus győzelméért az egész világon.”*

A XVII. pártkongresszuson elhangzott sztálini útmutatások — fejlődésünk perspektíváiról, a Párt feladatairól az eszmei, politikai és szervezeti vezetés terén, a forradalmi éberségről és a harci készenlétről, a kritikáról és önkritikáról, a proletár nemzetköziség elveiről — ma a Pártot és a szovjet népet a kommunizmus felépítéséért való harcra fegyverzik fel a Szovjetunióban és iránytmutató jelentőségük van a világ kommunista pártjai számára.

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 576. old.

G. OVSZJANNYIKOV

A MOSZKVAI BOLSEVIKOK HARCA A NÉP- GAZDASÁG SZOCIALISTA ÚJJÁALKÍTÁSÁÉRT

Hogy az ország iparosításának sztálini tervét megvalósítsuk, a népgazdaság minden ágát az új, korszerű technika alapján gyökeresen át kellett alakítanunk. A fejlődő ipart, közlekedést, mezőgazdaságot új gépekkel, kiváló minőségű technikai berendezéssel kellett ellátni. Enélkül lehetetlen volt végigvinni a szocializmus támadását a város és a falu tőkés elemei ellen, lehetetlen volt elérni és túlszárnyalni a legfejlettebb kapitalista országokat az ipar fejlettségi színvonala terén.

Abban az óriási átalakító munkában, mely a Bolsevik Párt vezetésével országszerte kibontakozott, Moszkva munkásosztálya töltötte be az élcsapat szerepét. A moszkvaiak hatalmas ipari központtá változtatták a Szovjetállam fővárosát, számos új, óriási üzem építettek, olyan iparágakat teremtettek meg Moszkvában, melyeknek döntő jelentőségük volt hazánk technikai és gazdasági függetlenségéért folytatott harcában.

A forradalomelőtti Moszkvát a kartonszövet városának nevezték, mert a textilipar volt túlsúlyban. A gépi berendezések gyártása Moszkva egész ipari termelésének mindössze 23 százalékát tette ki. A moszkvai üzemek csupán a legegyszerűbb gépeket és mechanizmusokat állították elő, azokat is jelentéktelen mennyiségben.

Csakis a Bolsevik Párt akarata, hazánk munkásosztályának hősi erőfeszítése alakíthatta át alapjaiban Moszkva és Moszkva-terület arculatát.

Az első sztálini ötéves terv kezdetén a Párt, a kormány és maga Sztálin elvtárs rendkívül felelősségteljes feladatot tűzött ki a fővárosi bolsevikok és munkások elé: megteremteni Moszkvában és Moszkva-területen az ország iparosítása szempontjából nagyjelentőségű, igen bonyolult és kvalifikált gépeket gyártó üzemeket.

A szovjet nép a Párttól kapott népgazdasági feladatok megvalósítása közben a Szovjetunió pusztulásra ítélt tőkés elemeinek és a nemzetközi imperialista burzsoáziának dühödt ellenállásába ütközött.

A szovjet nép ellenségei mindenáron meg akarták hiúsítani a szocializmus építését a Szovjetunióban. A régi burzsoá szakemberek felső rétegei volt gazdáik — az orosz nagyiparosok és külföldi cégtulajdonosok — utasítására kémkedéssel és kártevéssel foglalkoztak az üzemekben és gyárakban, s országunk legfontosabb új építkezésein.

Moszkvában és Moszkva-területen a kártevők meg akarták hiúsítani a legnagyobb ipari vállalatok építését és újjáalakítását: az „Elektrosztal”-gyár, a bobriki erőmű, a moszkvakörnyéki szénmedence, a kasiri erőmű stb. építését. Tönkre akarták tenni a moszkvai erőművet is.

A kémekkel és kártevőkkel szorosan együttműködtek a hazaáruló trockisták és buharinisták. Aljas kétszínűséggel aknamunkát folytattak a Párt és a szovjet nép ellen, s kezükbe akarták kaparintani a moszkvai pártszervezet vezetését, hogy ezekből a kulcspoziciókból induljanak rohamra a SzK(b)P Központi Bizottsága ellen.

A moszkvai pártszervezet vezetőségébe befurakodott Uglanov, Kotov, Uhanov, Rjutyin és mások minden eszközzel meg akarták gátolni, hogy Moszkva gépipari központtá váljék és azt hajtogatták, hogy Moszkva a kartonszövet városa volt és annak is kell maradnia.

A mezőgazdaság terén az uglanovisták nyíltan

kulák-vonalat vittek. Azért, hogy a mezőgazdaság kollektivizálását lehetetlenné tegyék, a legjobb földeket a kulákoknak juttatták, segítettek nekik berendezkedni a tanyákon; a szegényparasztság mezőgazdasági felszereléseire kiutalt hiteleket a kulákoknak adták.

Moszkva pártszervezetei élesen szembeszálltak az uglaszovisták kapituláns, áruló politikájával. A SzK(b)P Központi Bizottsága és Sztálin elvtárs személyes vezetésével sikerült is őket véglegesen szétzúznunk. Megbuktak a jobboldali restaurálók arra irányuló kísérletei, hogy a moszkvai bolsevikok soraiban bomlást idézzenek elő és letérítsék a Pártot a lenini útról. Uglaszovot eltávolítottuk a moszkvai szervezet vezetőségéből.

A moszkvai bolsevikok Molotov elvtársat választották vezetőjüké, aki megmaradt a SzK(b)P Központi Bizottsága titkárának és egyidejűleg a SzK(b)P Moszkvai Bizottságának titkára volt a XVII. moszkvai kormányzósági pártkonferenciáig (1929 február).

A nagy Sztálin legközelebbi fegyvertársának, Molotov elvtársnak vezetése biztosította a moszkvai pártszervezet eszmei harcképességének fokozását.

A bolsevikok vezette moszkvai munkások az első öt éves terv időszakában olyan üzemóriásokat létesítettek, melyek több döntő iparág fejlődésének vetették meg alapját a Szovjetunióban. 1931 október 1-ére befejeződött a gépkocsigyár újjáalakítása, helyesebben újonnan való felépítése, a volt „AMO” gépkocsijavító műhelyek helyén, melyek a forradalom előtt Rjabusinszkij, ismert milliomos tulajdonában voltak. A gépkocsigyártás elsőszülöttjének megszületését türelmetlenül várta az egész ország. Sztálin elvtárs a SzK(b)P Központi Bizottsága nevében forró üdvözlést küldött a gépkocsigyár építőinek:

„A SzK(b)P Központi Bizottsága nagy megelégedéssel emlékezik meg az «AMO» gyár munkásainak, adminisztratív és műszaki személyzetének győzelmé-

ről. Ott, ahol az orosz kapitalisták csak elmaradott technikával rendelkező, alacsony munkatermelékenyséű, barbár módon kizsákmányoló gépkocsijavító-műhelyeket tudtak építeni, most hatalmas óriás létesült 25 ezer tehergépkocsi kapacitással, a modern technika minden vívmányával felszerelve. Győzelme — országunk minden dolgozójának győzelme. A SzK(b)P Központi Bizottsága annak a megingathatatlan meggyőződésének ad kifejezést, hogy ezt az első nagy győzelmet további győzelmeitek fogják követni: az üzem új technikájának elsajátítása, a termelési program szigorú teljesítése, az önköltség csökkentése és a termelés magas minőségi színvonala.

Forró bolsevik üdvözet a Szovjetunió első gépkocsi üzemóriása, az «AMO» gyár minden építőjének.”

A szovjet gépkocsigyártás ragyogó győzelmének tiszteletére a Szovjetunió Központi Végrehajtó Bizottságának Elnöksége az üzem dolgozóinak kérésére elhatározta, hogy a volt „AMO” gyárnak a szovjet nép nagy vezére, Sztálin elvtárs nevét adja.

Sztálin elvtárs üdvözetére és a Központi Végrehajtó Bizottság Elnökségének határozatára a munkások ezt válaszolták: „Gyárunk elnyerte nevedet Sztálin elvtárs, és mi biztosítunk Téged, hogy a továbbiakban még nagyobb energiával, bolsevik módon küzdünk az üzem új technikájának elsajátításáért, a termelési program túlteljesítéséért, a termelési költségek csökkentéséért, a termelés kiváló minőségéért.

A Te utasításaid megvalósításáért folyó harcban új győzelmekre indulunk — 1931-ben 2200 gépet adunk az országnak.”

A Sztálin gyár munkásai megtartották szavukat. 1933-ban már csaknem tízszer annyi új márkájú gépkocsit adtak az országnak, mint 1931-ben.

A moszkvai bolsevikok az első ötéves tervben megoldottak egy másik igen fontos problémát is — a világviszonylatban is óriási moszkvai golyóscsapágy-

gyár felépítését. Ez az üzemóriás méreteit és technikai felszerelését tekintve, felülmúlta bármelyik amerikai vagy európai csapágygyárat. Ez az üzem rendkívüli jelentőségű a gépipar szempontjából. Golyóscsapágy nélkül lehetetlen repülőgépet, traktort és gépkocsit gyártani. A golyóscsapágyak hazai előállítása feleslegessé tette ennek a cikknek külföldről történő behozatalát.

A golyóscsapágygyárat 1932 március 29-én — pontosan egy évvel az építkezés megkezdése után — átadták rendeltetésének. A munkások közbenjárására a Központi Végrehajtóbizottság Elnöksége Kaganovics nevét adta az üzemnek.

Az első sztálini ötéves terv éveiben jött létre Moszkvában a szerszámgyépgyártó ipar. Felépült az Ordzsonikidzéről elnevezett revolverpad-gyár. E gyár felépítése szintén példátlanul rövid idő alatt, 1930 júniusától 1931 decemberéig valósult meg.

Gyökeresen újjáalakították a volt Bromley-gyárat is. Ez a kis vállalat a Nagy Októberi Szocialista Forradalom előtt baltát, fejszét és egyéb házieszközöket állított elő. A gyárnak az első ötéves terv időszakában történt újjáalakítása után nyoma sem maradt a régi Bromley-féle üzemnek. A legtokéletesebb és a legbonyolultabb munkapadokat előállító, hatalmas üzemmé vált.

Ugyanezekben az években rendezték be Moszkvában a legnagyobb szerszámgyárat, a „Frezer” és „Kalibr” gyárat. A „Kalibr” gyárnak már akkori magas termelékenységéről képet alkothatunk, például a következő tényből: az a mérőszerszám, melyet azelőtt, a régi üzemekben 8 óra alatt gyártottak le, a „Kalibr” gyárban 40 perc alatt készült el.

Jelentős újjáalakításon ment keresztül a kolomnai mozdonygyár. Az első ötéves terv vége felé ez a gyár megkezdte az Európában legjobb „Ioszif Sztálin” típusú, nagyteljesítményű mozdonyok szériagyártását, s

bevezette a villanymozdonyok és Diesel-motoros vonatok gyártását a Szovjetunió vízben szegény területeinek vasútvonalai számára.

A Moszkvában és környékén létesített textilgyárak már ezekben az években csaknem teljesen mentesítették az országot a textilgépek importjától.

A mezőgazdasági gépgyártás fejlesztésében nagy részük volt a moszkvai munkásoknak. Különösen említésreméltó a „Komszomolka“ típusú lennyűvógépgyártása a ljuberecki gyárban és a burgonyakapáló- és vetőgép gyártása a rjazanyi mezőgazdasági gépgyárban.

Nagyjelentőségűek voltak az ország népgazdaságának és kulturális építésének szükségletei szempontjából a moszkvai finommechanikai üzemek: az órákat, röntgenkészülékeket, számológépeket, laboratóriumi felszereléseket, repülési és földmérési műszereket, rádiókészülékeket, hőelektromos készülékeket stb. előállító gyárak.

Sikeresen valósult meg a szocialista újjáalakítás egyik legfontosabb feladata: elektrotechnikai ipar létesítése Moszkvában és Moszkva-területen. Az első ötéves terv végén a moszkvai elektrotechnikai ipar termelése az egész Szovjetunió elektrotechnikai termelésének 45 százalékára emelkedett az 1927—28. évi 31 százalékkal szemben. Nemcsak Moszkva, de az egész ország legnagyobb elektrotechnikai ipari vállalata a sokezer munkást foglalkoztató moszkvai, Kujbisevről elnevezett villamossági gyár lett. Termelése évről-évre rendkívüli gyorsasággal növekedett. Az első ötéves terv végére a termelés értéke több mint tízszeresére emelkedett. A moszkvai villamossági gyár az ország legnagyobb erőműveihez szükséges technikai berendezés bázisa lett.

A villamossági gyár már az első ötéves tervben olyan gyárakat szárnyalt túl a termelékenység, a termelés technikája és megszervezése terén, mint a né-

metországi „AEG” és az amerikai „General Electric Company”.

A villamossági gyár első ötéves termelési tervét két és félszeresen teljesítette és ezért a legmagasabb kormánykitüntetéssel — Lenin-renddel jutalmazták.

Már az első ötéves tervben a Szovjetunió fővárosának legnagyobb elektrotechnikai üzeimeihez tartozik a Kirovról elnevezett „Dinamó”-gyár is. Ez a gyökere- sen újjáalakított gyár kis villanymotorok helyett hatalmas villanymozdony-, villamos-, emelődarú- és egyéb motorok, valamint a moszkvai Metro vonatai- hoz szükséges motorok gyártását kezdte meg.

A gépgyártás óriási növekedése nagymennyiségű fémet és különösen minőségi acélt követelt. Ezzel kapcsolatban megindultak a tulai vasbányák újjáalakítá- sára, a kohászat kibővítésére, az acélöntödék építésére és újjáalakítására irányuló munkálatok. A régi, kismé- retű Goujon-gyár helyén felépült a legkülönbözőbb márkájú, kiváló minőségű acélt gyártó hatalmas „Sarló és Kalapács” gyár. Ugyanebben az időben létesült Moszkva-területen az „Elektrosztal” nevű új acélgyár.

A gépipar óriási növekedése megsokszorozta a fűtőanyag és villamosenergia szükségletet. Ezzel kap- csolatosan a Párt és a szovjet kormány azt a felada- tot tűzte ki a moszkvai bolsevikok elé, hogy indítsák meg a moszkvai szénmedence újjáalakítását és Moszkva-terület gazdag tőzegvidékeinek feltárását. A donyeci szén Moszkvába szállítása túlterhelte a köz- lekedést és drága volt. Ezenkívül a donyeci szénre egyre nagyobb szüksége volt Ukrajna és a vele szom- szédos területek állandóan fejlődő iparának. A For- radalom előtt a moszkvai szénmedencében, ahol a Bobrinszkij grófok uralkodtak, egészen primitív esz- közökkel dolgoztak. Mindössze néhány százezer tonna szenet bányásztak.

A moszkvai szénmedencét az első ötéves terv fo- lyamán a legújabb technika felhasználásával, hatal-

mas szén- és vegyi villamoskombináltá alakították át. Most már nemcsak többmillió tonna kőszenet adott, hanem a moszkvai medence nyersanyagbázisára támaszkodó hatalmas erőmű létesült és felépült a legnagyobb, szintetikus ammoniákat előállító vegyigyar.

Olyan méretű iparosítás, mely a Szovjetunióban és különösen Moszkva-területen megvalósult, elképzelhetetlen lett volna villamosítás nélkül. Moszkva az ország lenini villamosítási tervének végrehajtásában a Szovjetunió egyéb területeinek élén járt. De az iparnak az ötéves terv alapján bekövetkezett óriási fejlődése eddig még nem ismert villamosenergia-szükségletet teremtett.

Moszkva-területen az első ötéves tervben épült a hatalmas sztálinogorszki erőmű, melynek tervezett kapacitása megközelítette a Dnyeprogeszét. A villamosenergia mellett ez az erőmű kazánjaiból hőenergiát juttat Sztálinogorszk város vállalatainak, közműveinek és lakóházainak. Az újjáalakítás következtében sokkal erősebb lett a régi erőművek, a MOGESZ (Vízierőművek Moszkvai Egyesülése), a kasiri és a Klaszszonról elnevezett saturai erőművek kapacitása; Moszkvában felépítették a Frunze erőművet és megnagyobbították a Hőtechnikai Intézet erőművét.

A legnagyobb kerületi erőműveket magában foglaló moszkvai energiarendszer az első ötéves terv végére a Szovjetunió leghatalmasabb energiarendszere lett. Már akkor másfélszer annyi villamosenergiát adott, mint 1913-ban a cári Oroszország valamennyi villanytelepe együttvéve.

Moszkva-területen a vegyipart az első ötéves terv előtt csupán néhány könnyűvegyipari, főleg gyógyszer- és illatszert készítő kisvállalat képviselte. Az első ötéves terv idején Moszkva-területen vegyipari üzemóriások épültek: a bobriki elektrokémiai kombinát, a voszkreszenszki műtrágyagyár, az ugresszki vegyigyar és a jefremovi szintetikus kaucsukgyár.

A bobriki vegyikombinát a moszkvai szén nyersanyagbázisára épült. Ez a szén, amellel hogy fűtőanyag, kitűnő nyersanyagnak bizonyult szintétikus ammoniák előállításához. Továbbá az ebben a kerületben talált kiváló minőségű agyag és gipsz bázisán hatalmas téglá- és cementgyárak létesültek, melyek elsőrendű fontosságúak gyárak, olvasztókemencék és lakóházak építése szempontjából. A moszkvai munkások a Bolsevik Párt vezetésével 3—4 év alatt azon az üres területen, azokon a földeken, ahol azelőtt az ingyenélő feudális Bobrinszkij grófok birtokai voltak, óriási ipari központot teremtettek — Sztálinogorszkot, a vegyészet, az elektromosság és a kerámiaipar városát.

A moszkvai pártszervezet, amikor bolsevik energiával harcolt azért, hogy Moszkvát és Moszkva-területet a szovjet gépgyártás, elektrotechnika és vegyipar vezető központjává tegye és ezen a téren döntő sikereket ért el, ugyanakkor nagy figyelmet fordított a könnyűiparra is. Moszkva-terület, annak ellenére, hogy a szovjet gépgyártás bázisa lett, továbbra is megmaradt a textil és egy egész sor egyéb könnyűiparág — kötszövőipar, bőripar, élelmiszeripar stb. jelentős központjának.

Miben rejlett a moszkvai pártszervezet ereje, hogy végre tudta hajtani ezt az óriási munkát, melynek eredményeképpen Moszkva és Moszkva-terület csekély négy-öt év alatt a Szovjetunió gépgyártásának, elektrotechnikájának és vegyiparának hatalmas központja lett?

Ez az erő elsősorban a moszkvai bolsevikok lenini-sztálini bolsevik elvhűségében, mindenféle és fajta opportunistussal szembeni kérlelhetetlenségében, harci rátermettségében és abban rejlett, hogy magukkal tudták ragadni a tömegeket.

A Moszkvai Bizottság nagy elméleti és nevelőmunkát indított meg a kommunisták között, különösen

„A bolsevizmus történetének néhány kérdéséről”, Sztálin elvtárs történelmi levelével kapcsolatban.

A moszkvai bolsevikok egyre szorosabbra fűzték a pártszervezetek kapcsolatát a munkások tömegeivel, meggyőzték a tömegeket a Párt jelszavainak helyességéről és harcbahívták őket e jelszavak megvalósításáért. A nagyszámú példák egyike — az a harc, melyet a moszkvai bolsevikok folytattak a termelési technika elsajátításáról szóló sztálini jelszó megvalósításáért, Sztálin elvtársnak az új módon végzendő munkáról szóló, hat pontban összefoglalt történelmi útmutatásának követéséért. A sztálini útmutatások megmagyarázása terén végzett nagy politikai munka eredményeképpen a terv teljesítésében elmaradt vállalatok egész sora már 1931 végére örvendetes fordulatot ért el munkájában.

Sztálin elvtárs útmutatásainak megvalósításáért folyó harcban nagyszerű kezdeményezést mutatott fel 1931-ben a Sztálinról elnevezett autógyár kollektívája. 1931 októberében az autógyáriak „sztálini staféta” néven november 7-i termelési hadjáratot hirdettek. A stafétát a következő szempontok szerint hirdették meg: harc a szocialista akkumuláció új forrásaiért, a gazdaságos számvetés legszigorúbb betartásának segítségével, a tarifarendszer és a normák átdolgozása, a bérezésben az egyenlődsdi kiküszöbölése és a munka termelékenységének emelése érdekében az új termelési technika elsajátítása, élműhelyek megszervezése, az új munkások számára úgynevezett bevezető tanfolyamok megszervezése, az élelmező osztály munkájának megjavítása, a kultúrmunka magasabb színvonalra emelése, az írástudatlanság felszámolása a munkások között. Az autógyáriak által meghirdetett „sztálini stafétának” élénk visszhangja volt először a Krasznoj Presznya, majd Moszkva többi kerülete, végül Leningrád és az egész ország munkásainál.

A staféta az egész Szovjetunióra kiterjedő, ha-

talmas november 7-i szocialista munkaversennyé fejlődött az 1931-es esztendő, az ötéves terv harmadik döntő éve termelési programjának határidő előtti teljesítéséért.

A moszkvai üzemekben a szocialista munkaverseny a munkások 80—95 százalékát mozgósította. 26 ezer gazdaságos számvetés alapján dolgozó brigádot alakítottak, melyekben 325 ezer ember vett részt. Mind nagyobb mértékben bontakozott ki a munkások alkotó kezdeményezése. 1931 harmadik negyedében 131 vállalatnál 143 ezer észszerűsítési javaslatot gyűjtöttek össze. 50 ezer megvalósított javaslat 35 millió rubelt takarított meg a vállalatoknak.

A munka újszerű átszervezése Sztálin elvtárs útmutatásainak szellemében, nagy segítséget nyújtott az elmaradt vállalatok felfejlesztéséhez már 1931 második felében. Ez az átszervezés különösen nagymérvű volt 1932-ben és kitűnő eredményeket hozott. A példátlan magas színvonalú szocialista munkaverseny biztosította az 1932. év programjának túlteljesítését és azt, hogy a moszkvai ipar ötéves tervét négy év alatt teljesítse. 1933 végén Moszkva és a Moszkva-terület tíz vezető vállalatának pártszervezetei voltak a XVII. pártkongresszus tiszteletére rendezett országos termelési hadjárat kezdeményezői. Ez a hadjárat óriási szerepet játszott az 1933. esztendő termelési tervének végrehajtásában az ipar és a Szovjetunió népgazdaságának minden más területén, erős befolyást gyakorolt a szocialista munkaverseny lendületére és az 1934. évi program túlteljesítésére.

Az első ötéves terv négy év alatti teljesítésének eredményeképpen a moszkvai ipar gyökeresen átalakult.

Megváltozott a moszkvai munkások szakmai összetétele is. Azelőtt a moszkvai proletariátus soraiban a textilmunkások voltak túlsúlyban. 1932 végén pedig a moszkvai nagyipar munkásainak 54,4 százaléka

nehézipari munkás volt. Közöttük a legnépesebb kategória a fémipari munkásoké volt.

Az első sztálini ötéves terv éveiben a moszkvai iparba eszközölt tőkebefektetés 4700 millió rubelt tett ki. Az ipar össztermelése az első ötéves tervben 2,1-szeresére növekedett és 1932-ben 6633 millió rubelre rúgott. A nehézipar termelése 3,8-szeresére, a könnyűiparé 1,5-szeresére, az élelmiszeriparé 2,5-szeresére emelkedett.

*

A szocialista újjáalakítás gyorsított ütemben bontakozott ki a mezőgazdaság vonalán is. A mezőgazdaság kollektivizálásának Moszkva-területen megvoltak a maga sajátosságai. Ismeretes, hogy abban az időben az elsőrendű feladat a gabonagazdaság fejlesztése volt. A Párt és a kormány a traktorokat és mezőgazdasági gépeket elsősorban a nagy gabonatermő vidékekre irányította: Észak-Kaukázusba, a Közép- és Alsó-Volga mentére, Ukrajnába és a Központi Feketeföld-övezetbe. Ezzel szemben Moszkva-terület és a fogyasztó övezet egyéb területei az első időkben lényegesen kevesebb új mezőgazdasági technikai felszerelést kaptak, mint a döntőjelentőségű gabonatermő vidékek. A SzK(b)P Központi Bizottsága a mezőgazdaság kollektivizálási üteméről 1930 január 5-én hozott határozatában figyelembe vette a fogyasztó vidékeken a kollektivizálás szempontjából kevésbé kedvező feltételeket és ezeknek a területeknek, köztük Moszkva-területnek is hosszabb kollektivizálási határidőt biztosított, mint a gabonatermő vidékeknek.

A kollektivizálás a kulákság és annak trockista, buharinista ügynökei ellen folytatott elkeseredett harc körülményei között folyt. Az ugranovisták szétzúzása a SzK(b)P Központi Bizottsága és Sztálin elvtárs személyes vezetésével elősegítette a kolhozmozgalom felélénkülését Moszkva-területen.

1930 januárjára az egész területen a parasztgazdaságok 12,2 százalékát kollektivizálták. Ez volt az első és kétségtelenül nagy siker, melyet meg kellett szilárdítani, hogy biztosabban haladhassunk előre.

A SzK(b)P Központi Bizottsága óva intette a párt-szervezeteket a bürokráciától és felhívta figyelmüket az önkéntesség elve megsértésének veszélyére a kollektivizálásnál. Ennek ellenére néhány területen, többek közt Moszkva-területen, a zabolátlan „adminisztrátorok” megszegték a Párt Központi Bizottságának ezt az utasítását.

Néhány pártfunkcionárius középparaszt-ellenes túlkapásokat követett el, mert engedett az álcázott trockisták provokációjának, akik a kollektivizálás gyorsított ütemén keresztül igyekeztek megghiúsítani a kolhozmozgalmat.

Moszkva-terület több kerületében „kuláktalanítani” kezdték a középparasztokat, erőszakkal vitték be a parasztokat a kolhozokba és a kommunákat tartották a kollektív gazdaság egyetlen és főformájának. Ez oda vezetett, hogy megingott a középparaszt bizalma a Szovjethatalomban és a kollektivizálást megghiúsulás fenyegette.

Csak a SzK(b)P Központi Bizottsága és Sztálin elvtárs személyes közbelépésének köszönhető, hogy a hibákat sikerült kijavítani. A kolhozmozgalom további fejlődése biztosítva volt. A Párt döntő harcot indított a középparasztokkal szembeni túlkapásokban vétkesek ellen. Baumant, az álcázott trockistát leleplezték és eltávolították a moszkvai pártszervezet vezetőségéből. A SzK(b)P Moszkvai Bizottságának titkára Kaganovics lett.

1930 végén a moszkvai pártszervezet nagyjából felszámolta a középparaszt-ellenes túlkapások következményeit a kolhozmozgalomban és biztosította a kolhozok igazi bolsevik vezetését. Szemben azzal a provokációs „kollektivizálási” játékkal, mely 1930 ta-

vaszán folyt és rontotta a viszonyt a középparasztsággal, a moszkvai pártbizottság nagy munkát fejtett ki annak érdekében, hogy a szegény- és középparaszti tömegeket önkéntességi alapon vonják be a kolhozokba. 1931 kora tavaszától hatalmas szocialista verseny indult a vetési kampány sikeres lefolytatására, a munka helyes megszervezésére a kolhozokban a brigádrendszer és a teljesítménybér alapján. A moszkva-környéki „Komintern” kolhoz tagjai megemlékeztek Sztálin elvtársnak a gazdasági funkcionáriusok értekezletén (1931 június 23.) mondott beszéde évfordulójáról és azzal a javaslattal fordultak Moszkva-terület valamennyi kolhozához, hogy indítsanak az egész területre kiterjedő szocialista munkaversenyt „sztálini hadjárat a jó termésért” jelszóval. A hadjárat kezdeményezői felhívásukban a következőket írták:

„A sztálini hadjárat — a szovhozok és kolhozok tömeghadjárata a szovhoz- és kolhoztermelés bőséges árutermeléséért, a szervezeti és gazdasági megszilárdításért, az ötéves terv negyedik, befejező évi tervének teljesítéséért és túlteljesítéséért. A jó termésért folyó sztálini hadjáratot területünk szovhozainak, kolhozainak, gép- és traktorállomásainak Sztálin elvtárs hat történelmi jelentőségű feltételének töretlen megvalósítása és a technika elsajátításáról szóló harci jelszó valóraváltása alapján kell megvívni.” Ez a felhívás a szocialista munkaverseny hatalmas fellendülését indította meg a kolhozparasztok között.

1932-ben a kollektivizálás Moszkva-terület parasztgazdaságainak már több mint felét ölelte fel. Jelentékenyen megnőtt a vetésterület, és ez a növekedés kizárólag a szocialista, főképpen pedig a kolhozszektor javára történt. A kolhozparasztok még bőségesebb termést takarítottak be és növelték jövedelmüket. Moszkva-terület minden egyéb területnél hamarabb, határidő előtt teljesítette az állammal szemben fennálló valamennyi kötelezettségét. A kulákságot újabb,

még erősebb csapás érte, melyet már nem tudott kiheverni. Minden feltétel megvolt ahhoz, hogy Moszkva-terület 1933-ban befejezze a mezőgazdaság kollektivizálását, amint ezt a SzK(b)P Központi Bizottságának határozata előírta.

1933 márciusában Moszkvában zajlott le a Moszkvai Pártbizottság által összehívott területi él-munkás kolhozparasztok kongresszusa, melyet a tavaszi vetés feladatai és a kolhoztermelés további fejlesztése megvitatásának szenteltek. A Kongresszuson 1200 kolhozparaszt vett részt, azonkívül 728 munkás, akik a kolhozokat patronáló szervezeteket képviselték.

A moszkvai munkások megmutatták a kolhozparasztoknak a főváros legjobb üzemeit, megismertették őket a magastermelékenységgű ipari munka példaképeivel, a szocialista munkaverseny módszereivel a vállalatokban. A munkások és a kolhozparasztok szocialista szerződést kötöttek a Kongresszuson a jobb munkára a sztálini jelszó — „Tegyük a kolhozokat bolsevik kolhozokká és minden kolhozparasztot jómódúvá!” — megvalósítására irányuló harc jegyében.

A Moszkvai Bizottság rendszeres és állandó vezetése következtében a falusi pártszervezetek eszmeileg és szervezetenként megerősödtek.

1933 elején Moszkva-terület falusi pártszervezeteiben a kommunisták száma 28 ezer fővel növekedett az 1930-as évhez viszonyítva.

Ebben az időben a Párt hű segítőtársa, a Komszomol is nagy politikai erőt képviselt a moszkvakörnyéki falvakban. Soraiban 92 ezer ember volt. Ezek közül 76 százalék közvetlenül a kolhozokban dolgozott; 1500 Komszomol-tag volt kolhozelnök.

A moszkvai Pártszervezet ebben az időben óriási munkát végzett a falusi szovjetek megerősítése terén.

A falusi pártszervezeteknek nagy segítséget nyújtottak a Párt Központi Bizottságának határozata alapján megteremtett gép- és traktorállomások, valamint

a szovhozok mellett megszervezett politikai osztályok. A Moszkvai Bizottság, Moszkva és a terület legnagyobb ipari városainak pártszervezeteiből a legjobb erőket irányította a politikai osztályokon végzendő munkára.

1933-ban Moszkva-terület nagyjából befejezte a mezőgazdaság kollektivizálását. A kulákságot teljesen felszámolták. A kolhozokat egyre fokozottabban szerelték fel traktorokkal és a legkülönbözőbb mezőgazdasági gépekkel. A kolhozparasztok elsajátították a föld megművelésének és a vetés gondozásának tudományos módszereit, a vetésforgóknak és az állatállomány helyes kezelésének tudományát stb.

A kolhozok új, korszerű technikával való felszerelésében főszerepet játszottak a gép- és traktorállományok, melyeknek száma 1934-ben 127-re emelkedett. Ezek ellátták a kolhozokat traktorokkal, hatalmas, vontatott ekékkel, vetőgépekkel, korongos boronákkal, kéveköttőgépekkel, szénakaszáló gépekkel, kultivátorokkal stb. Ezenkívül a kolhozok nagymennyiségű lóvontatású, tökéletesített felszereléssel és termelési eszközzel rendelkeztek.

A hatalmas géptechnika és az élenjáró agronómiai tudomány alapján a moszkvai kolhozok évről-évre emelték földjeik termelékenységét.

Sztálin elvtárs a XVII. Kongresszuson az egykori fogyasztó területek komoly vívmányaként említette meg azt a tényt, hogy Moszkva- és Gorkij-területek 1933-ban együttesen körülbelül 80 millió pud gabonát adtak az államnak, holott a kollektivizálás előtt Moszkva-terület saját ellátására más területekről hozott be gabonát. Moszkva-terület mezőgazdasága a fővárost és a terület többi ipari központját már teljesen ellátta burgonyával és zöldségfélével.

Óriási munkát végeztek a moszkvai bolsevikok a főváros és Moszkva-terület városai városgazdálkodásának újjáalakítása terén. A moszkvai bolsevikok, mint a népgazdaság egyéb ágában, a városgazdálkodás újjáalakításában is rendkívül nagy segítséget kaptak a SzK(b)P Központi Bizottságának Vezetőségétől és magától Sztálin elvtárustól.

Sztálin elvtárs kezdeményezésére a SzK(b)P Központi Bizottságának plénuma 1931 júniusában külön megvitatta a Szovjetunió és többek közt Moszkva és Moszkva-terület városgazdálkodásának kérdését. A SzK(b)P Központi Bizottságának plénuma átfogó programot hagyott jóvá Moszkva városgazdálkodásának átalakítására a lakosság lakás- és kulturális szükségleteinek kielégítése érdekében. A Központi Bizottság plénumának utasítása értelmében Moszkvának a legközelebbi években olyan mintafővárossá kellett válnia, mely méltó a nagy Szovjetállamhoz és annak hős népéhez.

Moszkva évről-évre gyorsabban vetközte le a régi kalmárváros jellegét és a szocialista állam legszebb és legkulturáltabb városává lett. A moszkvai bolsevikok, a SzK(b)P Központi Bizottsága júniusi plénumának irányvonalát megvalósítva, már 1931-ben jelentékenyen fejlesztették Moszkva városgazdálkodását. A nagyobb fordulat ezen a téren azonban 1932-ben állott be.

A városgazdálkodás újjáalakítására 1932-ben 643 millió rubelt irányoztak elő, két és félszer többet, mint 1931-ben.

A SzK(b)P Központi Bizottsága júniusi plénumának határozata után mindössze másfél év alatt Moszkva lakóterülete 2 millió 116 ezer négyzetméterrel növekedett. Mintegy félmillió moszkvai dolgozó családja kapott kényelmes lakást. Ugyanezen idő alatt 1,8 millió négyzetméter kiváló minőségű aszfaltot fektetett le, hétszer annyit, mint Moszkva egész törté-

nete során 1929-ig. A „Rublov” vízművek kibővítésének eredményeképpen a város átlagos napi vízellátása 45 millió hektoliterre emelkedett az 1928. évi 2 millió és az 1913. évi 1 millió hektoliterrel szemben. Lerakták a grandiózus Moszkva-csatorna alapjait, melyet 1937-ben fejeztek be. A villamosenergia-fogyasztás Moszkvában az első ötéves terv alatt háromszorosára, 1913-hoz képest pedig tízszeresére emelkedett.

Még nagyobb lendületet vettek a Moszkva újjáalakítására irányuló munkálatok a második ötéves tervben. 1933-ban kezdték meg a Metro gigantikus építését, melynek első szakaszát 1935-ben fejezték be és adták át a forgalomnak. A Metro építésében feltétlenül meg kell említeni a moszkvai Komszomol rendkívüli érdemeit.

A Moszkvai Bizottság felhívására 10 ezer Komszomoltag vett részt a Metro építésében. Ők képezték a Metro építőinek rohamcsapatát.

Sztálin elvtárs javaslatára a moszkvai Komszomol a Metro építésében teljesített kiemelkedő szolgálataiért Lenin-renddel tüntették ki.

Moszkva szocialista mintafővárossá alakításának munkálatai gyorsan haladtak előre. A moszkvai munkások egyre inkább érezték a Párt és a Szovjetkormány szerető gondoskodását a dolgozó emberről. És ez még jobban lelkesítette őket újabb hőstettekre.

1935 július 10-én a SzK(b)P Központi Bizottsága és a Szovjetunió Népbiztosi Tanácsa határozatot hozott a Szovjetállam fővárosának tízéves újjáalakítási tervéről. A Pártnak és a szovjet kormánynak a nép anyagi és kulturális szükségleteiről történő rendkívüli gondoskodásán fellelkesült moszkvai munkások és értelmiségiek a SzK(b)P Központi Bizottsága Moszkvai Bizottságának vezetésével hősiesen és eredményesen munkálkodtak Moszkva újjáalakítási tervének teljesítésén. 1941-re nagy eredményeket értek el. De a háború megakadályozta e terv teljes megvalósítását.

A háború idején a moszkvai városgazdálkodás komoly károkat szenvedett. A moszkvai pártszervezet minden erejét latbavetette, hogy az első lehetőséget megragadva, hozzálasson a főváros helyreállításához és városgazdálkodása további újjáalakításához. Elegendő utalni a háború súlyos feltételei között megvalósított olyan grandiózus építkezésekre, mint a Metro-hálózat harmadik szakaszának megépítése, a Szaratov—Moszkva gázvezeték lefektetése stb. Amint a háború befejeződött, teljes erővel megindultak a helyreállítási munkálatok Moszkva városgazdálkodása keretében a moszkvai városi gazdaság helyreállítását és fejlesztését szolgáló háborúutáni ötéves terv alapján. Moszkva első általános helyreállítási tervének megvalósítása befejezéséhez közeledik. De még hatalmasabb feladatok vannak hátra.

A Szovjetunió Minisztertanácsa és a SzK(b)P Központi Bizottsága 1949 február 1-én határozatot hozott Moszkva új, 20—25 éves általános újjáalakítási tervéről, melynek — mint a határozat mondja — vissza kell tükröznie „a Szovjetunió népgazdaságának, tudományának és kultúrájának új, erőteljes fellendülését”.

Sztálin elvtárs atyai gondoskodása Moszkváról, a Párt és a kormány figyelme a szovjet főváros iránt — e hatalmas program végrehajtására lelkesíti népünket.

FÜGGELÉK

I

A SZOCIALISTA TULAJDON KÉT FORMÁJA A SZOVJETUNIÓBAN

A Szovjetunió gazdasági alapját, a kapitalista országokkal szemben, a gazdaság szocialista rendszere és a termelési eszközök szocialista tulajdona alkotja.

A termelési eszközök szocialista tulajdona és az azzal szorosan kapcsolatos szocialista gazdasági rendszer a szovjet nép tervszerű és céltudatos harcának eredményeképpen erősödött meg nálunk. Ez, a Bolsevik Párt és a Szovjethatalom vezetésével folyó harc arra irányult, hogy a kapitalista gazdasági rendszert az országban felszámoljuk, a termelési eszközök magántulajdonát megszüntessük és az embernek ember által való kizsákmányolását megsemmisítsük.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom eredményeképpen erőszakkal kiragadtuk a földesurak és a tőkések kezéből s az egész társadalom rendelkezésére bocsátottuk a földet, annak méhét, a vizeket, az erdőket, a szénbányákat és bányákat, a gyárakat és üzemeket, a vasutat, a víziközeledést és a hírközlés eszközeit, a városi vállalatokat és a városi lakóházak legnagyobb részét. Mindez a dolgozó nép tulajdonává — *állami szocialista tulajdonná* lett.

Később, országunk szocialista építésének éveiben, sok új gyár, üzem, bánya, nagy erőmű stb. épült, míg a mezőgazdaságban sok szovhoz, gép- és traktorállomás létesült. Az állami szocialista tulajdon tehát mérhetetlenül megnövekedett.

A falun bekövetkezett mélyreható szocialista át-

alakulás — melynek eredményeképpen parasztjaink túlnyomó többsége legfontosabb termelési eszközeit, munkaerejét és használatra kiosztott földjét önszántából kollektív gazdaságokban, kolhozokban egyesítette — arra vezetett, hogy létrejött a *szocialista szövetkezeti-kolhoztulajdon*.

Szocialista vállalatainknak — az államiaknak és a szövetkezetieknek — ez a különböző eredete azt eredményezte, hogy nálunk a szocialista tulajdon két formája alakult ki: az állami szocialista tulajdon (az egész nép tulajdona) és a szövetkezeti-kolhoztulajdon (egyes kolhozok és szövetkezeti egyesülések tulajdona).

A sztálini Alkotmány törvényerőre emelte a szocialista tulajdon e két formájának létezését a Szovjetunióban.

A Szovjetunióban az állami és a szövetkezeti-kolhoztulajdon nem áll szemben egymással. A kétféle tulajdon — egytípusú. Egyik sem jelenti egyes személyek tulajdonát, hanem olyan *társadalmi, szocialista* tulajdont, mely kizárja az embernek ember által való kizsákmányolását. Mind az állami vállalat, mind a kolhoz vagy más szövetkezeti egyesülés — szocialista vállalat, mert alapja a termelési eszközök szocialista tulajdona.

De a szocialista tulajdon e két formája között is vannak különbségek. Az üzemeket, gyárakat és egyéb állami vállalatokat a Szovjetállam erői és eszközei hozták létre. Maga a föld, melyen azok elhelyezkednek, az államé. Természetes tehát, hogy ezek a vállalatok, éppúgy, mint az azokban előállított termékek, *állami* tulajdont, az egész szovjet nép tulajdonát alkotják. Az állami tulajdonnal, a nép érdekében és akaratának megfelelően, a szocialista állam rendelkezik.

A kolhoz maguknak a parasztnak erejéből és eszközeiből épült fel az állam támogatásával és irá-

nyításával. Ezért érthető, hogy a kolhoz összes gazdasági javai, a termelési eszközök, a gazdasági épületek és minden ezekkel előállított termék a kolhozot megszervező parasztok kollektívájának közös, *társadalmi* tulajdona. A kollektív gazdaságok földje — a kolhozoknak örökös és ingyenes használatra adott állami tulajdon.

A gyárak, üzemek, szovhozok és más állami vállalatok termékei nem alkotják a vállalatok tulajdonát. Ezek az állam, vagyis az egész nép tulajdonát képezik és szétosztásukat éppen ezért az állam végzi.

Ezzel szemben a kolhozok termékei az adott kolhoz tulajdonát alkotják. A kolhoz, miután teljesítette az állammal szemben fennálló kötelezettségeit és termelési szerződéseit, elszámolta a gép- és traktorállomással a kolhoz részére teljesített munkát, maga dönt afelől, miként osztja szét saját termékeit és pénzjövedelmét. A termékek és a pénzjövedelem egy részét az egész kolhoz gazdasági, szociális és kulturális szükségleteire fordítják (a vetőmag-, takarmány- és biztosítási alap feltöltésére, a kolhoz oszthatatlan alapjának kiegészítésére, jószág, mezőgazdasági eszközök stb. vásárlására, a kolhoz folyó kiadásaira és termelési szükségleteire, az árvák, munkaképtelen öregek, a katonai szolgálatot teljesítők, vagy a fronton elesettek, hadirokkantak nélkülöző családjának támogatási alapjára, bölcsődék és ovódák létesítésére). A kolhoztermelés és a pénzjövedelem egész fennmaradó része a kolhoz tagjai között, munkaegységek szerint, minden kolhozparaszt munkája mennyiségének és minőségének megfelelően kerül elosztásra.

Mind az állami, mind pedig a szövetkezeti-, kolhozvállalatok a szocialista tulajdonon és az egyenjogú, mindenfajta kizsákmányolás alól felszabadult emberek kollektív munkáján alapszik. Mégis, az állami vállalatok a szocialista gazdaság magasabb formáját képviselik. Ezek a vállalatok kizárólag az egész népet il-

lető állami tulajdonon alapulnak és termelésüket teljes egészében az államnak, vagyis az egész népnek adják. Azok az emberek, akik ezekben a vállalatokban dolgoznak, munkaidejüket teljes egészében a szocialista termelésben végzett munkára fordítják, az államtól kapott munkabérből élnek.

A kolhoztagok nem munkabérben, hanem jövedelemben részesülnek, mely a kolhozok évenkénti teljesítésének összmenyiségétől függ. Ez a jövedelem munkaegységek szerint kerül szétosztásra. A kolhoztag megélhetéséhez szükséges eszközöknek nem egyetlen forrása ez. A közös kolhozgazdaságból származó főjövedelmen kívül az Alkotmány értelmében minden kolhozportának személyes használatra kisebb, háztáji földje is van. Ezen a földdarabon a kolhoztagnak személyi tulajdonban pótgazdasága, lakóháza, fejlődőszága, szárnyasjószága és kisebb mezőgazdasági felszerelése van. A háztáji gazdaság olyan mellékjövedelmet hajt a kolhoztagoknak, mely a kolhozon belül a személyi tulajdont gyarapítja.

A szocialista tulajdon két formája közötti különbség továbbá abban áll, hogy az állami vállalat igazgatására a Szovjetállam szervei meghatározott személyt (igazgatót, vezetőt stb.) neveznek ki. Ez a személy egész munkájáért az államnak felelős. A kolhozok és a szövetkezetek élén a kolhoz, a szövetkezet tagjainak közgyűlése áll, mely a közgyűlések közötti időszakokra a kolhozok összes ügyeinek irányítására kolhozvezetőséget választ, élén az elnökkel. Ez azt jelenti, hogy az állami vállalatoknál a vezetőséget kijelölik, a kolhozokban és szövetkezetekben pedig választják.

A szocialista tulajdon két formája között fennálló lényeges különbségek ellenére is közös ebben a két formában az, hogy a termelési eszközök mind az állami vállalatoknál, mind a kolhozokban társadalmi tulajdonban vannak, a munka megszervezése pedig szo-

cialista alapokon történik. Mind az állami vállalatoknál, mind a kolhozokban elképzelhetetlen az embernek ember által való kizsákmányolása. A Szovjetunióban fennálló két tulajdonformának éppen ez adja meg a szocialista jelleget.

A szocialista tulajdon manapság osztatlanul uralkodó, de nem egyetlen *fajtája* a szovjetunióbeli tulajdonnak. A sztálini Alkotmány megengedi a szocialista gazdasági rendszer mellett olyan kis magángazdaság létezését, amely személyes munkán alapszik és kizárja az idegen munka kizsákmányolását. A kolhozokban nem egyesült parasztok gazdasága ugyanúgy, mint a nem szövetkezeti kézművesek műhelyei, a termelési eszközök magántulajdonán alapulnak. De a továbbra is egyéni gazdálkodást folytató parasztok száma, ugyanúgy mint a szövetkezetbe nem tömörült kézművesek száma, manapság elenyészően csekély nálunk.

Feltétlenül szükséges megkülönböztetni a Szovjetunió polgárainak személyi tulajdonát a termelési eszközök magántulajdonától.

A Szovjetunióban a személyi tulajdon tárgyai — a munkából származó jövedelem és megtakarítás, a lakóház és a kiegészítő háztáji gazdaság, a háztartási felszerelés, személyes fogyasztási és használati cikkek.

A szocializmus győzelme kedvező feltételeket teremtett a szovjet polgárok személyi tulajdonának gyarapodására és megszilárdítására.

A Szovjethatalom éveiben az ország szocialista iparosításának és a mezőgazdaság kollektivizálásának eredményeképpen a szocialista tulajdon osztatlanul uralkodóvá vált országunkban. A szocialista tulajdon már 1936-ban az ország egész termelési alapjának 98,7 százalékát tette ki — az iparban 99,95 százalék, a mezőgazdaságban 96,3 százalék. Közvetlenül a Nagy Honvédő Háború előtt a szocialista termelés részaránya a Szovjetunió ipari össztermelésében 100 szá-

zalék volt, a mezőgazdasági össztermelésében 99,7 százalék, a kiskereskedelmi áruforgalomban 100 százalék. A bővített újratermelés eredményeképpen a Szovjetunió szocialista vállalatainak álló alapjai, nem számítva a jószágállomány értékét, az 1928. évi 140 milliárd rubelről 1940-re 709 milliárd rubelre, azaz ötszörösre emelkedtek (1945-ös árakban). A második ötéves terv végére (1937) az új és újjáalakított vállalatok az egész ipari termelésnek több mint 80 százalékát adták, ez a százalék egyes vezető iparágakban jelentékenyen magasabb volt. Nem kevésbé rohamosan növekedtek a szocialista mezőgazdaság álló alapjai is. Az 1928-as 1,7 milliárd rubelről 1937-re 23,2 milliárdra, vagyis 9 év alatt 13,6-szorosára emelkedtek.

Meg kell említeni, hogy a szocialista mezőgazdaság álló alapjainak nagyrésztét a kolhozok alapjai alkotják, amelyek 1937-ben 14,6 milliárd rubelre rúgtak.

A szovjet törvények előírják a szocialista tulajdon megóvását és megszilárdítását. A Szovjetunió Alkotmánya a szovjet rendszer szent és sérthetetlen alapjának tekinti a szocialista tulajdont. A szocialista tulajdon, mondja a Sztálini Alkotmány 131. cikkelye, a haza gazdagságának és hatalmának forrása, minden szovjet dolgozó jómódú és kulturált életének forrása.

A szocialista tulajdonról történő gondoskodás nemcsak harcot jelent e tulajdon fosztogatói ellen, hanem annak megszilárdítását is, a szovjet gazdaság helyes vezetése, a termelékeny munka stb. útján. Lenin még 1918 tavaszán írta: „Tartsd számon pontosan és lelkiismeretesen a pénzt, gazdálkodj takarékosan, ne henyélj, ne lopj, tarts szigorú fegyelmet a munkában — éppen az ilyen jelszavak, melyeket a forradalmi proletariátus joggal gúnyolt ki akkor, amikor a burzsoázia, mint kizsákmányoló osztály az efféle beszédekkel burkolta uralmát — az ilyen jelszavak most, a

burzsoázia megdöntése után, a jelen pillanat aktuális és fő jelszavaivá válnak.“*

A rossz gazdálkodás, a pazarlás, a társadalmi tulajdon hanyag kezelése elleni harc, valamint a közvagyon felhasználásának számontartása és ellenőrzése szilárdítja a szocialista tulajdont; a munka termelékenységének emelése, a tervfeladatok teljesítése és túlteljesítése pedig megsokszorozza.

A szovjet polgárok tudatában vannak a szocialista tulajdon jelentőségének és minden módon erősítik azt. Mégis, vannak még olyan emberek, akik nem tekintik magukénak a társadalmi tulajdont, lelkiismeretlenül kezelik és ezzel kárt okoznak a Szovjetállamnak és az egész szovjet népnek. A Szovjetunió Alkotmánya a polgárok érdekeinek védelmében ezt mondja: „Aki a társadalmi, szocialista tulajdon ellen tör, a nép ellensége“ (131. cikkely).

„Megtűrni a társadalmi tulajdon lopását és fosztogatását — mutatott rá Sztálin elvtárs — akár állami vagy szövetkezeti tulajdonról, akár kolhoztulajdonról van szó — és szó nélkül menni el ilyen felháborító ellenforradalmi jelenségek mellett, annyit jelent, mint elősegíteni a szovjetrendszer aláadását, amely rendszer, mint alapra, a társadalmi tulajdonra támaszkodik.“**

A szovjet törvények szigorúan büntetik az állami és társadalmi vagyon fosztogatását. A Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének 1947 június 4-i rendelete megállapítja, hogy az állami vagyon fosztogatását, a lopást, sikkasztást, vagy bármilyen formában történő elsajátítást 7—10 évig terjedhető javító munkatáborral, kolhoz, szövetkezeti, vagy más társadalmi vagyon fosztogatását 5—8 évig terjedhető javító munkatáborral büntetik. Ismételt vagy tolvajbandában el-

* *Lenin*. Válogatott művek. 2. köt. Szikra 1949. 365. old.

** *Sztálin*. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 470. old.

követett fosztogatásért még sokkal szigorúbb büntetés jár.

Ezek, a Bolsevik Párt és a Szovjetállam óriási nevelőmunkájával összekötött szigorú büntetőrendelkezések hivatottak még szilárdabbá tenni a szocialista tulajdont és megvédeni azt a harácsolóktól és ingyenélőktől.

AZ ELSŐ SZTÁLINI ÖTÉVES TERV TELJESÍTÉSÉNEK EREDMÉNYEIRŐL

1928 októberében a szovjet nép hozzálátott az első sztálini ötéves terv végrehajtásához. 1932 végére teljesítettük ezt a nagyszabású tervet. Az első ötéves terv ilyenformán határidő előtt, 4 év és 3 hónap alatt valósult meg.

Az első ötéves terv nagyszerű programja óriási beruházást követelt. Az ötéves terv folyamán a népgazdaságba eszközölt tőkebefektetések 52,5 milliárd rubelre rúgtak a helyreállítási időszak 11,1 milliárd rubeljével szemben, vagyis 473 százalékkal növekedtek. A tőkebefektetések egész összegének csaknem a felét — 24,8 milliárd rubelt az iparba fektették. Ebből 21,3 milliárd rubelt a nehéziparba. Az ország 1500 új vállalatot kapott, köztük olyan óriásokat, mint a magnitogorszki kohóüzem (2 olvasztókemencét állítottak üzembe), a kuznyECKi kombinát (2 olvasztókemencét állítottak üzembe), a Zaporozsszta, a cseljabinszki vasművek, a kramatorszki és szverdlovszki nehézgépgyárak, a moszkvai golyóscsapágygyár, az óriási gépkocsiüzemek Moszkvában és Gorkijban. A sztálini ötéves terv folyamán tehát olyan ipari óriásokat helyeztünk teljesen vagy részben üzembe, melyek a Szovjetunió ipari hatalma további fejlődésének alapjai lettek.

Az új építkezési terv különös figyelmet fordított a traktor- és mezőgazdasági gépgyárak építésére, melyeknek segítségével közvetlenül valósult meg a

mezőgazdaság technikai átszerelése. Az első ötéves terv folyamán a már működő vállalatok mellett (teljesen vagy részben) üzembehelyezték a sztálingrádi és harkovi traktorgyárat, a szaratovi kombajngyárat, a rosztovi, gomeli és taskenti mezőgazdasági gépgyárakat.

Hatalmas erőműveket helyeztünk üzembe, köztük a Leninről elnevezett dnyeperi vízierőművet, melynek kapacitása 1932. év végére 310 ezer kilowattot ért el.

Az első ötéves terv folyamán olyan új iparágak létesültek, mint a gépkocsi-, traktor-, szerszámgép-, vegyi-, repülőgép-, mezőgazdasági gépgyártás stb. Teljesen megváltozott az ország gazdasági földrajza. A régi szén- és kohászati bázis (délen a Donyec-medencében) kibővítése mellett az ország keleti részén új szén- és kohászati bázis létesült — az Ural—Kuznyeck-i Kombinát.

A hatalmas méretű befektetés eredményeképpen az ipar álló alapjai csaknem teljesen felújultak. 1933 január 1-én az ipar álló alapjainak 71,3 százaléka új volt, olyan, mely az ötéves terv alatt jött létre. A nehézipar egyes ágaiban ez az arányszám még magasabb volt.

Az új iparágak létesítésének kezdeményezője és lelkesítője, a szocialista építkezések szervezője és vezetője, a nagy Sztálin volt. Az ötéves terv folyamán az ő vezetésével létesült az országban az új, technikai szempontból élenjáró szocialista ipar. A nagyméretű beruházások, iparunk hatalmas új gyárainak üzembehelyezése, a szovjet emberek munkalelkesedése, a szocialista munkaverseny és élmunkásmozgalom tömegméretű kiszélesedése, irányt szabtak az ipari termelés óriásméretű növekedésének.

A nagyipar össztermelése öt év alatt 16,8 milliárd rubelről 38,8 milliárdra, vagyis 231 százalékkal emelkedett. Gyökeresen megváltozott a nehéz- és könnyűipar aránya. Míg 1928-ban a termelési eszközök ter-

melése a nagyipar össztermelésének 44,4 százaléka, a fogyasztási cikkek termelése pedig 55,6 százaléka volt, addig 1932-ben a termelési eszközök termelése már 56 százalékra rúgott, a fogyasztási cikkek 44 százalékával szemben. A Szovjetunió a legnagyobb ipari hatalommá vált. Az első ötéves terv éveiben a szovjet gépipar 424 százalékkal növekedett. A gépgyártás részaránya az egész ipari termelésben az 1929. évi 14,8 százalékról 1932-ben 25 százalékra emelkedett. Rohamosan fellendült az ötéves terv éveiben az energetikai ipar, a vas- és színesfémtermelés, a szén- és nyersolaj kiaknázása. Az ötéves terv végén a Szovjetunióknak, egyetlen régi szénvidéke — a Donyec-medence helyett már hét nagy szénvidéke volt: A Donyec-medence, a Kuznyeck-medence, a karagandai, cseljabinszki, kizjelovszki, cserjemhovszki és moszkvai szénmedence.

Az ipari termelés százalékos aránya a mezőgazdasági termeléshez viszonyítva az ötéves terv elején 48 százalék volt, a terv negyedik esztendejének végére 70 százalékra emelkedett.

Falun az első ötéves terv éveit a parasztnak a kolhozokba való tömeges belépése jellemzi.

Az első ötéves terv folyamán több mint 200 ezer kolhoz, 5 ezer szovhoz és körülbelül 2,5 ezer gép- és traktorállomás létesült az országban. A kollektivizálás a parasztgazdaságoknak több mint 60 százalékára terjedt ki, a kolhozok és szovhozok vetésterülete elérte az ország egész vetésterületének 78 százalékát.

Az új szocialista ipari vállalatok építése és a kolhozok növekedése a falun a szocialista szektor megszilárdulását jelentette népgazdaságunkban; az ötéves terv folyamán a szocialista szektor részaránya a Szovjetunió nemzeti jövedelmében 44-ről 93 százalékra emelkedett. Megcáfolhatatlan bizonyítéka volt ez annak, hogy megteremtettük az országban a szocializmus gazdasági alapját.

Az ipar és a mezőgazdaság fellendülése elősegí-

tette a dolgozók anyagi helyzetének gyökeres megjavítását, ami elsősorban a munkanélküliség felszámolásában jutott kifejezésre.

A nagyiparban foglalkoztatott munkások és tisztviselők száma 5 év alatt megkétszereződött. Az évi átlagmunkabér 74 százalékkal, a társadalombiztosítási alap pedig csaknem négyszeresére emelkedett. A falun a kolhozok növekedésével és megszilárdulásával megszűnt a nyomor és a nincstelenség.

Az első ötéves terv teljesítése során azért értünk el óriási sikereket, mert a Szovjetunió dolgozói saját, életbevágó, személyes ügyükként, a szocializmus felépítésének harci programjaként fogták fel az ötéves tervet. A dolgozók aktivitása megnyilvánult a szocialista munkaversenyben a tervek teljesítéséért és túlteljesítéséért, az élmunkás mozgalomban, a kommunista szombatok és vasárnapokban, önfeláldozó és valóban hősi munkában az új építkezéseknél, melyek át meg átszótták az egész országot.

Az iparban évről-évre emelkedett a munka termelékenysége, és öt év alatt 41 százalékkal növekedett.

Az első ötéves terv eredményeként a Párt és a Szovjethatalom elérte azt, hogy a Szovjetunió agrárországból erős ipari hatalommá vált, az iparban és a mezőgazdaságban megsemmisültek a tőkés elemek, a szocialista gazdasági rend uralkodott osztatlanul. Megszűnt a munkanélküliség a városban, a nyomor és nincstelenség a falun. A szocializmus győzelme a népgazdaság minden területén megsemmisítette az embernek ember által való kizsákmányolását.

Az első ötéves terv óriási történelmi jelentősége, amint a „A SzK(b)P története“ megemlíti, elsősorban az volt, hogy véglegesen felszabadította a munkásokat és parasztokat a kizsákmányolás járma alól és a Szovjetunió minden dolgozója előtt megnyílt az út a jómód és a kultúra felé.

AZ ÉLMUNKÁS KOLHOZPARASZTOK
ELSŐ SZOVJETUNIOI. KONGRESSZUSA

Az élmunkás kolhozparasztok első kongresszusa 1933 február 15—19-én zajlott le. Több mint 1500 küldött volt jelen, akik nagyjából egyszerű kolhozparasztok voltak. A kongresszus abban az időben ült össze, amikor a Bolsevik Párt összegezte az első öt-éves terv teljesítésének ragyogó eredményeit. Az első ötéves terv a mezőgazdaság terén a kollektivizálás ötéves terve volt. Országunkban mindössze három év alatt több mint 200 ezer kollektív gazdaság és körülbelül 5 ezer gabonatermesztéssel és állattenyésztéssel foglalkozó szovhoz létesült. Ez azt jelentette, hogy a parasztgazdaságoknak több mint 60 százaléka kolhozokban egyesült, ami a parasztok egész vetésterületének több mint 70 százalékát alkotta.

Mindez lehetőséget nyújtott a Bolsevik Pártnak és a Szovjetállamnak arra, hogy évenként 1200—1400 millió pud gabonát szerezzen be azzal az 500—600 millió pud árugabonával szemben, mely a kollektivizálás előtt az állami alapba befolyt.

A Párt, miután nagyjából befejezte a mezőgazdaság kollektivizálását az ország főbb kerületeiben, felvetette a kolhozok szervezeti megerősítésének új, nagyfontosságú feladatát.

Sztálin elvtárs, 1933 január 7-én, a SzK(b)P Központi Bizottságának és Központi Ellenőrző Bizottságának közös plénumán az első ötéves terv eredményeiről elhangzott beszámolójában ezt mondta:

„Most a feladat az, hogy *szervezetileg* megerősítsük a kolhozokat, kiűzzük belőlük a kártevő elemeket, igazi, kipróbált bolsevik kádereket válogassunk össze a kolhozok számára és a kolhozokat valóban bolsevik kolhozokká tegyük.”*

* Sztálin. A leninizmus kérdései. Szikra 1950. 460. old.

A Szovjetunió minden részéről a kongresszusra érkezett élmunkás kolhozparasztok már ismerték a mezőgazdaság további fejlesztésének azt a kibővített programját, melyet Sztálin elvtárs beszéde és a SzK(b)P Központi Bizottsága és Központi Ellenőrző Bizottsága közös januári plénumának határozatai adtak. Ezt a programot megvitatták a kolhozokban. A közép-volgavidéki küldöttség élmunkás kolhozparasztjai ezt írták Sztálin elvtársnak:

„Megvitattuk a Párt Központi Bizottságának ülésén elhangzott beszédedet. Találóan, az igazságnak megfelelően beszéltél, mintha magad is a mi kolhozainkban élnél és élmunkás lennél. Hűen és helyesen fejezted ki a mi gondolatainkat — hogyan erősítsük tovább kolhozainkat.”

Az élmunkás kolhozparasztok első szovjetuniói kongresszusának munkáját Sztálin elvtárs személyesen irányította. A kongresszus óriási szerepet játszott a kolhozok szervezeti, gazdasági és politikai megerősítésében. Elsősorban általánosította az új szocialista falu tömegméretű építésének hároméves tapasztalatát és mozgósította a kolhozparasztokat további harcra a kulákság maradványai ellen, harcra az új szocialista munkafegyelemért. A kongresszus erősítette a kolhozparasztok mozgalmát a kolhoztermelés növeléséért, a munka magas termelékenységéért, a termékenység emeléséért.

A kongresszus munkájában a legjelentősebb esemény Sztálin elvtárs beszéde volt, mely felvetette és megindokolta a jelszót: tegyük a kolhozokat bolsevik kolhozokká és minden kolhozparasztot jómódúvá.

Sztálin elvtárs rámutatott, hogy a kolhozrendszer győzelmével már felemeltük a szegényparasztokat a középparasztok színvonalára. Most beszélhetünk arról, hogy minden kolhozparasztot jómódúvá tegyünk. A dolgozó parasztok mindig a jómódú életről ábrándoztak. Ez az ábránd csak most vált valóra, amikor győ-

zött a kolhozrendszer és megsemmisült az utolsó kizsákmányoló osztály — a kulákság.

A kolhozparasztoknak minden lehetőségük megvan a jómódú élet megteremtésére: föld, gépek és folytonos támogatás a szovjet munkás-paraszt kormány részéről. Ezeket a lehetőségeket azonban maguknak a kolhozparasztoknak kell valósággá változtatniuk. Ezért mondta Sztálin elvtárs a kolhozparasztoknak:

„Tőletek csak egyet várunk el: azt, hogy becsületesen dolgozzatok, a kolhoz jövedelmét a végzett munka arányában osszátok szét, kíméljétek a kolhoz tulajdonát, kíméljétek a traktorokat és gépeket, gondozzátok ahogy illik lovaitokat, teljesítsétek azokat a feladatokat, amelyeket munkás és paraszt államotok elétek tűz, erősítsétek a kolhozokat és kergessétek ki a kolhozokból az oda beférkőzött kulákokat és kuláktámogatókat.

Egyet kell értenetek velem abban, hogy ezeket a nehézségeket legyőzni, vagyis becsületesen dolgozni és a kolhoz tulajdonát kímélni, nem is olyan nagyon nehéz dolog. Annál is inkább, mert hiszen most nem pénzeszsákoknak és nem kizsákmányolóknak, hanem magatoknak, saját kolhozaitoknak dolgoztok.“*

Sztálin elvtárs, miután megadta a Pártnak a kolhozrendszer további fejlesztésére és erősítésére irányuló programszerű utasításait, azt kívánta meg a falusi kommunistáktól, hogy napról-napra fűzzék szorosabbra kapcsolatukat a pártonkívüli kolhozparasztokkal, vegyék figyelembe megnyilvánulásait, ne csak tanítsák a pártonkívülieket, hanem tanuljanak is tőlük. Sztálin elvtárs felvetette a nők szerepét és jelentőségét a kolhozokban. Megemlítette, hogy a kolhozmozgalom a kiváló és tehetséges asszonyok egész sorát emelte vezető tisztségekbe.

* Ugyanott, 495. old.

„Nézzétek meg ezt a kongresszust — mondta Sztálin elvtárs —, összetételét és meglátjátok hogy a nők az elmaradottak sorából már régen az élenjárók sorába emelkedtek. A kolhozokban a nők nagy erőt képviselnek. Ezt az erőt véka alatt tartani — bűn. Kötelességünk az, hogy a nőket a kolhozokban előtérbe toljuk és ennek az erőnek teret engedjünk.“*

Sztálin elvtárs különleges követelést támasztott a Komszomol tagjaival szemben. Figyelmeztette az ifjúságot, mennyire fontos, hogy elsajátítsák a lenini örökséget és ezzel előre vigyék az elmaradókat.

„Komszomol elvtársak és komszomol elvtársnők! Sajátítsátok el a bolsevizmust és vezessétek az ingadozókat előre! Kevesebbet fecsegtetek, többet dolgozzatok s ügyeteket siker koronázza.“**

Az élmunkás kolhozparasztok első szovjetuniói kongresszusa felhívást intézett a Szovjetunió minden kolhozparasztjához. Ebben a felhívásban az élenjáró kolhozok élmunkásai felszólítottak minden kolhozparasztot arra, hogy bolsevik módon dolgozzák végig a második ötéves terv első tavaszát és mintaszerűen készüljenek fel a tavaszi vetésre. Ennek érdekében azt javasolták, hogy indítsanak országos munkaversenyt a szilárd munkafegyelemért, a kolhozok megerősítéséért.

„Azonnal és alaposan hozzá kell látnunk — hangzik a felhívás — kolhozainkban és a kolhozföldeken a szigorú takarékoság bevezetéséhez. Eljött az ideje, hogy komolyan hozzáfogjunk a szilárd munkafegyelem megteremtéséhez, hogy gyökeresen kiirtsuk a naplopást és munkakerülést a kolhozparasztok soraiból. A kolhoztulajdon megszilárdítása érdekében hadat kell üzennünk a kolhozon belüli rossz gazdálkodásnak, a kártevésnek és lopásnak.“

* Ugyanoti, 500. old

** Ugyanott, 501. old

Sztálin elvtárs utasításai és a kongresszus határozatai, melyeket következetesen megvalósítottak, már 1933—1934-ben óriási változásokat vittek a kolhozépítés egész gyakorlatába. A gép- és traktorállomások politikai osztályainak segítségével — melyek ugyanekkor a SzK(b)P Központi Bizottságának határozata alapján létesültek — a Pártnak sikerült a kolhozparaszt tömegeket arccal a mezőgazdasági termelés felé fordítania. Felkutatták, leleplezték és elkergették a kolhozrendszer beférkőzött ellenségeit, a kulákokat és kiszolgálóikat. A kongresszus felhívásában leszögezett a kulákok, valamint a naplopók ellen irányuló szocialista elv: „aki nem dolgozik — ne is egyék”, egyre maradéktalanabban kezdett megvalósulni a kolhozokban. A termékenység emeléséért folytatott harc meghozta kedvező eredményeit. A gabonafélék össztermelése a kolhozokban az 1932. év 467,5 millió mázsájáról 1934-ben 688 millió mázsára emelkedett. Ezt a kolhozok egész termelőmunkájának gyökeres megjavításával, a mezeimunka minőségének nagyarányú emelésével sikerült elérni. 1932-ben például a kolhozok a tavaszi vetésterületnek csak egynegyed részén végeztek őszi szántást, 1934-ben pedig a tavaszi vetésterületnek több mint a felét ősszel felszántották. Ugyanezt figyelhettük meg a gabonaföldek gyomlálása terén: azelőtt csak néhány élenjáró kolhozban gyomláltak, 1934-ben pedig már a gabonaföldek felén elvégezték ezt a munkát.

A kolhoztermelésnek az a fellendülése, melyet Sztálin elvtárs beszéde és az élmunkás kolhozparasztok kongresszusának döntései váltottak ki, lehetővé tette a Szovjetország ellátását gabonával és mezőgazdasági nyersanyaggal. Már az 1934. évi termésből az állam nem kevesebb, mint 1,5 milliárd pud gabona felett rendelkezett, vagyis több mint kétszer annyival, mint 1928-ban. Ennek következtében megszüntethettük a jegyrendszert. Az élmunkás kolhozparasztok első

szovjetuniói kongresszusa fontos esemény annak a harcnak történetében, melyet a parasztság a kolhozok megszilárdításáért vívott.

Két évvel a kongresszus után jelentős mértékben emelkedett minden kolhozparaszt anyagi jóléte.

A kolhozparasztság által elért sikereket összegezték az élmunkás kolhozparasztok második szovjetuniói kongresszusán, (1935 február 11—17), és visszatükröződtek ezek a sikerek a mezőgazdasági artel minta Szabályzatában. Ezt a Szabályzatot a második kongresszus megvitatta és elfogadta, a Szovjetunió Népbiztosi Tanácsa, valamint a SzK(b)P Központi Bizottsága pedig 1935 február 17-én jóváhagyta. A szovjet nép jogosan nevezte ezt a Szabályzatot Sztálini Szabályzatnak, mert alkotója maga Sztálin elvtárs.

II

A SZK(b)P TORTÉNETE XI. FEJEZETÉNEK TANULÁSÁHOZ AJÁNLOTT IRODALOM JEGYZÉKE

A SzK(b)P története. XI. fejezet.

Sztálin. A Szovjetunió agrárpolitikájának kérdéseihez. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. A kulákság mint osztály felszámolásának politikájáról. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. Akiknek a siker fejükbe szállt. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. Válasz a kolhozparaszt elvtársaknak. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. A Központi Bizottság politikai beszámolója a SzK(b)P XVI. kongresszusának (1930 június 27). Lásd Sztálin Művei. 12. köt.

Sztálin. A gazdasági vezetők feladatairól. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. Új helyzet — új feladatok a gazdasági építőmunkában. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. Az első ötéves terv eredményei. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. A falusi munkáról. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. Beszéd az élmunkás kolhozparasztok első szovjetuniói kongresszusán. Lásd A leninizmus kérdései.

Sztálin. Beszámoló a Párt XVII. Kongresszusán a SzK(b)P Központi Bizottságának munkájáról (1934 január 26). Lásd A leninizmus kérdései.

Ioszif Visszarionovics Sztálin. Rövid életrajz. IX. fejezet.

TARTALOM

G. Dongarov: Lenin és Sztálin a kollektivizálásról	7
G. Jarisev: Sztálin elvtárs az új technika szerepéről a szocialista ipar fejlődésében	56
B. Gavrilov: Sztálin elvtárs „Jobboldali elhajlás a SzK(b)P-ban” című munkájáról	79
I. Kirjajev: A XVII. Pártkongresszus	105
G. Ovszjannyikov: A moszkvai bolsevikok harca a népgazdaság szocialista újjáalakításáért	124
Függelék	143

„Fűzött könyv 4.21 MNOSZ 5602.”

A fordítást ellenőrizte Pásztor Lajosné.

4.—Ft

